

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA MĚSTA BRNA

THE ZOOLOGICAL GARDEN
OF THE BRNO TOWN

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2009
THE ANNUAL REPORT 2009

ZOO
BRNO

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	2
<i>The Opening Address of the Brno Zoo's Director</i>	
VEDENÍ ZOOLOGICKÉ ZAHRADY MĚSTA BRNA	6
<i>Management of the Brno Zoo</i>	
CHOVATELSKÝ ÚSEK	7
<i>Animal Breeding Department</i>	
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – bezobratlí	50
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – paryby, ryby	52
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – obojživelníci	55
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – plazi	56
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – ptáci	57
Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2009 – savci	59
VETERINÁRNÍ PÉČE	62
<i>Veterinary Care</i>	
EKONOMICKÝ ÚSEK	66
<i>Economical Department</i>	
TECHNICKÝ ÚSEK	69
<i>Technical Department</i>	
OBCHODNÍ ÚSEK	75
<i>Commercial Department</i>	
PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK	78
<i>Promotional and Educational Department</i>	
Výukové programy	78
Kampaň Jak to vidí šelmy	81
Návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie	83
Prázdniny v zoo	87
Noc snů	91
Stanice mladých přírodovědců	94
Nízkoprahový klub	95
Adventní setkání seniorů	96
SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST	98
<i>Programmes for our Visitors</i>	
ZAHRANIČNÍ STYKY	103
<i>Foreign Contacts</i>	
PROJEKTY OCHRANY FAUNY ČESKÉ REPUBLIKY	111
<i>Conservation Projects of Czech Republic Fauna</i>	
ADOPTIVNÍ RODIČE A SPONZOŘI	118
<i>Adoptive Parents and Sponsors</i>	

Dámy a pánové, vážení a milí přátelé a příznivci,

také v roce 2009, za nímž se právě ohlížíme, složitý organismus brněnské zoologické zahrady pulsoval plným životem, kdy jedna událost střídal druhou. Narodilo se přes padesát mláďat a vedle zvířat, které jsme přivezli z jiných zoo k doplnění chovných skupin, objevilo se i několik nových, v naší zahradě dosud nechovaných druhů. Zřídili jsme dvě nové expozice, působivě upravili a využili vstupní halu správní budovy, zahájili rekonstrukci zastaralého pavilonu opic...

Nejvýrazněji se však do našich analýz zapisuje rok 2009 zahájením výstavby nového expozičního souboru, v němž bude dominovat stěžejní chovaný druh – medvěd kamčatský. Jedná se o největší investici v dějinách brněnské zahrady, o první stavbu, na jejímž financování se podílí také Evropská unie.

Z dalších dílčích úspěchů alespoň ve zkratce připomínám novou expozici surikat, která vyrostla u dolní části páteřní komunikace, kde oblíbené šelmičky už od července vítají návštěvníky krátce poté, co vstoupí do zahrady. Do obdobné nové expozice, umístěné u hlavní komunikace jen o něco výše, se v dubnu nastěhovala skupina pekariů bělobradých, kteří se ještě v témže roce postarali o další potomky.

Návštěvníci ve sledovaném období zřejmě nejčastěji přicházeli k výběhu vlků arktických, kde mohli spatřit nezvy-

*Ředitel Zoo Brno / Brno Zoo Director
MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.*

kle vysoký počet zvířat. Ke dvěma mláďatům, narozeným v roce 2008, přibýlo totiž dalších šest vlčat. (Všichni vlci samozřejmě nemohli trvale zůstat v expozici, proto jsme odchovky z roku 2008 a tři mláďata narozená v roce 2009 počátkem nového roku odsunuli do jiné zoo.) K dalším vzácnějším odchovům patří tři koťata koček pouštních, která přišla na svět v expozici nově zřízené v atriu pavilonu Tropické království. Prvním tapírem narozeným v Zoo Brno stala se samička tapíra jihoamerického, kterou náš dlouholetý sponzor, swingový zpěvák Laďa Kerndl pokřtil jménem Adina. Na přelomu let 2008 a 2009 se narodily dvě zebry Grévyho a sedm želv pardálích. K dalším významnějším od-

chovům roku 2009 patří čtyři jeleni milu, dva kosmani zakrslí, tři mary stepní a jeden kakadu bílý.

Na podzim roku 2009 začala náročná rekonstrukce pavilonu opic, která se uskuteční ve dvou etapách. Do poloviny roku 2010 zvětšíme vnitřní ubikace, kdy mřížze mezi nimi a návštěvnickou chodbou nahradí skleněný předěl. Vznikne také nový venkovní výběh při jižní straně objektu, hrazený přírodními materiály a sklem. Navždy tak zmizí ocelové klece, které stávaly v těch místech. Budova, do níž se dosud vcházelo po schodech, bude vybavena bezbariérovým přístupem. To vše vznikne během první etapy výstavby, přičemž ta druhá se zaměří už pouze na exteriéry.

Zmíněný nový areál s dominantním druhem medvědem kamčatským by měl být dokončen na přelomu let 2010 a 2011. Vyrůstá na ploše přibližně jednoho hektaru v prostoru mezi Tygřími skalami a výběhem vlků. Stane se expozicí nového typu, vycházející návštěvníkům vstříc v mnoha směrech. Dokonalé zázemí a služby doplní naučná stezka, která připomene rozdíl mezi dřívějším a nynějším nazíráním na zvířata a na přírodu a poskytne ničím nerušený pohled do výběhů. Medvědi kamčatští s doplňkovými expozicemi rosomáků sibiřských, sovic sněžních a dalších tundrových práků se mají stát vstupní částí budoucího expozičního komplexu Beringie, který představí severskou zvířenu z obou břehů Beringovy úžiny.

Na úspěch s prvním ziskem evropských finančních prostředků pro zoologickou zahradu hodlá město Brno navázat dalšími požadavky o evropské dotace tak, aby výrazně přispěly ke vzniku dalších zbrusu nových chovatelských zařízení.

Věřím, že oblíba Zoo Brno u veřejnosti nadále poroste, že i v budoucnu se budeme setkávat na zalesněných stráních Mniší hory, součásti věnce kopců obklopujících západní okraj jihomoravské metropole, všude tam, kde zjara rozkvétají trsy orsejí a dalších hajních bylin, kde v létě koruny stromů vydávají omamné vůně a poskytují osvěžující stín, kde podzim hýří nepřekonatelnou paletou barev a zima dýchá impozantním klidem odpočívající přírody. V jedinečném prostředí, kde ovšem také žijí zvířata ze všech koutů světa...

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Ladies and gentlemen, dear friends and supporters,

Looking back at the year 2009 we can say that the zoological garden teemed with life and one event followed another one... More than fifty young animals were born and besides animals brought over to Brno from other zoos to bring fresh blood into our captive populations, we acquired also several new species that had not been bred in our zoo before. Two new exhibit areas

were opened to the public, the entrance hall of the administrative building was adapted to be more "visitor-friendly" and the renovation of the obsolete monkey pavilion started. However, the most significant 2009 event to go on the historical records of our zoo was the beginning of the construction of an exhibit intended especially for the Kamchatka Brown Bear – it has been the greatest investment in the history of our zoo so far and simultaneously the very first project of the Brno Zoo co-financed by the European Union.

The zoo has responded to popular demand with a new meerkat or suricate exhibit along the lower part of the main path where these little predators have been welcoming visitors at the place where they set off on the zoo tour since the beginning of July. Another new exhibit can be found along the main path too since April. It serves as home to the white-lipped peccary (*Dicotyles albirostris*) that succeeded in having offspring the same year.

The most popular destination for our visitors was the Arctic Wolf enclosure. It was because the number of animals was unusually high. Two young wolves born in 2008 were followed by other six cubs. (The 2008 cubs together with three 2009 ones were moved to another zoo in January 2010.) Other rare additions include three Sand cat kitties born in their new exhibit created in the atrium of the Tropical Kingdom Pavilion. The very first

tapir born in the Brno Zoo is a South American tapir female named Adina by our long-term sponsor, a swing singer Laďa Kerndl. At the turn of 2008 and 2009 two young Grèvy's zebras were born and we can also boast seven hatchlings of the Leopard tortoise. Other more significant 2009 additions include Père David's deer, two Pygmy marmosets, three Patagonian Maras and one White Cockatoo.

Since autumn 2009 the monkey pavilion has been undergoing an extensive renovation to be carried out in two stages. Until mid 2010 the indoor sleeping quarters will be enlarged, the bars between them and the corridor for visitors will be replaced with glass. A new outdoor enclosure will be created adjacent to the south side of the building which will be separated from the viewers and protected exclusively by natural materials and glass. The iron cages which used to be here will be removed once and forever. And last but not least a brand new improved wheelchair access for disabled people will replace the original stairs. The other stage will concentrate on the interiors only.

The above mentioned grounds for the Kamchatka Brown Bear as the prevailing species should be completed at the turn of 2010 and 2011. It is being constructed in the area of approximately one hectare between the Tiger Rocks and the wolf enclosure and is planned as a new type exhibit meeting the needs and

requirements of visitors in many respects. Perfect facilities and services will be supplemented with a nature trail explaining the difference between the former and current opinion on animals and nature and enabling unobstructed view of the area. The Kamchatka Brown Bear together with additional species such as the wolverine (*Gulo gulo*), the Snowy Owl and other tundra birds should be found in the entrance part of the future exhibit area called *Beringeria* presenting Nordic fauna from both coasts of the Bering Strait. The first success in obtaining European funds has intensified the fund-raising efforts of the municipal authority of Brno that intends to submit other applications for EU subsidies which

should support the construction of brand new breeding facilities.

I believe that the Brno Zoo will be enjoying growing popularity among the public and that even in the future we will be meeting on the wooded slopes of *Mniší hora*, a hill over the city where tufts of the lesser celandine and other wood herbs are in flower in spring, the tree crowns offer welcome cool shade and fill the air with sweet fragrances in summer, where their leaves become a riot of colour in autumn and where you find yourselves in the realm of tranquillity in winter; and moreover, where you can watch animals from all over the world throughout the year.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

MVDr. MARTIN HOVORKA, Ph.D.

*ředitel a vedoucí chovatelského úseku
Director and Head of Animal Breeding Department*

MVDr. JAROSLAVA VAVŘINOVÁ

*zástupkyň ředitele, vedoucí obchodního úseku
Vicedirector, Head of Commercial Department*

Bc. MIROSLAV JANOTA

*vedoucí technického úseku
Head of Technical Department*

Ing. MIROSLAVA PIŠKULOVÁ

*vedoucí ekonomického úseku
Head of Economical Department*

Bc. JANA HADOVÁ

*vedoucí propagačně vzdělávacího úseku
Head of Promotional and Educational Department*

POČET ZAMĚSTNANCŮ K 31. 12. 2009: 106

The number of employees on the 31. 12. 2009: 106

Tapíři jihoameričtí: koupel s mámou je nejlepší... / Brazilian tapirs: bathing with Mum is great...

K poslednímu dni roku 2009 naše zoo chovala **1669 zvířat 301 druhů**. Z toho bylo 322 savců 71 druhů, 219 ptáků 53 druhů, 223 plazů 43 druhů, 22 obojživelníků pěti druhů, 687 ryb 84 druhů, dvě paryby jednoho

druhu a 194 bezobratlých 44 druhů. Do stavu jsou započítána jak zvířata v zoo na Mniší hoře, tak na Stálé akvarijní výstavě (SAV) na Radnické ulici. Přehled počtu zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2009 uvádí tabulka:

Počty zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2009

	počet kusů ZOO+SAV	počet kusů ZS	počet druhů ZOO+SAV	počet druhů jen ZS*	počet kusů ZOO+SAV	počet kusů ZS	počet druhů ZOO+SAV	počet druhů jen ZS*
Savci	273	23	74	2	322	25	71	2
Ptáci	226	7	56	2	219	6	53	4
Plazi	222	7	44	0	223	0	43	0
Obojživelníci	14	0	2	0	22	0	5	0
Ryby	797	0	94	0	687	0	84	0
Paryby	2	0	1	0	2	0	1	0
Obratlovci celkem	1 534	37	271	4	1475	31	257	6
Bezobratlí	70	0	24	0	194	0	44	0
Celkem	1 604	37	295	4	1669	31	301	6

* pouze počet druhů nezastoupených i v zoo+SAV
ZS = Stanice pro handicapované živočichy při Zoo Brno

Šest štěňat vlků polárních / Six young ones of Polar wolfs

V brněnské zoo se každoročně rodí desítky mláďat – v roce 2009 se jich objevilo přes padesát. Dvě samičky zebry Grévyho (*Equus grevyi*) se narodily už na přelomu let 2008 a 2009. Starší mládě se objevilo dva dny před koncem roku, mladší přesně na Nový rok. Obě matky rodily ve stáji a s potomky se poprvé vydaly do výběhu již třetí den po porodu, ale jen na malou chvíli. Frekvence vycházek a délka pobytu na čerstvém vzduchu v následujících dnech závisela na počasí. Mláďata se dobře vyrovnala s nepříznivým termínem příchodu na svět a v dubnu už všichni chodili do výběhu denně.

Směčka vlků polárních (*Lupus arctos*) v roce 2009 opět vzrostla. Ke dvěma mláďatům (1.1) z roku 2008 přibýlo dalších šest (3.3). V roce 2009 dokonce ro-

dily obě naše vlčice (25. 4. a 27. 4.). Jednu boudu na padoku obsadila alfa-samice s pěti štěňaty, v druhé se po dvou dnech usídlila beta-samice se šesti štěňaty. Následující dva dny se v zoo nacházelo jedenáct štěňat, pak ale potomky alfa-samice, která se chvíli zdržovala mimo boudu, ostatní vlci zadávali. Našli jsme však pozůstatky jen tří mláďat. Samice, která přišla o potomstvo, ztratila dominantní postavení, avšak po čase si je vydobyla zpět. Odchovky z roku 2008 a tři mláďata narozená v roce 2009 jsme odsunuli do jiné zoo v lednu 2010.

Druhý přirozený odchov koček pouštních (*Felis margarita*) se zdařil v červnu. Tři kotata se narodila v nové expozici zřízené v atriu pavilonu Tropické království. Od prvního odchov-

Koťata kočky pouštní / Sand cat kittens

vu tohoto druhu nás dělí dlouhých devět let. Prvním tapírem narozeným v Zoo Brno je samička tapíra jihoamerického (*Tapirus terrestris*), která přišla na svět také v červnu. První dva týdny po narození strávila matka s dcerou na padoku, ale pak už obě začaly – i když zprvu jen na krátkou dobu – chodit do společného výběhu, kde chováme i kapybary a nandu pampové.

Na přelomu let 2008 a 2009 se také narodilo sedm želv pardálích (*Stigmochelys pardalis*). K dalším významnějším odchovům roku 2009 patří čtyři jeleni milu (*Elaphurus davidianus*), dva kosmani zakrslí (*Callitrix pygmaea*), tři mary stepní (*Dolichotis patagonum*) a jeden uměle odchovaný kakadu bílý (*Cacatua alba*).

K druhům, které se v Zoo Brno pravidelně rozmnožují, patřila například tato mláďata odchovaná v roce 2009: 2.0 bizon (*Bison bison*); 1.2 kozorožec sibiřský (*Capra sibirica*); 1.1 pekari bělobradý (*Tayassu pecari*); 3.1 paovce hřivnatá (*Ammotragus lervia*); 1.0 velbloud dvouhrbý (*Camelus ferus bactrianus*); 2.0 zebra Chapmanova (*Equus chapmani*);

Pro zvýšení počtu chovaných druhů, doplnění chovných skupin a rozšíření genofondu jsme do Zoo Brno v roce 2009 dovezli (kromě drůbeže) 74 zvířat, na příklad: 1.1 aguti Azarův (*Dasyprocta azarae*); 1.2.3 anolis rytířský (*Anolis equestris*); 0.2 jaguarundi (*Herpailurus yagouaroundi*); 1.4 jak domácí (*Bos mu-*

Mláďě zebry Grévyho / Young one of Grévy's zebra

tus f. grunniensis); 0.1 jelen milu (*Elaphurus davidianus*); 0.0.12 kaloň plavý (*Eidolon helvum*); 1.1 korovec mexický (*Heloderma horridum*); 2.1 kosman bělovousý (*Callithrix jacchus*); 1.1 labuť malá (*Cygnus columbianus*); 1.3 lama alpaka (*Lama guanicoe f. pacos*); 0.1 los evropský (*Alces alces*); 2.6 pekari bělobradý (*Tayassu pecari*); 0.1 rys kanadský (*Lynx canadensis*); 2.1 sýček obecný (*Athene noctua*); 2.1 takin indický (*Budorcas taxicolor*); 1.0 tygr sumaterský (*Panthera tigris sumatrae*); 1.1 vlk hřivnatý (*Chrysocyon brachyurus*).

Na letišti v Praze-Ruzyni jsme v lednu vyzvedli zásilku z Velké Británie, která obsahovala pár korovců mexických, narozených v Zoo Edinburgh. Korovce jsme umístili v nově upravené expozici v pavilonu Tropicke království, kde jsme dosud žádného jedovatého plazy nechovali.

Kalonii plaví / Straw-coloured fruit bats

Korovec mexický / Mexican beaded lizard

Jaci domácí / Domesticated yaks

Ze Zoo Berlín k nám v dubnu přicestovala osmičlenná skupina pekariů bělobradých, kteří jsou v naší zoo také novým druhem. Zvířata jsme umístili v novém výběhu v těsné blízkosti hlavní komunikace. Už v září se pekariové rozmnožili.

Pekariové bělobradí / White-lipped peccarys

Pár jaků domácích jsme v dubnu dovezli z chovné stanice v německém Taufkirchenu. Další samice, narozená v belgické Zoo Antverpy, k nim přibyla v červenci. Na konečný stav 1.4 stádo doplnily dvě samice dovezené v listopadu z estonské Zoo Tallinn.

Z maďarské Zoo Veszprém v květnu dorazil samec tygra sumaterského, aby vytvořil pár s naší samicí. Je to její už čtvrtý partner, do něhož vkládáme velkou naději. Naši samici totiž zatím provázela smůla – dosud ještě nezabřezla.

Chov lam krotkých jsme zrušili a od července chováme vzácnější druh domestikovaných lam – alpaky. Tři samice pocházejí z Chile, čtvrtá ze Zoo Ostrava.

Jaguarundi / Jaguarundi

Samce jsme dovezli v srpnu z německé Zoo Stuttgart.

Jako blahodárny příliv nové krve do našeho chovu takinů indických lze označit říjnový příchod mladého páru z Tierparku Berlín. Nového chovného samce jsme v dubnu dopravili z německé Zoo Frankfurt nad Mohanem.

K druhům v naší zoo dosud nechovaným patří dvě samice malé kočkovité šelmy jaguarundi, dovezené v listopadu z polské Zoo Opole. Samozřejmě hodláme co možná nejdřív získat i samce.

Dalšími novými druhy, dovezenými v roce 2009, jsou aguti Azarovi, kaloni plaví a kosmani bělovouší.

Aguti Azarův / Azara's agouti

Kosman bělovouší / Common marmoset

Tygr sumatránský, samec Dua / Dua, Sumatra tiger male

Příjmy a výdaje zvířat v Zoo Brno za rok 2009

Doplňování druhové skladby chovaných zvířat probíhalo v souladu s naším dlouhodobým konceptem, Strategii roz-

voje Zoo Brno. Následující tabulka ukazuje souhrn příjmů a výdajů zvířat v Zoo Brno za rok 2009.

POLOŽKA	SKUPINA						
	SAVCI	PTÁCI	PLAZI	OBOJŽ.	RYBY	BEZOBR.	CELKEM
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	ks
Narozeno	95	42	4	0	199	94	434
Jiný příjem (nákup, dar, výměna, deponace, odchyt, návrat z deponace aj.)	121	63	94	15	45	68	406
Příjmy celkem	216	105	98	15	244	162	840
Úhyn	39	38	18	7	353	28	483
Jiný odchod (prodej, vyřazení, vypuštění, únik, výměna, deponace, krádež, škodná, návrat z deponace aj.)	138	80	88	4	1	12	323
Výdaje celkem	177	118	106	11	354	40	806

V kolekci brněnské zoologické zahrady se k poslednímu dni roku 2009 nacházelo 20 druhů či poddruhů savců,

ptáků a plazů, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy zvířat (EEP).

Druhy chované v rámci EEP

Druh	M	F	U	Součet
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3			3
hroznýšovec kubánský (<i>Epicrates angulifer</i>)	1			1
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1		2
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	2		3
kočka pouštní (<i>Felis margarita</i>)	2	2		4
korovec mexický (<i>Heloderma horridum</i>)	1	1		2
kotul veverovitý (<i>Saimiri sciureus</i>)	1	3	1	5
kulan (<i>Equus hemionus kulan</i>)		1		1
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)		3		3
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1	1		2
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	1	1		2
makak chocholatý (<i>Macaca nigra nigra</i>)	1			1
mandril (<i>Mandrillus sphinx</i>)	1	1		2
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)		1		1
rosomák (<i>Gulo gulo</i>)		1		1
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)		2		2
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1		2
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1		2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	5		6
žirafa síťovaná (<i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>)		2		2
Celkem	17	29	1	47

K poslednímu dni roku 2009 vedly Mezinárodní plemenné knihy (ISB) jedenáct druhů a Evropské plemenné kni-

hy (ESB) čtrnáct druhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoologické zahradě města Brna.

Druhy vedené v ISB

Druh	M	F	U	Součet
kiang východní (<i>Equus kiang holdereri</i>)	2	3		5
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3			3
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	1		2
kočka pouštní (<i>Felis margarita</i>)	2	2		4
kulan (<i>Equus hemionus kulan</i>)		1		1
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)		3		3
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1	1		2
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)		1		1
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1		2
vlk hřívnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1		2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	5		6
Celkem	12	19	0	31

Druhy vedené v ESB

Druh	M	F	U	Součet
aguti Azarův (<i>Dasyprocta azarae</i>)	1	1		2
binturong (<i>Arctitis binturong</i>)	1	1		2
kasuár pštibový (<i>Casuarius casuarius</i>)	1	1		2
leguán nosorohý (<i>Cyclura cornuta</i>)	2	1		3
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	1	1		2
orel východní (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	1	1		2
orlicie bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	1	5		6
rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>)	1			1
šimpanz (<i>Pan troglodytes</i>)	1	3		4
takin indický (<i>Budorcas taxicolor</i>)	2	4		6
tamarín žlutoruký (<i>Saguinus midas</i>)	3	2		5
želvaamboinská (<i>Cuora amboinensis</i>)		1		1
želva ostřitá (<i>Heosemys spinosa</i>)	1	1		2
želva paprščitá (<i>Geochelone radiata</i>)	1	1		2
Celkem	16	22	0	40

Chovatelský úsek řídil v roce 2009 přímo ředitel zoo, neboť místo vedoucího úseku nebylo dosud obsazeno. Střední management úseku tvořili provozní zoolog, zoolog-specialista, specialista na welfare a hospodářka. Úsek byl rozdělen do šesti revírů: Terárium–Jižní Amerika–Ptačinec, Kopytníci–Safari, Šelmy, Parohatá, Dětská zoo a Stálá akvarijní výstava.

Terárium–Jižní Amerika–Ptačinec

Při reorganizaci chovatelského úseku jsme v roce 2009 sloučili několik pracovišť. K pavilonu Tropiccké království včetně sousední starší budovy terárií jsme přičlenili takzvaný jihoamerický výběh, který slouží tapírům jihoamerickým, kapybarám a nandu pampovým, i sousední výběh vlků hřívnatých, a také pavilon exotických ptáků. Tak vznikl nový revír Terárium–Jižní Amerika–Ptačinec.

Druhovou skladbou je v současnosti nejpestřejším a počtem chovaných zvířat nejpočetnějším revírem brněnské zoo. Čtyři chovatelé a jedna ošetřovatelka pečují pod vedením revírníka o 320 jedinců 90 zvířecích druhů (počítáno bez ryb). Revír chová bezobratlé, ryby, obojživelníky, plazy, ptáky i savce.

Všechna pracoviště revíru docílila v průběhu roku 2009 několika úspěšných odchovů. K nejvýznamnějším lze jistě zařadit druhý přirozený odchov kočky pouštní (*Felis margarita*). Úspěch, který představují tři koťata (2.1) narozená 25. června, se opakoval po dlouhých

devíti letech od předchozího prvního odchovu (tehdy se narodily čtyři kočky pouštní). Koťata z roku 2009 spatřila světlo světa v nové expozici umístěné ve vestibulu spojujícím pavilon Tropiccké království se starší budovou terárií.

O pravidelné odchovy kosmanů zakrslých (*Callithrix pygmea*), roztomilých a návštěvníky obdivovaných drápkatých opiček, usilujeme již delší dobu, avšak dočkali jsme se jich až v několika posledních letech. První úspěšný odchov proběhl v roce 2007, kdy oba naše chovné páry přivedly na svět po jednom mláděti. Následujícího roku přibylo další a rok 2009 přinesl tři odchovaná mláďata od obou párů. Mladá samička, která se narodila v Zoo Olomouc a v roce 2009 vytvořila s jedním z našich samečků nový pár, zabřezla po několika týdnech od svého příchodu do Brna a dva dny před Štědrým dnem porodila zdravá dvojčata, o která se společně se svým partnerem vzorně stará.

V roce 2009 uměle odchovaný kakadu bílý / The White cockatoo, reared hand-made in 2009

Kočky pouštní / Sand cats

K nejradostnějším přírůstkům roku 2009, a to nejen na našem revíru, ale i v rámci celé brněnské zoo, bezesporu patří narození samičky tapíra jihoamerického (*Tapirus terrestris*). Tapíří mládě narozené 14. června je prvním odchovem tohoto druhu v historii zoo. Swingový zpěvák Laďa Kerndl, kmotr mladé samičky, vybral z košíku, kde byla na lístcích jména navržená příznivci zoo, lístek se jménem Adina.

Zpěvák Laďa Kerndl losuje jméno tapířice / The singer Laďa Kerndl is drawing lots name for a young tapir

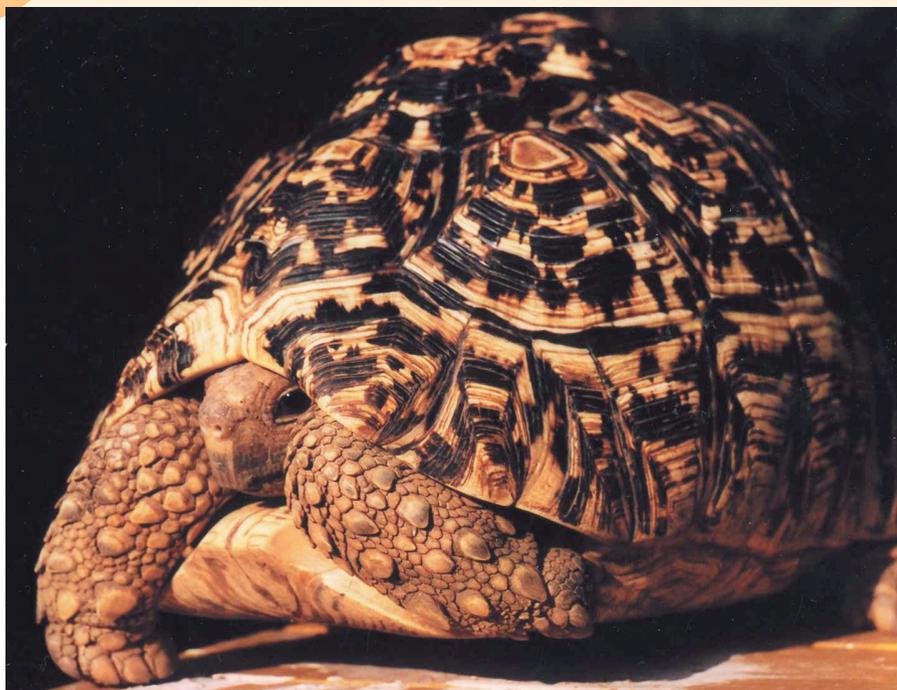
V pavilonu exotických ptáků jsme uměle odchováli mládě kakadu bílého (*Cacatua alba*). Navázali jsme tak na úspěch z roku 2008, kdy jsme uměle odchováli dvě mláďata tohoto vzácného papouščího druhu. Poprvé se v návštěvnické chodbě pavilonu exotických ptáků objevila čtyři akvária s několika druhy sladkovodních ryb. V roce 2009 také začaly úpravy jedné z expozičních ubikací na příchod jednoho z nejatraktivnějších druhů velkých papoušků – kakadu palmového (*Probosciger aterrimus*).

Během roku 2009 jsme dovezli několik nových druhů zvířat, která Zoo Brno většinou dosud nechovala. Ze zoo ve skotském Edinburghu dorazil pár korovců mexických (*Heloderma horridum*), velmi zřídka chovaných jedovatých ještěřů. Jejich domovem se stala prostorná expozice v pavilonu Tropické království. V tomto pavilonu mohou návštěvníci rovněž spatřit další zcela nový druh, a to pár jihoamerických hlodavců aguti Azarových (*Dasyprocta azarae*), kteří v polovině července osídlili bývalou expozici surikat. Samička narozená v září 2008 pochází ze Zoo Zlín, sameček přišel na svět v únoru 2009 v nizozemské Zoo Amersfoort.

V expozicích starší budovy terárií se zaobydly další tři nové zvířecí druhy: kaloni plaví (*Eidolon helvum*), jaguarundi (*Puma yagouarouandi*) a kosmani bělovouší (*Callithrix jacchus*). Skupina kaloňů plavých, což jsou savci schopní aktivního letu, příbuzní netopýřům, pochází z Tierparku Berlín. Dvě samice malé kočkovité šelmy jaguarundi se narodily roku 2009 v polské Zoo Opole. Jejich brněnská expozice vznikla rozpuštěním dosavadní rozlehlé ubikace leguánů kubánských. Jednu prosklenou expozici jsme upravili i pro skupinu dvou samců a jedné samičky kosmanů bělovousých. Jedná se o již třetí druh drápkatých opiček z čeledi kosmanovitých (*Callithrichidae*), které nyní mohou návštěvníci brněnské zoo spatřit. (Dosud jsme z této skupiny chovali jen tamaríny žltoruké a kosmany zakrslé.)

Mládě tapíra jihoamerického, samička Adina / Adina, young South American tapir female

Želva pardálí / Leopard tortoise

Photo by Michal Balcar

Výběh určený pro vlky hřivnaté (*Chrysocyon brachyurus*) nakrátko osiřel, když jsme v průběhu roku odeslali do jiné zoo samici, pro niž se nenašel vhodný partner. Avšak v prosinci se nám podařilo získat v Německu nový pár těchto atraktivních jihoamerických psovitých šelem. Samice pochází ze Zoo Heidelberg, samec se narodil v Zoo Stuttgart. Šelmy se rychle seznámily s novým prostředím a jejich vzájemné soužití je harmonické.

Pracovníci revíru v roce 2009 významně přispěli k pestrému programu akcí pro veřejnost, jakými byly např. ná-

vštěvy pacientů dětské onkologie, Noc snů nebo Setkání adoptivních rodičů a sponzorů. Samozřejmě se již stalo komentované krmení vybraného druhu zvířete, odborné výklady dětem z letních příměstských táborů i studentům středních a vysokých škol. Někteří pracovníci revíru rovněž zabezpečují dodávky okusů pro zvířata v naší zoo i narůstající výjezdy pro Záchrané centrum Zoo Brno.

Publikační činnost zahrnovala pravidelné články v časopise Zooreport, vydávaném naší zahradou, i rozsáhlejší práci v odborném periodiku, pojednávající o chovu želvy pardálí (*Stygmochelys par-*

alis babcocki) v brněnské zoo (Balcar, M., 2009: Chov a odchov želvy pardálí v Zoo Brno. Akvárium terárium, roč. 52, září–říjen). Revírník Michal Balcar se také zapojil jako spoluředitel do projektu „Mikroskopická stavba a morfogeneze smyslových struktur sliznice dutiny ústní u plazů“, jehož hlavními řešiteli jsou MVDr. Petr Čížek a prof. MVDr. František Tichý, CSc., oba z Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity (VFU) v Brně (tento projekt byl podpořen interním grantem VFU). Revírník je rovněž činný jako člen komise pro oboživelníky a plazy Unie českých a slovenských zoologických zahrad.

Líhnutí želvy pardálí / Hatching of the Leopard tortoise
Photo by Michal Balcar

Kopytníci a Safari

Zebry, velbloudi, bizoni – to jsou druhy, které v Zoo Brno pravidelně přivádějí na svět potomstvo. Nezklamaly ani v roce 2009. Jejich chovatelská zařízení patří do revíru Kopytníci a Safari. V jedné z jeho expozic se také objevil staronový druh – jak domácí.

Jak tomu bývá každým rokem, i v roce 2009 se rozmnožily oba druhy u nás chovaných zeber. Dvě samičky zebry Grévého poprvé spatřily světlo světa na přelomu roku 2008 a 2009. Dvanáctiletá samice Šarada, pocházející ze Zoo Dvůr Králové nad Labem, porodila mládě už dva dny před změnou letopočtu (30. 12.) a přímo na Nový rok se další mládě narodilo sedmileté samici jménem Míša, původem ze Zoo Poznaň v Polsku. Oba přírůstky jsou kobylinky, jejich otcem je desetiletý Arnold, narozený v berlínském Tierparku. Mláďata se dobře vyrovnala s nepříznivým zimním termínem příchodu na svět. Obě matky rodily ve stáji a s potomky se poprvé vydaly do výběhu již třetí den po porodu, ale jen na malou chvíli. Frekvence vycházek a délka pobytu na čerstvém vzduchu v následujících dnech závisely na počasí. V dubnu už všichni chodili do výběhu denně.

Dva hřebečci zeber Chapmanových, které chováme ve výběhu Safari společně s pakoni modrými, žirafami síťovanými a pštrosy dvouprstými, se narodili v létě.

V revíru se objevila i mláďata velbloudů dvouhrbých a bizonů. Velbloudice

Samice zeber Grévyho s mláďaty / Grévy's zebras females with their young males

Sulika porodila 13. dubna samečka Kamila a ve stádu bizonů, které se skládalo z pěti krav a jednoho býka, jedna ze samic porodila mládě 12. března a další přispěla potomkem 11. května. Oba mají bizoni jsou býčci. V roce 2008 jsme si ce přírůstek nezaznamenali, v předcházejícím období se ale bizoni rozmnožovali pravidelně. Náš chov má dlouhou tradici, sahající až do 60. let minulého století.

Po mnohaleté přetržce začala Zoo Brno v roce 2009 opět chovat jaky domácí. V nově zřízeném výběhu, který se nachází v sousedství bizonů, mohli návštěvníci od dubna spatřit pár přivezený z chovné stanice v německém Taufkirchenu. Další samice přibyla v červenci ze Zoo Planckendael v Belgii, narodila se ale v jiné belgické zahradě, v Zoo Antverpy. Tím ale sestavování stáda neskončilo. Na současném konečném

Mládě zebry Grévyho / Grévy's zebra young male

Jeleni milu / Père David's deers

Ovce Jákobovy / Domestic sheep „Jacob“

Paovce hřivnaté / Aoudads

Bizoni / Bisons

Velbloudi dvouhříbí / Bactrian camels

stavu (1.4) se podílejí i dvě samice dovezené v listopadu z estonské Zoo Tallinn.

Na zánět ledvin a močových cest bohužel uhynul samec žirafy síťované Jamie. Pocházel ze zoo v britském Whipsnadu a částečnou útěchou nám může být, že český chov tohoto poddruhu může geneticky obohatit jeho dcera Julie, narozená v Brně roku 2006 (Julie je nyní součástí chovného stáda v Zoo Dvůr Králové). V Brně nám nyní zůstaly dvě samice a doufáme, že k nim co nejdřív přibude nový samec.

Nově sestavený pár tygrů sumaterských / The new pair of the Sumatra tiger

Šelmy

Revír Šelmy má na starosti velké množství expozic, ve kterých kromě velkých i malých šelem najdeme i opice, ptáky a hlodavce. Členíme jej na dvě pracoviště: Šelmy a Opice. Revír zabírá celou dolní část zoo, která momentálně prochází dynamickým rozvojem. Vyrůstají tam mnohé nové expozice.

Už na začátku roku 2008 započala demolice tzv. aleje šelmiček. Zastaralé klece a ubikace ustoupily stavbě nového expozičního souboru, který na ploše přibližně 10 000 m² přiblíží přírodu Kamčatky a východní Sibiře. Hlavním chovaným druhem bude medvěd kamčatský, v doplňkových expozicích se

představí rosomáci sibiřští, lišky polární, sovce sněžní a několik ptáčích druhů ze skupiny bahňáků. Nový areál plynule naváže na Tygří skály, výběhy velkých koček, zbudované v roce 2000, a stane se vstupní částí expozičního komplexu Beringie, který v budoucnu zabere celý západní svah Mniší hory a představí zvířenu z obou břehů Beringovy úžiny.

Revírem prochází tzv. páteční komunikace, podél níž vyrůstají další nové expozice. V červnu jsme nad výběhem marstepních, postaveným v roce 2008, otevřeli novou expozici surikat, do níž jsme přestěhovali skupinu šesti šelmiček z jejich dosavadního působiště v pavilonu Tropicke království. V novém domově

mají k dispozici venkovní výběh a vytápěnou vnitřní ubikaci, kam je možno nahlížet prosklenou stěnou přímo z návštěvnické trasy. Všechny surikaty se v novém prostředí dobře zabydlely.

Na pracovišti Šelmy se již delší dobu pokoušíme sestavit chovný pár tygrů sumaterských. Na jaře jsme přivezli samce Dustina, zapůjčeného ze Zoo Jihlava. Jeho úkolem bylo stimulovat říjový cyklus samice Satu, následovat měla umělá inseminace. Tato technika však není v případě velkých koček dosud dostatečně propracovaná. Dustin se tedy vrátil domů a v květnu jsme ze zoo v maďarském Veszprému přivezli dalšího samce. Čtyřlétý Dua, jak doufáme, se stane novým zakladatelem našeho chovu. Tygří pár jsme po počátečních kontaktech,

omezených jen na čichové a zrakové vjemy, nechávali přímo u sebe jen na krátkou dobu, avšak šelmy se zanedlouho dostatečně sžily a posléze už trávily větší čas společně. Dua, o dva roky mladší než Satu, se zprvu jevil poněkud podřízený, bylo znát, že dosud není dostatečně vyzrálý, nicméně koncem roku začínal nabírat potřebnou jistotu, nutnou pro úspěšné páření.

Velkým úspěchem roku 2009 byl odchov šesti mláďat vlka arktického, které jedna z našich samic přivedla na svět 27. dubna. (Dva dny před ní porodila pět štěňat i jiná samice, avšak ve vlčí smečce mohou v drtivé převaze případů přežít jen mláďata jedné matky – je to důsledek přirozených zákonitostí daných biologií druhu.)

Kojení štěňat vlků polárních / The lactation of Polar wolf whelps

Vlci arktičtí / Polar wolfs

Vlci arktičtí / Polar wolfs

Líšky polární / Polar foxes

Další velkou nadílkou bylo narození deseti lišek polárních. Samice, která je porodila, všechny potomky sama pečlivě odchovála.

Radostnou událost jsme očekávali i u lední medvědice Cory, zvláště když jsme v jarních měsících častokrát pozorovali páření se samcem Umkou. Abychom zajistili náležité podmínky úspěšného odchovu, v listopadu jsme samce odsunuli do Zoo Bratislava. Bohužel naše velké naděje se nenaplnily. Začátkem roku 2010 se Umca vrátil do Brna, aby obě zvířata společně zastihlo období páření, které u ledních medvědů nastává brzy zjara.

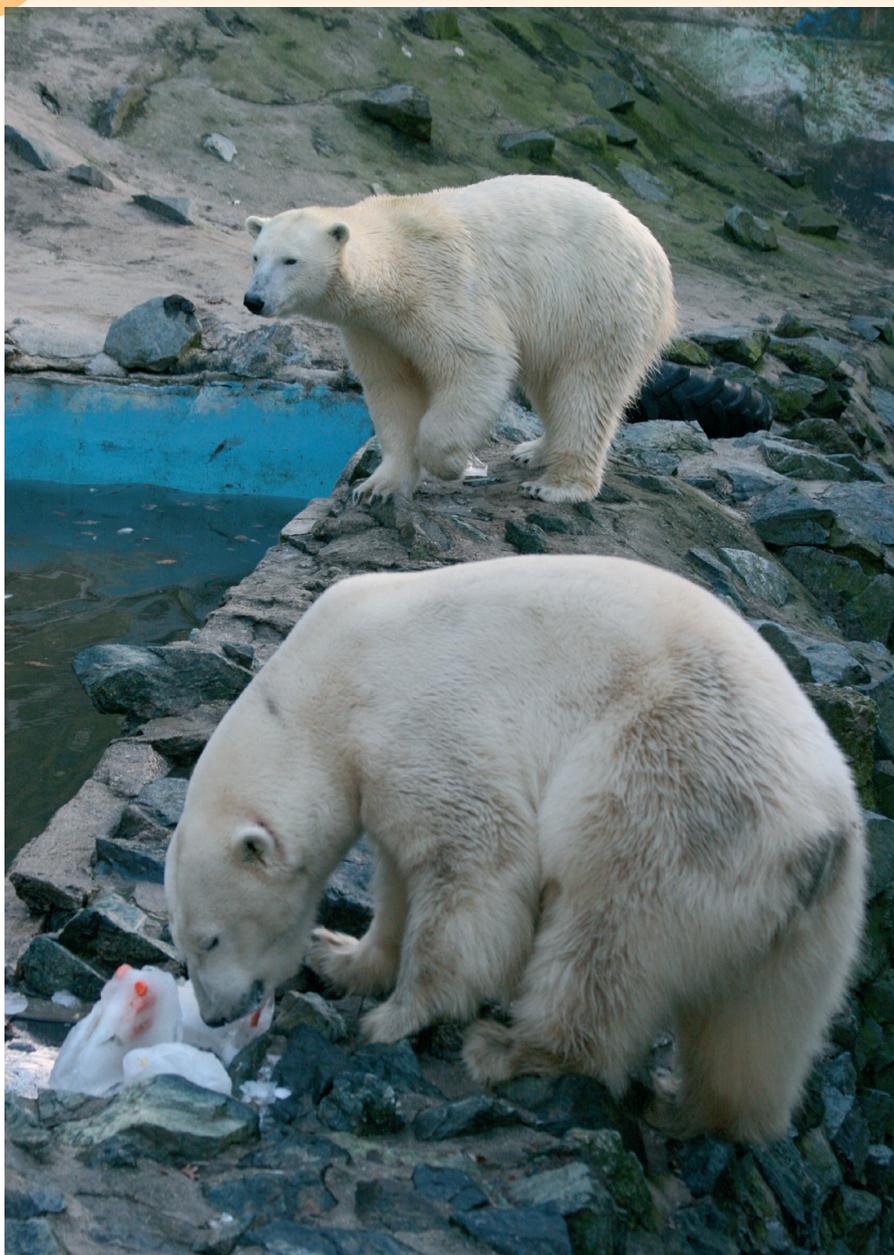
Populární dvojčata ledních medvědů Bill a Tom, která náš chovný pár Umca a Cora zplodil koncem roku 2007, odešla v únoru do jiných zoo. Poslední okamžiky medvídat, strávené v domovské zahradě, sledovalo množství návštěvníků, zástupců médií a dalších hostů. První odcestoval Tom. Když chovatelé nakládali 14. února bednu s mládětem do přívěsu, v němž Tom zakrátko odjel do Zoo Praha, lidé mu mávali. Akt rozloučení trval před indiánským srubem od 10 do 12 hod. a byl spojen s odměněním nejúspěšnějších účastníků výtvarné a fotografické soutěže, vyhlášené na téma Bill a Tom. Ve srubu byla současně otevřena výstava nejlepších soutěžních děl. Následující den se obdobný scénář opakoval – tentokrát s druhým dvojčetem, které zamířilo do zoo v německém Gelsenkirchenu. Teprve po odchodu mláďat se do Brna mohl vrátit jejich otec Umca, který byl od rodiny oddělen od podzimu 2007. Jeho příjezd ze Zoo Gelsenkirchen se uskutečnil 18. února.

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Umkův návrat z Gelsenkirchenu (18. února) / Umca's return from Gelsenkirchen Zoo (18th February)

Umca (v popředí) a Cora opět spolu / Umca (in the front) and Cora again together

Rysice přicestovala z Minnesoty / The Canada lynx female has arrived at Brno from Minnesota

Dželada Heiko / Gelada named Heiko

Dále jsme začátkem roku přivítali novou samici rysa kanadského, která k nám přicestovala z chovu v americkém státě Minnesota. S naším samcem vytvořila pár, od něhož bychom se rádi dočkali mláďat. Na začátku června jsme poblíž restaurace U Tygra otevřeli v nově zrekonstruované expozici s párem nosálů červených. Samice se svého partnera zpočátku obávala, ale v poslední době se jejich vztahy značně zlepšily. Na podzim se do zázemí na veterinární ošetrovně uchýlil nejproslulejší uprchlík z brněnské zoo, dželada Heiko. Zprovoznili jsme mu venkovní výběh, a aby se necítil opuštěný, v zázemí s ním žije i jeho kamarád, dželadák Helge. Na veterině setrvávají do doby, než nově zabezpečíme výběh, ze kterého se Heikovi podařilo už dvakrát uniknout. Nového samce bobra kanadského jsme v prosinci dovezli ze Zoo Gelsenkirchen. Naše dvě samice jej uvítaly s nadšením, doufáme tedy, že už brzo se v expozici bobrů budou prohánět i malá bobřata.

V příštím roce hodláme vylepšit podmínky pro odchov orlů kamčatských, jeřábů mandžuských a ibisů posvátných. V chovech těchto ptáků máme perspektivní páry, které se budeme snažit rozmnožovat. Dále se chystáme doplnit kolekce sov a dravců, abychom i tam mohli vytvořit nové chovné páry a skupiny.

Expozice mar stepních se nachází u nástupní stanice vláčku a organizačně přináležejí k pracovišti Opice. To, že se v ní zvířata dobře zabydlela, nám potvr-

Mary stepní / Patagonian maras

dil i odchov dvou mláďat, která se narodila začátkem června. Pracoviště žilo ve znamení příprav na velkou rekonstrukci jednoho ze dvou pavilonů opic, který obývali šimpanzi, mandrilové a binturongové. Polovinu pavilonu jsme vyklidili, mandrilové a binturongové se přestěhovali do sousedního objektu. Velkou hádankou pro nás bylo, jak na rekonstrukci zareagují šimpanzi, kteří na své polovině museli zůstat, neboť se pro ně nepodařilo najít vhodné náhradní ubytování. Naštěstí naši oblíbenci snášejí stavební práce poměrně klidně, občas sledují dění i se zájmem. Po dokončení prací je čeká moderní expozice s podstatně větším životním prostorem, kde beton a kovové mřížky nahradí sklo a přírodní materiály.

Zkušenosti s našimi ledními medvědy naznačily, jak vylepšit jejich výběh.

Chceme v něm zřídit přístřešek, který by sloužil samci v době, kdy březí samice bude izolovaná v doupeti. Teprve když skutečně porodí, samce odsuneme do jiné zoo. Tak zabráníme jeho častému stěhování. Zřízení odstavného výběhu pro samce je finančně značně náročné a je plánováno až na budoucí, časově dosud vzdálenější investice. Chtěli bychom také provést alespoň částečnou rekonstrukci expozice lachtanů a vytvořit jim vhodnější podmínky pro život. V nastávajícím období bude pro nás zatěžkávací zkouškou zvládnout provoz v novém expozičním souboru s dominantním druhem medvědem kamčatským. Čeká nás odstraňování případných funkčních nedostatků i pochopení nároků u nás dosud nechovaných druhů. Před námi tedy stojí spousta práce na dalším zlepšování života našich svěřenců. Chceme, aby se u nás vždy dobře cítili.

Parohatá

V průběhu roku 2009 se skupiny sudokopytníků na revíru Parohatá rozrostly o dvacet mláďat. Patřilo k nim šest ovcí Jákobových (*Ovis ammon f. aries*), čtyři paovce hřivnaté (*Ammotragus lervia*), tři kozorožci sibiřští (*Capra sibirica*), čtyři jeleni milu (*Elaphurus davidianus*), dva pekari bělobradí (*Tayassu pecari*) a jeden jelen sibiřský (*Cervus canadensis sibiricus*).

Mezi nejvýznamnější odchovy lze zařadit narození mláďete jelena sibiřského, kterého jsme se konečně dočkali po

Samice jelena milu s mláďaty / The Père David's deer female with young ones

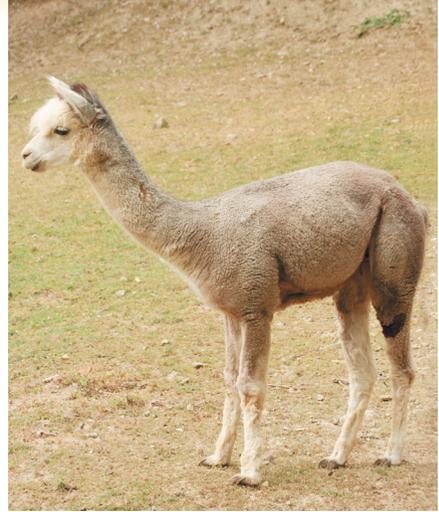
dlouhých osmi letech. Malá samička přišla na svět 19. června, ale na konci září ji samec bohužel velmi vážně zranil paroží. I když jsme mládě ihned po napadení operovali, po třech dnech uhynulo na vnitřní krvácení. Samci jsme druhý den po nešťastném incidentu paroží odřezali. Pokud se příští rok narodí další mládě, samci paroží po vytlučení preventivně odřezeme. Snížíme tím riziko zranění mláďete i samic.

Vůbec poprvé se v Zoo Brno narodili pekariové bělobradí – stalo se tak 15. září. Porod dvou potomků i jejich odchov proběhl bez komplikací.

Pro posílení genofondu stávajících chovných skupin jsme v průběhu roku 2009 uskutečnili několik výměn a transportů. V březnu jsme doplnili skupinu ovcí Jákobových o samce dovezeného ze zookoutku v německém Hannoveru. V dubnu jsme ze Zoo Frankfurt nad Mohanem v Německu dovezli samce takina indického (*Budorcas taxicolor taxi-*

color). V říjnu se nám podařilo získat z Tierparku Berlín další dva takiny indické (samce a samici), geneticky velmi cenné. Ukončili jsme chov lam krotkých a lam guanak. Ve výběhu lam krotkých od července chováme lamy alpaky (*Lama pacos*). Tři samice pocházejí z Chile, čtvrtá ze Zoo Ostrava. Samce jsme v srpnu dovezli z německé Zoo Stuttgart. Koncem roku se nám podařilo doplnit skupinu losů evropských (*Alces alces alces*) dovozem samice z finské Zoo Ranua.

Největší stavební akcí byl nový výběh pro pekari bělobradé, který se nachází u páteřní komunikace. Práce začaly na jaře a koncem dubna už v něm pobíhalo osm pekariů (2.6). K tomuto výběhu také náleží vnitřní vytápěná ubikace se třemi boxy, které pekari využívají hlavně v zimním období. Na konci roku jsme zrušili výběh pro ovce Jákobovy, kterým na jaře 2010 postavíme větší na jiném místě. V prostoru, kde jsme ovce

*Takinové indičtí / Mishmi takins**Lama alpaka / Alpaca llama*

Jákobovy chovali, vyrostle výběh pro vikuně (*Vicugna vicugna*).

Ze společného výběhu dželad (*Theropithecus gelada*) a paovcí hřivnatých (*Ammotragus lervia*) se na podzim jednomu samci dželady podařilo uniknout. Došlo k tomu po vypjaté situaci, kdy do výběhu vstoupil veterinář s narkotizační puškou. Chtěl uspat nemocnou paovci, ale samec Heiko se vystresoval natolik, že přeskočil plot s elektrickým ohradníkem, který jsme do té doby považovali za nepřekonatelný. Naštěstí se po celou dobu úniku vyskytoval v areálu zoo nebo v jeho těsné blízkosti. K polapení přispěla lest zkušeného chovatele Tomáše Kříže z revíru Safari. Když volně pobíhající opici spatřil, do prázdné stáje zeber zanesl pochoutky, u dželad zvláště oblíbené. Protože byl Heiko vyhládlý

a prochladlý, rychle do stáje vlezl, a pak už chovateli stačilo zavřít dveře. Do stáje posléze vstoupil veterinář, který Heika uspal a podrobil zdravotní prohlídce. Tuláka jsme umístili do zázemí zoo.

V příštím roce musíme zdokonalit bezpečnostní bariéry kolem společné expozice paovcí a dželad. Zvýšíme oplocení a zahustíme elektrický ohradník natolik, aby k jeho překonání opravdu dojít nemohlo. Musíme také zvážit vykácení některých stromů na okraji výběhu. Skupina našich dželad byla dosud jen expoziční (sestavená jen ze samců). Od koordinátora Evropského záchranného chovu dželad jsme však nedávno obdrželi povolení k rozmnožování tohoto druhu. Chceme proto dovést z jiné zoo skupinu samic, kterým ve společném výběhu postavíme novou ubikaci.

Kozy kamerunské v Dětské zoo / Cameroon dwarf goat in the Children's Zoo

Dětská zoo

Postavení tohoto revíru je v rámci Zoo Brno specifické. Na rozdíl od ostatních částí zahrady dochází na Dětské zoo k přímému kontaktu návštěvníků se zvířaty. Dětská zoo proto chová jen druhy k tomuto účelu vhodné, důraz přitom klade na povahové vlastnosti jedinců.

Na počátku roku 2009 byl početní stav chovaných zvířat následující: čtyři kozy domácí kamerunské, jeden králík domácí zakrslý, dva koně domácí – pony, sedm koní domácích – shetlandský pony, dvě ovce domácí cápové, osm ovcí domácích kamerunských, dvě ovce domácí walliské, sedm prasat domácích – forma mini, tři husy labutí a dva holubi domácí – pávíci.

Ovce kamerunské / Cameroon domestic sheep

Dětská zoo v zimě / The Children's Zoo in winter

Holub domácí – pávík / Domestic pigeon „Fantail”

Holub domácí – king / Domestic pigeon „King”

Kur domácí – amrokska / Domestic fowl „American rock”

Kur domácí – kočinka / Domestic fowl „Cochinchina”

Během roku 2009 kolekci rozšířily jak dovozy nových zvířat, tak narozená mláďata. Ze soukromých chovů jsme v únoru získali dva valachy plemene irský kob, jmenují se Danny a Clive, a v březnu rovněž dva valachy (Matýska a Cipíska) plemene český sportovní pony.

V první polovině roku se kamerunským ovcím narodilo pět jehňat a kame-

runským kozám čtyři kůzlata. V prosinci se ve druhém vrhu narodila další dvě mláďata koz kamerunských. V květnu se narodilo sedm selat prasete domácího, avšak v září jsme chov mini prasátek zrušili.

V červnu jsme také ukončili chov husí labutích a nahradili jej chovem hrabavé drůbeže. Na dvoreček Dětské zoo

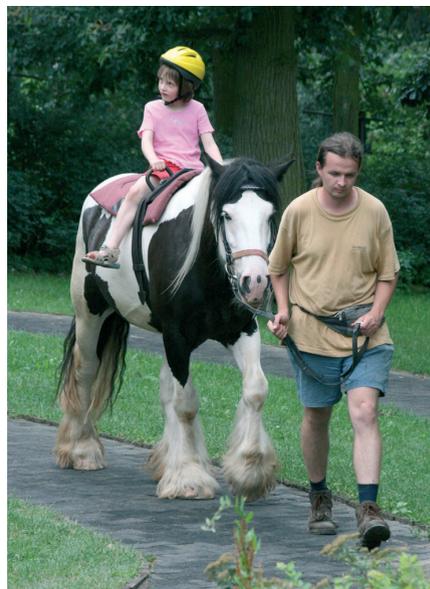

Irsrští kobové vozí dětské návštěvníky / Tinkers give children a ride in the Children's Zoo

jsme umístili tato plemena: kur domácí – kočinka (čtyři kusy), kur domácí – amrokska (šest kusů), krůta domácí (tři kusy). Skupinu holubů domácích – pávků jsme doplnili párem holubů domácích – kingů.

Pouze na letní sezonu jsme na Dětskou zoo umístili kontaktní skupinu zakrslých králíků a morčat. V bazénu mohli v létě návštěvníci pozorovat želvy nádherné.

V revíru bylo třeba uskutečnit i některé stavební úpravy. Do stájí jsme zavlekli klimatizaci, která snížila vzdušnou vlhkost – dosáhli jsme tak mikroklimatu vhodnějšího pro pobyt zvířat. Důležité je rovněž zkvalitnění dopravní infra-

struktury. Novou přístupovou cestu, jejíž část byla postavena v roce 2009, dokončíme v roce následujícím.

Významnou součástí aktivit Dětské zoo je vození dětí na koních a ponících. Výnosy z této služby slouží jako příspěvek na chov a provoz Zoo Brno.

Zvířata z Dětské zoo, v doprovodu jejich zaměstnanců, se účastnila akcí pro veřejnost pořádaných zoologickou zahradou, jako jsou návštěvy pacientů dětské onkologie, či kulturních a společenských akcí v režii města i různých organizací. Byla to například výstava chovatelských potřeb Propet na brněnském výstavišti, vození dětí na westernovém ranči u Shopping parku na Den dětí, Vánoce na radnici či Vánoce v městské části Žabovřesky.

Děti i dospělí se mohou těšit na další nové přírůstky a na zaběhnuté i nové služby Dětské zoo, které se uskuteční v roce 2010.

Stálá akvarijní výstava

Na Stálé akvarijní výstavě jsme zřídili novou expozici Tropicový les. Obsahuje třináct insektárií, v nichž jsou umístěni pavouci, strašilky, mnohonožky a kudlanky, a dvě akvária s axolotly a tropickými „šípovými“ žabkami.

Prostor pro novou expozici vznikl po demontáži tzv. velké stěny. Její stojan zkorodoval, nádrže jsme museli převézt do zoo. Část osazenstva těchto nádrží byla ponechána na Stálé akvarijní výstavě a část vypuštěna do akvárií v zoologické zahradě.

Lezec na Stálé akvarijní výstavě / An Atlantic mudskipper at the Permanent aquaristic exposition

Tetra křivopruhá / Penguin tetra

Na začátku roku 2009 výstava chovala celkem 866 živočichů 121 druhů, z toho 70 jedinců bezozratlých 24 druhů, 2 paryby 1 druhu, 780 ryb 91 druhů, z toho 756 jedinců 77 druhů sladkovodních a 24 jedinců 14 druhů mořských, 7 obojživelníků 2 druhů, 5 plazů 2 druhů a 2 ptáci 1 druhu. Na konci roku 2009 bylo chováno 776 zvířat 124 druhů, z toho 180 jedinců bezozratlých 34 druhů, 2 paryby 1 druhu, 661 ryb 81 druhů, z toho 561 jedinců 74 druhů sladkovodních a 10 jedinců 7 druhů mořských, 16 obojživelníků v 5 druzích, 5 plazů 2 druhů a 2 ptáci 1 druhu.

Kromě výše chovaných druhů byli na začátku roku 2009 navíc v majetku Zoo Brno, ale deponovaní, celkem 4 živočichové 4 druhů, z toho 1 jedinec 1 druhu sladkovodních ryb a 3 jedinci 3 druhů pavouků. Na konci roku 2009 byl v majetku Zoo Brno, ale deponovaný, celkem 1 jedinec 1 druhu sladkovodních ryb. V roce 2009 nedošlo k žádné výměně živočichů.

V průběhu roku 2009 nám bylo darováno celkem 49 živočichů, z toho 45 jedinců sladkovodních ryb, 3 obojživelníků, jednoho korýše, došlo k nákupu 55 živočichů, z toho 12 obojživelníků, 3 mořských ryb, 40 bezozratlých a namnožili jsme 291 živočichů, z toho 196 kusů sladkovodních ryb a 95 bezozratlých.

Na Stálé akvarijní výstavě se opět pravidelně konaly tiskové konference informující o aktualitách v Zoo Brno. Ve sklepních prostorách byly ke konci roku vystaveny obrazy zvířat od Zdeny Klanicové.

Do Stálé akvarijní výstavy v roce 2009 zavítalo 20 791 návštěvníků, v roce předcházejícím jich přišlo 20 080. Přírůstek není sice nijak výrazný, ovšem vzhledem k panující ekonomické krizi není ani zanedbatelný. V budoucnu hodláme obměňovat kolekci chovaných druhů ryb tak, aby byla pro návštěvníky vždy přitažlivá.

Paměťka zlatá / Gold barb

Vypouštění sovy pálené / The release of a Barn owl

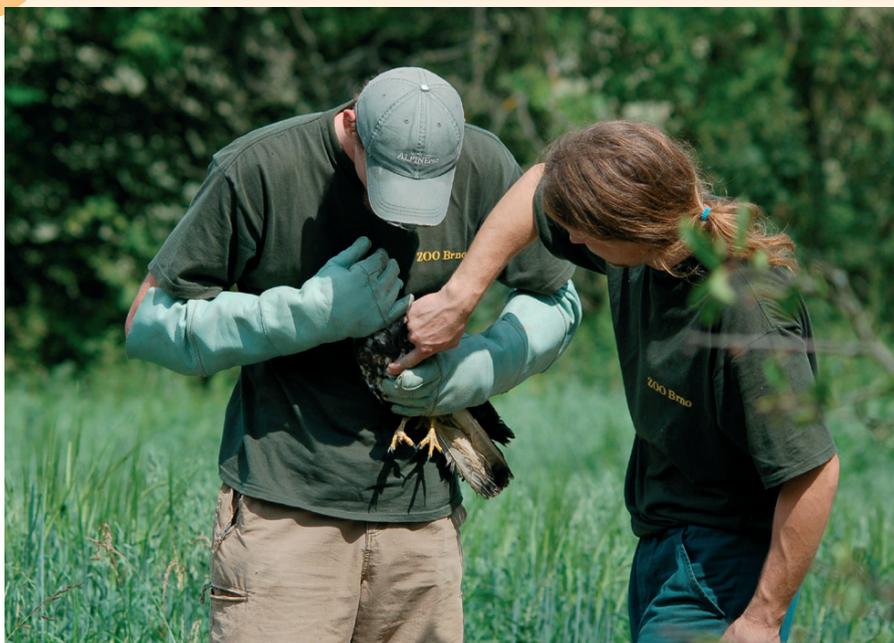
Photo by Jiří Dobiaš

Záchranná stanice pro handicapované živočichy

Záchranná stanice pro handicapované živočichy při Zoo Brno je součástí Národní sítě záchranných stanic Českého svazu ochránců přírody. Tato síť zajišťuje péči o poraněná zvířata, tedy jejich odvoz, první pomoc, veterinární péči, a při dobrém vývoji i jejich rehabilitaci, přípravu před vypuštěním a samotné vypuštění do volné přírody. Základní oblast působnosti naší stanice spadá do správních obvodů těchto obcí s rozšířenou působností: Blansko, Brno, Břeclav, Hustopeče, Ivančice, Kuřim, Mikulov, Moravský

Krumlov, Pohořelice, Rosice, Šlapanice, Tišnov, Znojmo a Židlochovice.

V období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2009 se do péče naší dostalo 492 zvířat 73 druhů. Z toho jeden jedinec ze skupiny bezobratlých, jeden ze skupiny obojživelníků, 16 plazů, 193 ptáků a 282 savců. Nejčastěji přijímaným druhem byli, tak jako v minulých letech, ježci (*Erinaceus sp.*). Opět byl vysoký i počet přijatých netopýřů, především netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), neboť Brno patří k městům, v jejichž intravilánu skupiny mladých netopýřů provádějí tzv. invaze do bytů. U těchto jedin-

Vypouštění káněte / The release of a Common buzzard

Photo by Jiří Dobias

ců se ve většině případů jedná jen o „záchranné transfery“, při nichž po kontrole zdravotního stavu, dodání tekutin

a případném dokrmění netopýry brzy vypustíme zpět do volné přírody, a to v kooperaci s odborníky z Přírodo-

vědecké fakulty Masarykovy Univerzity v Brně. Z ptáků jsme nejčastěji přijímali poštołky obecné (*Falco tinunculus*) a ro-ryse obecné (*Apus apus*). Většinou to byla mláďata či zranění jedinci.

Přestože se do záchranné stanice zvířata dostávají mnohdy ve velmi špatném zdravotním stavu či se zraněními neslučitelnými se životem a mnoho jich uhynie nebo je humánně utraceno, hlavním smyslem existence stanice je samozřejmě navrácení handicapovaných zvířat po úspěšné rekonvalescenci zpět do přírody. Potěšitelné je, že se nám daří počet takto vypuštěných zvířat zvyšovat. V roce 2009 tomu tak bylo u téměř 46 % případů. Přes zimu tak zůstávají ve stanici, kromě jedinců vyžadujících ošetření a nějaký čas na uzdravení, především ježci v horším výživném a zdravotním stavu či nízké hmotnosti a dále trvalé handicapy, tedy jedinci se zraněními vylučujícími je z úspěšného návratu k volnému životu v přírodě.

Chod stanice nadále zajišťují přímo zaměstnanci Zoo Brno a na jejich činnost dohlíží v rámci nového managementu chovatelského úseku inspektor welfare. Výhodou je prakticky stálá přítomnost smluvního veterináře zoo MVDr. Stanislava Mazánka, Ph.D., který tak může u přijatého zvířete ihned stanovit diagnózu a okamžitě zahájit léčbu či rozhodnout o jeho humánní euthanasii. V případech, kdy umístění živočicha přímo v záchranné stanici není možné, dr. Mazánek spolupracuje s Klinikou

chorob ptáků, plazů a drobných savců Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, která se – na základě Smlouvy o spolupráci z roku 2006 – zavázala přijímat nalezené nebo poraněné živočichy v době, kdy takového příjmu není z provozních důvodů stanice v zoo schopná. Klinika zvířata přijímá od 16.00 až 19.00 hod. (v závislosti na ročním období) do 8.00 hod. následujícího dne a dále pak po 24 hodin v případě provozního uzavření stanice. Toto opatření zajišťuje v podstatě nepřetržitý provoz stanice a velkou schopnost poskytnout zvířatům potřebnou odbornou péči.

Vybavení stanice zoologická zahrada průběžně doplňuje a modernizuje. V roce 2009 byly pořízeny další odchytové pomůcky (sítě, odchytové kleště, manipulační rukavice aj.), fixační klec, desinfekční rohože, teploměry a další materiál.

Naší dlouhodobou snahou je také osvěta a vzdělávání veřejnosti v oblasti pomoci handicapovaným živočichům a ochrany přírody obecně. Zoologickou zahradou města Brna projde ročně kolem tří set tisíc návštěvníků a různých výukových programů pro mateřské, základní střední i vysoké školy se zúčastní cca šest tisíc žáků a studentů. Také Stanice mladých přírodovědců při Zoo Brno vede 10 zájmových kroužků pro děti a mládež. Tento potenciál zoo se snažíme využít. V minulém roce byla vyčleněna část návštěvnické trasy Zoo Brno speciálně pro expozice trvale handicapovaných

Adopce mláďete zajíce polního / A Brown hare young one
 Photo by Jiří Dobiaš

jedinců ze Záchrané stanice, doplněné systémem informačních tabulí, které návštěvníky zoo poučí o existenci a významu záchraných stanic Národní sítě, o postupu při nálezů handicapovaného živočicha a o tom, jak takového živočicha poznají. Návštěvníci zoo si tuto část trasy procházejí samostatně, žáci a studenti, účastníci se výukových programů, potom s výkladem zástupce stanice či pracovníka propagačně vzdělávacího úseku. Trvale handicapovaní jedinci tak mají díky možnostem zoologické zahrady velký význam pro osvětovou a vzdělávací činnost zaměřenou na poskytování informací o jimi reprezentovaném druhu, jeho ohrožení a možnostech ochrany.

Naším cílem je také snižování počtu případů donášení zvířat, u kterých není důvod je odebírat z přírody, jelikož se nejedná o jedince nějakým způsobem handicapované (zdraví ježci, mláďata zajíců, srnčí zvěře, pěvců, sov aj.). Toho se

snažíme docílit pomocí telefonických konzultací s našimi pracovníky, na jejichž využívání si lidé postupně zvykají. V roce 2007 byl vydán a je dosud distribuován leták obsahující informaci o tom, kdy je pomoc pro nalezeného živočicha žádoucí, a kdy nikoli. Nechybí ani základní pravidla chování v případě nálezů zraněného zvířete či přehled z tohoto hlediska významné legislativy a povinností z ní vyplývajících. V této oblasti však dochází k významným změnám, a proto byl leták v roce 2009 aktualizován. Také byly doplněny další propagační a informační materiály týkající se často přijímaných ježků či netopýřů a péče o ně, či pexeso s nejčastěji přijímanými druhy, pexeso s netopýřy, samolepky. Informace ke stanici jsou prezentovány také na webových stránkách zoo.

Hlavním cílem do budoucna je odsun příjmu zvířat dále od areálu zoologické zahrady. Příjem by obstarala Veterinární a farmaceutická univerzita, nebo karanténní zařízení s turnusovým systémem karanténování zvířat. Taková zařízení by však bylo nutno nově vybudovat, přičemž pokrytí nákladů by vyžadovalo například získání finanční podpory z Operačního fondu životního prostředí. V současnosti probíhají jednání o možnostech zisku objektů pro případné umístění těchto externích pracovišť. Přímo v Zoo Brno by pak mohli být umístěni jedinci v rekonvalescenci či jedinci bez možnosti vypuštění do volné přírody.

Obrat zvířat ve stanici handicapů a jejich početní stav k 31. 12. 2009

	STAV K 1. 1. 2009	INFEKCE	MLÁDATA	ODCHYT	OSTATNÍ	TRANSFER	VÝJEZD	VYSÍLENÍ	ZRANĚNÍ	PŘÍJEM 2009	NEPŘIJAT	PŘEDÁNÍ	ÚHYN, UTRACENÍ	VYPUŠTĚNÍ	OSTATNÍ	VÝDEJ 2009	STAV K 31. 12. 2009
Andulka vlnkovaná	0				1					1					1	1	0
Brhlík lesní	0		2		1	1				4			2	2		4	0
Brkoslav severní	0								1	1				1		1	0
Čáp bílý	0								2	2			1			1	1
Červenka obecná	0								1	1			1			1	0
Čížek lesní	0		1							1			1			1	0
Dlask tlustozobý	0								3	3			1	2		3	0
Drozd zpěvný	0		7						5	12			6	6		12	0
Fretka tchořovitá	4			5						5		3				3	6
Havran polní	0								1	1			1			1	0
Holub domácí	0		11		1	1			10	23			15	8		23	0
Hrdlička zahradní	0								3	3			3			3	0
Jesťáb lesní	0				1					1				1		1	0
Ježek východní	4		51	4		5		1	8	69			45	25		70	3
Ježek západní	15		100	9				5	13	127			80	46		126	16
Jiříčka obecná	0		4					1	1	6			3	3		6	0
Kachna divoká	0						1			1	1					1	0
Kalouš ušatý	0								1	1			1			1	0
Káně lesní	3								13	13			5	8		13	3
Kavka obecná	0			1						1			1			1	0
Karolovka sedlatá	0			1						1					1	1	0
Kas černý	0		4			1			7	12			11	1		12	0
Koza domácí	0			1						1		1				1	0
Krahujec obecný	0								1	1				1		1	0
Králík domácí	0				1					1					1	1	0
Kuna lesní	0				1				1	2			2			2	0
Kuna skalní	0								2	2			1	1		2	0
Labuť velká	0						2		2	4	2	2				4	0
Leďňáček říční	0								4	4			3	1		4	0
Leguán zelený	0			2						2			2			2	0
Luňák hnědý	0	1								1			1			1	0
Morče domácí	0			1						1					1	1	0
Moťák pochop	0								1	1			1			1	0
Netopýr hvízdavý	0			9		18			5	32		6	3	23		32	0
Netopýr pestrý	0			3		1				4		1		3		4	0
Netopýr rezavý	0			2		2			2	6		3	1	2		6	0
Netopýr sp.	0					10				10					10	10	0
Netopýr ušatý	0			1						1				1		1	0
Netopýr večerní	0							1		1		1				1	0
Netopýr vousatý	0					1				1		1				1	0
Nutrie říční	0								1	1			1			1	0

Obrat zvířat ve stanici handicapů a jejich početní stav k 31. 12. 2009

	STAV K 1. 1. 2009	INFEKCE	MLÁDATA	ODCHYT	OSTATNÍ	TRANSFER	VÝJEZD	VYSÍLENÍ	ZRANĚNÍ	PŘÍJEM 2009	NEPŘIJAT	PŘEDÁNÍ	ÚHYN, UTRACENÍ	VYPUŠTĚNÍ	OSTATNÍ	VÝDEJ 2009	STAV K 31. 12. 2009
Pěnkava obecná	0		1							1			1			1	0
Pisík obecný	0				1				1		1					1	0
Poštálka obecná	2		13	1		3			18	35		1	11	24		36	1
Patkan obecný laboratorní	0			2						2					2	2	0
Psik mývalovitý	0			1						1		1				1	0
Racek chechtavý	0							1	1				1			1	0
Rorýs obecný	0		2	2		10		1	6	21			10	11		21	0
Skliplan	0				1					1			1			1	0
Skokan hnědý	0			1						1			1			1	0
Slepýš křehký	0					1				1			1			1	0
Sluka lesní	0							1		1			1			1	0
Sojka obecná	0		1						3	4			3	1		4	0
Sova pálená	0								1	1				1		1	0
Srnec obecný	0		2							2		2				2	0
Stehlík obecný	0								1	1			1			1	0
Strakapoud velký	0		1						3	4			4			4	0
Sýkora kaňadra	0		1						3	4			2	2		4	0
Sýkora modřínka	0		5						1	6			4	2		6	0
Užovka červená	0			1						1		1				1	0
Užovka hladká	0			1						1				1		1	0
Veverka obecná	0		5							5			3	2		5	0
Vlašťovka obecná	0		3		2				2	7			6	1		7	0
Vlha pestrá	0								1	1			1			1	0
Vrabec domácí	0		1						1	2			2			2	0
Vrabec polní	0			1						1			1			1	0
Vrána obecná černá	1									0						0	1
Zajíc polní	0		7			1				8		4	2	2		8	0
Zebříčka pestrá	1								0						1	1	0
Zvonek zelený	0					1			2	3			2	1		3	0
Želva čtyřprstá	0			1						1			1			1	0
Želva nádherná	7			4		1				5		1			11	12	0
Želva zelenavá	0			3						3					3	3	0
Želva žlutohnědá	0			1						1					1	1	0
Žluna zelená	0								1	1				1		1	0
Celkový součet	37	1	222	58	9	58	3	10	132	493	3	29	248	197	22	499	31

Stanice mladých přírodovědců

Zoo Brno chová zvířata také ve své Stanici mladých přírodovědců, kde

k 31. 12. 2009 evidovala 41 kusů dvaceti druhů. Přehled početního stavu zvířat této stanice uvádí následující tabulka:

Seznam zvířat ve Stanici mladých přírodovědců				
plazi	latinsky	3	1	4
Agama vousatá	<i>Pogona barbata</i>	1	0	0
Gekončík noční	<i>Eublepharis maculaticus</i>	1	1	1
Scink šestipruhý	<i>Chalcides sexlineatus</i>	0	0	1
Užovka červená	<i>Elaphe guttata</i>	1	0	0
Užovka domácí	<i>Lamprophis fuliginosus</i>	0	0	2
ptáci	latinsky	1	1	1
Ara ararauna	<i>Ara ararauna</i>	1	0	0
Korela chocholátá	<i>Nymphicus hollandicus</i>	0	0	1
Papoušek vlnkovaný	<i>Melopsittacus undulatus</i>	0	1	0
savci	latinsky	11	15	4
Burunduk	<i>Tamias sibiricus</i>	1	0	0
Činčila vlnatá	<i>Chinchilla lanigera</i>	0	1	0
Fretka	<i>Mustela furo</i>	1	2	0
Králík domácí	<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1	0	0
Králík domácí - zakrslý	<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1	2	0
Křeček zlatý	<i>Mesocricetus auratus</i>	1	1	0
Křeček džungarský	<i>Phodopus sungorus</i>	0	0	1
Kuna skalní	<i>Martes foina</i>	1	0	0
Morče domácí	<i>Cavia porcellus</i>	2	2	3
Osmák degu	<i>Octodon degus</i>	1	4	0
Pískomil mongolský	<i>Meriones unquiculatus</i>	1	3	0
Sysel Richardsonův	<i>Spermophilus richardsonii</i>	1	0	0

Nové služby poskytované v kooperaci s firmou Alibest

Těsnější styk s veřejností umožňují tři typy nové placené služby, kterou Zoo Brno nabízí od roku 2009 ve spolupráci s firmou Alibest: *Ošetřovatelem v zoo*, *Zákulisní prohlídka zoo a Komentované krmení*.

Kdo si zaplatí první typ služby, stráví jeden den jako ošetřovatel zvířat v zoologické zahradě. Vystřídá přitom několik pracovišť. Například uklidí výběh afrických kopytníků Safari a účastní se vypouštění zvířat ze stájí, přitom se mu naskytne příležitost nakrmit žirafu z ruky. Pak uklidí i stáj. V pavilonu Tropické království nakrmí kajmany, piraně, želvy, leguány a další ještěry a očistí některá terária. Osobní setkání prožije i s dalšími zvířaty, jako jsou tapíři, divocí koně či divocí osli. Přímý kontakt se zvířaty umocní i rozhovory s chovateli, od nichž se dozví zajímavosti spojené s chovem zvířat i provozem zahrady.

Zákulisní prohlídka samozřejmě umožní mnohem hlubší poznání zoo, než jakého se dostane běžnému návštěvníkovi. V doprovodu průvodce zoologickou zahradou zájemce zavítá do chovatelského zázemí, kde se může blíže seznámit s přípravou krmiva, se způsobem krmení a s dalšími chovatelskými úkony.

Při komentovaném krmení se zájemce v doprovodu pracovníka zoo zastaví u vybraných výběhů, kde chovatel zvířata krmí a přitom informuje o způsobu jejich života a dalších zajímavostech.

Jedna osoba zaplatí za den v roli ošetřovatele 3500 Kč, zákulisní prohlídka stojí 1800 Kč, případně 1500 Kč (v závislosti na délce) a komentované krmení 1000 Kč. V roce 2009 strávilo den v zoo jako ošetřovatel pět osob (13. 5., 11. 6., 17. 6., 29. 6., 22. 9.), zákulisní prohlídku absolvovalo šest osob (30. 6., 27. 7., 31. 7., 2. 10., 23. 11. a 30. 11.) a jedna dvojice (14. 12.) a komentované krmení dvě osoby (2. 8. a 5. 10.).

*MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.,
ředitel Zoo Brno
a vedoucí chovatelského úseku*

SUMMARY: *Our zoo was keeping 1669 animals of 301 species towards last day of 2009. In this collection was situated twenty species whose breeding was directed by the European Endangered Programs (EEP). The International Studbook (ISB) conducted breeding of eleven species and the European Studbook (ESB) conducted breeding of fourteen species keeping in the Brno Zoo.*

Tens of the young are borne in our zoo every year and more than fifty were born here in 2009. At the turn of 2008 two females of Grevy's zebra were born. The two foals were quickly accustomed to the weather conditions that welcomed them to the face of the earth, and by April 2009 they were running happily around their

paddock. To two (1.1) young arctic wolves which were born in 2008, were joined through 2009 by six (3.3) young whelps. Both our bitches gave birth, but two days after the second birth, the younger whelps were eliminated by the adult members of the pack. Our desert cat gave birth to three kittens. Our first birth of South American tapir had taken place; a female was born through the month of June. Also in the turn of 2008 seven leopard tortoises (*Geochelone pardalis*) has hatched. Through 2009 four Milu deer foals and three Maras were born. We may also note one hand bred white cockatoo youngling.

In 2009 were imported (except poultry) 74 animals for increasing of the number of keeping species and gene pool extension. For increasing of the number of keeping species and extension of gene pool were imported (except poultry) 74 animals to Brno Zoo in 2009. On January 2009, arrived from Edinburgh to Prague's airport, a pair of Gila monsters (*Heloderma horridum*) on top in May,

from a Hungarian zoo arrived a long expected male Sumatran tiger. A young couple of Indian Takins arrived during October from Tierpark, Berlin, to serve at our zoo as "new blood" for future wishful breeding. Our breeding male was brought in April from Frankfurt Zoo in Germany. To new species, which were not bred in our zoo in the past, were added two females of jaguarondi, brought in November from Poland, from Opole Zoo. Azara's Agoutis, Straw-coloured Fruit Bats and Common Marmosets (*Callithrix jacchus*) are next new species imported in 2009.

Three new types experiences offers Brno's zoo alongside with the firm Alibest since 2009: The opportunity of becoming a one-day animal care taker, "back stage passage" for a day in the zoo and lastly, the opportunity to participate in the feeding of animals. Throughout 2009, five people took the opportunity to become an animal care taker for a day, "back stage passage" attained eight persons and the last possibility absolved two persons.

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

ČESKÝ NÁZEV LATINSKÝ NÁZEV	I. 1. 2009	NAROZENÍ / BIRTH	PŘÍCHOD / ARRIVAL *	ÚHYN / DEATH	ODCHOD/ DEPARTURE **	31. 12. 2009	POZNÁMKA	CITES	EEP, ISB, ESB, RDB
-------------------------------	------------	---------------------	---------------------	-----------------	-------------------------	--------------	----------	-------	--------------------

Vysvětlivky / Notes: *nákup, deponace, dar, výměna, handicap atd./ buying, loan, donation, exchange, handicap etc. –**prodej, deponace, výměna, vyřazení, škodná, únik, krádež, vypuštění, atd. / selling, loan, exchange, outage, predators, escape, theft, release, etc.

BEZOBRATLÍ/INVERTEBRATA

kmen: členovci (Arthropoda)

třída: bezobratlí (Invertebrata)

řád: strašilky (Phasmoptera)

čel.: Bacteriidae

strašilka <i>Lamponius guerini</i>		0.0.12	3.3	3.3		0.0.12		
------------------------------------	--	--------	-----	-----	--	--------	--	--

třída: hmyz (Insecta)

řád: strašilky (Phasmoptera)

čel.: Phasmatidae

strašilka <i>Eurycantha calcarata</i>		0.0.55	4.4	2.1		2.3.55		
---------------------------------------	--	--------	-----	-----	--	--------	--	--

čel.: Phylliidae

strašilka plochá <i>Heteropteryx dilatata</i>			2.2	1.0		1.2		
---	--	--	-----	-----	--	-----	--	--

třída: korýši (Crustacea)

řád: desetinožci (Decapoda)

čel.: Parastacidae

rak mramorový <i>Procambarus fallax</i>	0.0.15					0.0.15		
---	--------	--	--	--	--	--------	--	--

čel.: Hippolytidae

krevela pruhovaná <i>Lysmata amboinensis</i>	0.0.6		0.0.1	0.0.6		0.0.1		
--	-------	--	-------	-------	--	-------	--	--

třída: mnohonožky (Diplopoda)

řád: (Spirostreptida)

čel.: Spirostreptidae

mnohonožka obrovská <i>Archispirostreptus gigas</i>			0.4	0.1		0.3		
---	--	--	-----	-----	--	-----	--	--

třída: pavoukovci (Arachnida)

řád: pavouci (Araneae)

čel.: Theraphosidae

sklípan barevnohlupať <i>Nhandu coloratovillosus</i>			0.3			0.3		
sklípan Böhmeův <i>Brachypelma boehmei</i>			0.2		0.1	0.1		II
sklípan Emiliin <i>Brachypelma emilia</i>			0.2		0.1	0.1		II
sklípan huňatý <i>Avicularia avicularia</i>			0.2			0.2		II
sklípan kadeřavý <i>Brachypelma albobilosum</i>			0.1			0.1		II
sklípan Klaasův <i>Brachypelma klaasi</i>			0.2		0.1	0.1		II
sklípan koráلكový <i>Acanthoscuria geniculata</i>			0.2		0.1	0.1		
sklípan královský <i>Poecilotheria regalis</i>			0.2			0.2		
sklípan modravý <i>Haplopelma lividum</i>			0.1			0.1		
sklípan ohnivý <i>Psalmopoeus iriminia</i>			0.2			0.2		
sklípan potulný <i>Brachypelma vagans</i>			0.1			0.1		II
sklípan Ruhnaův <i>Brachypelma ruhnai</i>			0.2		0.1	0.1		II
sklípan růžový <i>Grammostola rosea</i>			0.2.2			0.2.2		
sklípan skvrnitý <i>Heteroscodra maculata</i>			0.0.1			0.0.1		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

řád: štíři (*Scorpiones*)

čel.: *Scorpionidae*

veleštír obrovský <i>Pandinus imperator</i>			2.4	0.1	1.2	1.1		II
---	--	--	-----	-----	-----	-----	--	----

třída: stonožky (*Chilopoda*)

řád: stejnočlenky (*Scolopendrida*)

čel.: *Scolopendriidae*

stonoha <i>Scolopendra subspinipes</i>			0.0.1			0.0.1		
--	--	--	-------	--	--	-------	--	--

kmen: měkkýši (*Mollusca*)

třída: mlži (*Bivalvia*)

řád: listožábří (*Eulamelibranchiata*)

čel.: *Tridacnidae*

zéva hladká <i>Tridacna derasa</i>	0.0.1					0.0.1		II RDB
------------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--------

třída: plži (*Gastropoda*)

řád: (*Monotocardia*)

čel.: *Nassariidae*

vršatka <i>Nassarius</i> sp.	0.0.10					0.0.10		
------------------------------	--------	--	--	--	--	--------	--	--

řád: (*Diotocardia*)

čel.: *Turbinidae*

dónka zahalená <i>Astraea tecta</i>	0.0.8					0.0.8		
-------------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

kmen: ostnokožci (*Echinodermata*)

třída: hvězdice, hadice (*Stelleroidea*)

řád: (*Valvatida*)

čel.: *Archasteridae*

hvězdice <i>Archaster angulatus</i>	0.0.4					0.0.4		
-------------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

kmen: žahavci (*Cnidaria*)

třída: korálnatci (*Anthozoa*)

řád: korálovníci (*Corallimorpharia*)

čel.: *Discosomatidae*

korálovník <i>Rhodactis</i> sp.	0.0.1	0.0.2				0.0.3		
---------------------------------	-------	-------	--	--	--	-------	--	--

řád: laločníci (*Alcyonaria*)

čel.: *Alcyoniidae*

laločnice <i>Sarcophyton</i> sp.	0.0.1	0.0.1				0.0.2		
----------------------------------	-------	-------	--	--	--	-------	--	--

laločnice <i>Sinularia</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: *Xeniidae*

laločník <i>Xenia</i> sp.	0.0.4	0.0.12				0.0.16		
---------------------------	-------	--------	--	--	--	--------	--	--

laločník <i>Heteroxenia</i> sp.		0.0.12	0.0.1			0.0.13		
---------------------------------	--	--------	-------	--	--	--------	--	--

řád: sasankovci (*Zoantharia*)

čel.: *Zoanthidae*

sasankovec <i>Zoanthus</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: sasanky (*Actinaria*)

čel.: *Actiniidae*

sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	0.0.2					0.0.2		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: větevníci (*Scleractinia*)

čel.: *Acroporidae*

větevník <i>Acropora</i> sp.	0.0.3					0.0.3		II
------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	----

čel.: *Agariciidae*

houbovník <i>Pavona cactus</i>	0.0.1					0.0.1		II
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	----

houbovník <i>Pavona decussata</i>	0.0.1					0.0.1		II
-----------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	----

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

čel.: <i>Caryophyllidae</i>							
turbinátka <i>Euphyllia</i> sp.	0.0.3		0.0.1	0.0.2		II	
čel.: <i>Dendrophyllidae</i>							
dendrofyla <i>Turbinaria</i> sp.	0.0.1			0.0.1		II	
čel.: <i>Faviidae</i>							
útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	0.0.1			0.0.1		II	
čel.: <i>Oculinidae</i>							
okulína <i>Galaxea</i> sp.	0.0.1			0.0.1		II	
čel.: <i>Pectiniidae</i>							
papírník <i>Oxypora</i> sp.	0.0.1			0.0.1		II	
čel.: <i>Pocilloporidae</i>							
pórovník <i>Pocillopora</i> sp.	0.0.1			0.0.1		II	
pórovník <i>Seriatopora</i> sp.	0.0.1			0.0.1		II	

PARYBY/CHONDRICHTHYES

řád: rejnoci (*Rajiformes*)

čel.: <i>Dasyatidae</i>							
trnucha Orbignyho <i>Potamotrygon orbignyi</i>	0.0.2			0.0.2			

RYBY/PISCES

řád: mnohoploutví (*Polypteriformes*)

čel.: <i>Polypteridae</i>							
bichir pruhoploutvý <i>Polypterus ornatipinnis</i>		0.0.2		0.0.2			
bichirek úhořovitý <i>Erpetoichthys calabaricus</i>	0.0.1			0.0.1			

řád: ostnožajzční (*Osteoglossiformes*)

čel.: <i>Pantodontidae</i>							
motýlkovec africký <i>Pantodon buchholzi</i>		0.0.2	0.0.1	0.0.1			
čel.: <i>Notopteridae</i>							
nožovec velký <i>Chitala chitala</i>	0.0.5		0.0.1	0.0.4			
čel.: <i>Mormyridae</i>							
rypoun Petersův <i>Gnathonemus petersii</i>		0.0.4	0.0.2	0.0.2			

řád: máloostní (*Cypriniformes*)

čel.: <i>Cyprinidae</i>							
kapr obecný - <i>nishikigoi</i> <i>Cyprinus carpio</i>	0.0.42		0.0.7	0.0.35			
labeo červenoočáse <i>Epalzeorhynchos bicolor</i>	0.0.2		0.0.1	0.0.1			
parmička purpurová <i>Puntius nigrofasciatus</i>	0.0.22		0.0.22				
labeo červenoploutvé <i>Epalzeorhynchos frenatum</i>	0.0.1		0.0.1				
parmička čtyřpruhá <i>Puntius tetrazona</i>	0.0.67		0.0.67				
amuřice Hoevenova <i>Leptobarbus hoevenii</i>				0.0.4			
parmička nádherná <i>Puntius conchonius</i>	0.0.3			0.0.3			
parmička z Oděsy <i>Puntius</i> sp.	0.0.6		0.0.6				
parmička žraločí							
<i>Balantiocheilos melanopterus</i>	0.0.1		0.0.1				RDB
parmička Schwanenfeldova							
<i>Barbodes schwanenfeldii</i>	0.0.2		0.0.2				
parmička zlatá							
<i>Puntius semifasciatus schuberti</i>	0.0.6		0.0.2	0.0.4			
razbora klínoskvrnná							
<i>Trigonostigma heteromorpha</i>	0.0.4		0.0.2	0.0.2			

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

čel.: *Gyrinocheilidae*

přisavka thajská <i>Gyrinocheilus aymonieri</i>	0.0.1				0.0.1		
přisavka thajská var. gold <i>Gyrinocheilus aymonieri</i>	0.0.6		0.0.1		0.0.5		

rád: trnoblíši (Characiformes)čel.: *Alestiidae*

afrotetra kanžská <i>Phenacogrammus interruptus</i>	0.0.6		0.0.5		0.0.1		
---	-------	--	-------	--	-------	--	--

čel.: *Lebistiidae*

drobnouška pruhovaná <i>Nannostomus beckfordi</i>	0.0.1				0.0.1		
---	-------	--	--	--	-------	--	--

čel.: *Characidae*

neonka černá <i>Hyphessobrycon herbertaxelrodi</i>	0.0.4		0.0.1		0.0.3		
neonka obecná <i>Paracheirodon innesi</i>	0.0.10		0.0.10				
neonka červená <i>Paracheirodon axelrodi</i>	0.0.11		0.0.8		0.0.3		
tetra slepá <i>Astyanax jordani</i>	0.0.7		0.0.1		0.0.6		RDB
piraňa Nattererova <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.0.8		0.0.4	0.0.1	0.0.3		
tetra krvavá <i>Hyphessobrycon eques</i>		0.0.3	0.0.1		0.0.2		
piaraktus plodožravý <i>Piaractus brachypomus</i>	0.0.4	0.0.1	0.0.1		0.0.4		
tetra Anisitsova <i>Aphyocharax anisitsi</i>	0.0.1		0.0.1				
tetra černá <i>Gymnocorymbus tetemzi</i>	0.0.4		0.0.2		0.0.2		
tetra měděná <i>Hasemania nana</i>	0.0.2		0.0.2				
tetra žhavá <i>Hemigrammus erythrozonus</i>	0.0.21		0.0.9		0.0.12		
tetra diamantová <i>Moenkhausia pittieri</i>	0.0.11		0.0.7		0.0.4		
tetra krivopruhá <i>Thayeria boehlkei</i>	0.0.11		0.0.1		0.0.10		
tetra citronová <i>Hyphessobrycon pulchripinnis</i>		0.0.5			0.0.5		
tetra císařská <i>Nematobrycon palmeri</i>	0.0.3				0.0.3		
piraňa hrbatá <i>Serrasalmus gibbus</i>	0.0.4				0.0.4		
piraňa stříbřitá <i>Serrasalmus rhombeus</i>	0.0.3				0.0.3		

rád: sumci (Siluriformes)čel.: *Loacariidae*

liposarkus pardálí <i>Liposarcus pardalis</i>	0.0.3		0.0.1		0.0.2		
glyptoper velkoploutvý <i>Glyptoperichthys gibbiceps</i>	0.0.4				0.0.4		
krunýřovec mnohotný <i>Ancistrus multispinis</i>	0.0.23	0.0.40			0.0.63		

čel.: *Callichthyidae*

pancěmíček kropenatý <i>Megalechis thoracata</i>	0.0.4	0.0.1			0.0.5		
pancěmíček panda <i>Corydoras panda</i>	0.0.2				0.0.2		

čel.: *Clariidae*

keřčkovec žabí <i>Clarias batrachus</i>	0.0.5		0.0.2	0.0.5	0.0.2		
---	-------	--	-------	-------	-------	--	--

čel.: *Pangasiidae*

pangas dolnooký <i>Pangasius hypophthalmus</i>	0.0.12		0.0.8		0.0.4		
--	--------	--	-------	--	-------	--	--

čel.: *Heteropneustidae*

pakeřčkovec obecný <i>Heteropneustes fossilis</i>	0.0.8		0.0.3		0.0.5		
---	-------	--	-------	--	-------	--	--

čel.: *Schilbeidae*

sumčák stříbřitý <i>Schilbe mystus</i>	0.0.1				0.0.1		RDB
--	-------	--	--	--	-------	--	-----

čel.: *Mochokidae (Mochocidae)*

peřovec nilský <i>Synodontis schall</i>			0.0.2		0.0.2		
peřovec skvrnitý <i>Synodontis eupterus</i>	0.0.3				0.0.3		
peřovec tečkovaný <i>Synodontis nigrita</i>	0.0.1				0.0.1		

čel.: *Siluridae*

sumec sklovitý <i>Kryptopterus bicirrhus</i>	0.0.1		0.0.1				
--	-------	--	-------	--	--	--	--

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

čel.: *Bagridae*

sumíček indický <i>Mystus vittatus</i>	0.0.2		0.0.2				
--	-------	--	-------	--	--	--	--

čel.: *Doradidae*

tmovec pancířatý <i>Acanthodoras cataphractus</i>	0.0.1				0.0.1		
---	-------	--	--	--	-------	--	--

řád: gavúni (*Atheriniformes*)

čel.: *Bedotiidae*

gavúnek madagaskarský <i>Bedotia geayi</i>	0.0.10		0.0.10				RDB
--	--------	--	--------	--	--	--	-----

čel.: *Melanotaeniidae*

duhovka Boeseanova <i>Melanotaenia boesemani</i>	0.0.8		0.0.2		0.0.6		RDB
--	-------	--	-------	--	-------	--	-----

řád: halančiková (*Cyprinodontiformes*)

čel.: *Apocheilidae*

štikovec páskovaný <i>Apocheilus lineatus</i> var. <i>gold</i>	0.0.2				0.0.2		
--	-------	--	--	--	-------	--	--

čel.: *Poeciliidae*

měčovka mexická <i>Xiphophorus hellerii</i>	0.0.83	0.0.10		0.0.44		0.0.49	
---	--------	--------	--	--------	--	--------	--

plata skvrnitá <i>Xiphophorus maculatus</i>			0.0.2	0.0.1		0.0.1	
---	--	--	-------	-------	--	-------	--

živorodka ostrotlamá - Black Molly							
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

<i>Poecilia sphenops</i>	0.0.28			0.0.14		0.0.14	
--------------------------	--------	--	--	--------	--	--------	--

živorodka duhová <i>Poecilia reticulata</i>	0.0.35					0.0.35	
---	--------	--	--	--	--	--------	--

čel.: *Goodeidae*

gudea červenoočá <i>Xenotoca eiseni</i>	0.0.41			0.0.1		0.0.40	
---	--------	--	--	-------	--	--------	--

řád: ropušnicotvární (*Scorpaeniformes*)

čel.: *Scorpaenidae*

perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.1			0.0.1			
--	-------	--	--	-------	--	--	--

řád: ostnoploutví (*Perciformes*)

čel.: *Pseudochromidae*

sapínovec žlutořalový <i>Pseudochromis paccagnellae</i>			0.0.1			0.0.1	
---	--	--	-------	--	--	-------	--

čel.: *Pomacanthidae*

pomíček <i>Centropyge loriculus</i>			0.0.1			0.0.1	
-------------------------------------	--	--	-------	--	--	-------	--

čel.: *Cichlidae*

kančík červenohrdlý <i>Thorichthys meeki</i>	0.0.3	0.0.1		0.0.2		0.0.2	
--	-------	-------	--	-------	--	-------	--

kančík <i>Cichlasoma</i> sp. <i>Red parrot</i>	0.0.7			0.0.1		0.0.6	
--	-------	--	--	-------	--	-------	--

kančík texaský <i>Herichthys carpintis</i>			0.0.1			0.0.1	
--	--	--	-------	--	--	-------	--

kančík perleťový <i>Nandopsis octofasciatus</i>			0.0.1			0.0.1	
---	--	--	-------	--	--	-------	--

akara hnědá <i>Cleithracara maronii</i>	0.0.4	0.0.2		0.0.8		0.0.2	
---	-------	-------	--	-------	--	-------	--

cichlida mnohotná <i>Herotilapia multispinosa</i>	0.0.3	0.0.102		0.0.6		0.0.99	
---	-------	---------	--	-------	--	--------	--

akara modrá <i>Aequidens pulchrus</i>	0.0.2	0.0.20				0.0.22	
---------------------------------------	-------	--------	--	--	--	--------	--

kančík příčnopruhý <i>Archocentrus nigrofasciatus</i>	0.0.7			0.0.2		0.0.5	
---	-------	--	--	-------	--	-------	--

kančík červenooký <i>Heros severus</i>	0.0.2			0.0.1		0.0.1	
--	-------	--	--	-------	--	-------	--

kančík <i>Cichlasoma</i> <i>synspilum</i>			0.0.1			0.0.1	
---	--	--	-------	--	--	-------	--

kančík citronový <i>Amphilophus citrinellus</i>	0.0.1					0.0.1	
---	-------	--	--	--	--	-------	--

tlamovec žlutoočá <i>Cyprichromis leptosoma</i>	0.0.4	0.0.9		0.0.4		0.0.9	
---	-------	-------	--	-------	--	-------	--

tlamovec čelnatý <i>Cyphotilapia frontosa</i>	0.0.13	0.0.3		0.0.1		0.0.15	
---	--------	-------	--	-------	--	--------	--

tlamovec hlavatý <i>Cyrtocara moorii</i>	0.0.3			0.0.3			
--	-------	--	--	-------	--	--	--

tlamovec pestrý <i>Melanochromis auratus</i>	0.0.2			0.0.2			
--	-------	--	--	-------	--	--	--

tlamovec spící <i>Nimbochromis venustus</i>	0.0.1			0.0.1			
---	-------	--	--	-------	--	--	--

tlamovec Mooreův <i>Tropheus moorii</i>	0.0.45			0.0.20		0.0.25	
---	--------	--	--	--------	--	--------	--

tlamovec <i>Labidochromis caeruleus</i> - yellow	0.0.1					0.0.1	
--	-------	--	--	--	--	-------	--

pestřenec tanganský <i>Neolamprologus brichardi</i>	0.0.2					0.0.2	
---	-------	--	--	--	--	-------	--

tlamovec Duboisův <i>Tropheus duboisi</i>	0.0.21					0.0.21	RDB
---	--------	--	--	--	--	--------	-----

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

tlamovec příčnopruhý <i>Pseudotrapheus zebra</i>	0.0.41	0.0.5		0.0.14		0.0.32		
skalára amazonská <i>Pterophyllum scalare</i>	0.0.22	0.0.3		0.0.3		0.0.23		
vrubozubec paví <i>Astronotus ocellatus</i>	0.0.12		0.0.3	0.0.2		0.0.13		
pestřenec červený <i>Pelvicachromis pulcher</i>	0.0.5			0.0.2		0.0.3		
perlovka červená <i>Hemichromis bimaculatus</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Pomacentridae								
klauun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.5		0.0.3	0.0.5		0.0.3		
sapínek modrozelený <i>Chrysiptera cyanea</i>			0.0.1			0.0.1		
sapínek zlatoocasý <i>Chrysiptera parasema</i>	0.0.4			0.0.4				
sapínek žlutomodrý <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.3			0.0.3				
čel.: Labridae								
kněžík vroubený <i>Halichoeres marginatus</i>	0.0.1			0.0.1				
kněžík měsíční <i>Thalassoma lunare</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Gobiidae								
lezec obojíživelný <i>Periophthalmus barbarus</i>			0.0.2	0.0.1		0.0.1		
hlaváč oranžovoskvrnný <i>Valenciennes puellaris</i>	0.0.2		0.0.2	0.0.2		0.0.2		
čel.: Acanthuridae								
badlok žlutý <i>Zebrasoma flavescens</i>	0.0.1		0.0.1	0.0.1		0.0.1		
badlok japonský <i>Acanthurus japonicus</i>	0.0.1			0.0.1				
badlok žlutooký <i>Ctenochaetus strigosus</i>	0.0.1			0.0.1				
badlok pestrý <i>Paracanthurus hepatus</i>	0.0.1			0.0.1				
badlok fialový <i>Zebrasoma xanthurum</i>	0.0.1			0.0.1				
čel.: Belontiidae								
bojovnice pestrá <i>Betta splendens</i>		0.0.3	0.0.2	0.0.1		0.0.4		
čichavec sedý <i>Trichogaster trichopterus</i>			0.0.4			0.0.4		
čichavec perleťový <i>Trichogaster leerii</i>	0.0.4					0.0.4		
rájovec dlouhoploutvý <i>Macropodus opercularis</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Osphronemidae								
gurama velká <i>Osphronemus goramy</i>	1.0.1					1.0.1		
čel.: Channidae								
hadohlavec <i>Channa asiatica</i>	0.0.2					0.0.2		
řád: čtverzubci (Tetraodontiformes)								
čel.: Balistidae								
ostnec červenozubý <i>Odonus niger</i>	0.0.1					0.0.1		
OBOJŽIVELNÍCI / AMPHIBIA								
řád: žáby (Anura)								
čel.: Dendrobatidae								
prolesníčka žlutopruhá <i>Dendrobates truncatus</i>			3.3	2.2		1.1		II
čel.: Hylidae								
rosnička včelí <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	1.4.4			0.1.1		1.3.3	0.0.3 v deponaci / Loan	
čel.: Pipidae								
drápatka vodní <i>Xenopus laevis</i>			1.1.1			1.1.1		
řád: ocasatí (Caudata)								
čel.: Ambystomatidae								
axolotl mexický <i>Ambystoma mexicanum</i>			0.0.6	0.0.1		0.0.5		II RDB
čel.: Salamandridae								
žebrovník Waltův <i>Pleurodeles waltii</i>	0.0.5					0.0.5		

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

PLAZI/REPTILIA

řád: želvy (Chelonia)

čel.: *Carettochelyidae*

karetka novoguinejská <i>Carettochelys insculpta</i>	0.0.3				0.0.3		II	RDB
--	-------	--	--	--	-------	--	----	-----

čel.: *Emydidae*

želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	1.2.16		0.0.5	0.0.1	1.2.20			
---	--------	--	-------	-------	--------	--	--	--

čel.: *Geomydidae*

želvaamboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.1				0.1	1.0.0 v deponaci / Loan	II	ESB, RDB
---	-----	--	--	--	-----	-------------------------	----	----------

želva ostnitá <i>Heosemys spinosa</i>	1.2			0.1	1.1		II	ESB, RDB
---------------------------------------	-----	--	--	-----	-----	--	----	----------

ortliec bornejská <i>Orlitia borneensis</i>	1.5				1.5		II	ESB, RDB
---	-----	--	--	--	-----	--	----	----------

čel.: *Testudinidae*

želva paprskatá <i>Astrochelys radiata</i>	1.1				1.1		I	ESB, RDB
--	-----	--	--	--	-----	--	---	----------

želva zelenavá <i>Testudo hermanni boettgeri</i>	1.0.10		2.0.2	0.0.4	1.0	2.0.8	0.0.1 v deponaci / Loan	II
--	--------	--	-------	-------	-----	-------	-------------------------	----

želva žlutohnědá <i>Testudo graeca</i>	1.0				1.0		II	RDB
--	-----	--	--	--	-----	--	----	-----

želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	0.1.0		0.1		0.1	0.1.0	II	RDB
--	-------	--	-----	--	-----	-------	----	-----

želva pavoukovitá <i>Pyxis arachnoides brygooi</i>	4.2				4.2		I	RDB
--	-----	--	--	--	-----	--	---	-----

želva vroubená <i>Testudo marginata</i>	1.0				1.0		II	
---	-----	--	--	--	-----	--	----	--

želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis babcocki</i>	1.0.3	0.0.4			1.0.3	0.0.4	II	
---	-------	-------	--	--	-------	-------	----	--

želva uhlířská <i>Chelonoidis carbonaria</i>	1.2		0.0.2		1.2.2		II	
--	-----	--	-------	--	-------	--	----	--

čel.: *Trionychidae*

kožnatka kousavá <i>Apalone ferox</i>	1.0				1.0			
---------------------------------------	-----	--	--	--	-----	--	--	--

čel.: *Chelidae*

vousivka pestrá <i>Phrynops geoffroanus</i>	1.0				1.0			
---	-----	--	--	--	-----	--	--	--

čel.: *Pelomedusidae*

pelusie hnědá <i>Pelusios castaneus</i>	1.0				1.0		III	
---	-----	--	--	--	-----	--	-----	--

řád: krokodýli (Crocodylia)

čel.: *Alligatoridae*

kajman jakare <i>Caiman yacare</i>	0.1			0.1			II	
------------------------------------	-----	--	--	-----	--	--	----	--

kajmánek trpasličí <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1.1				1.1		II	
---	-----	--	--	--	-----	--	----	--

řád: šupinatí (Squamata)

čel.: *Iguanidae*

bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	2.3			1.0	1.3			
---	-----	--	--	-----	-----	--	--	--

čukvala zavallitá <i>Sauromalus obesus obesus</i>	3.1			1.0	2.1			
---	-----	--	--	-----	-----	--	--	--

anolis obrovský <i>Anolis equestris</i>	0.2		1.5	0.1	1.6			
---	-----	--	-----	-----	-----	--	--	--

bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	0.5			0.1	0.4			
--	-----	--	--	-----	-----	--	--	--

leguán kubánský <i>Cyclura nubila</i>	2.5.3				2.5.3		I	RDB
---------------------------------------	-------	--	--	--	-------	--	---	-----

leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	1.3		1.0		2.3	3.1.21 v deponaci / Loan	II	
------------------------------------	-----	--	-----	--	-----	--------------------------	----	--

opluřus <i>Oplurus cuvieri cuvieri</i>	2.1.3			0.0.1	2.1.2			
--	-------	--	--	-------	-------	--	--	--

leguánek ostnitý <i>Sceloporus magister</i>	4.2.12			0.0.2	4.2.10			
---	--------	--	--	-------	--------	--	--	--

leguánovec obajkový <i>Crotaphytus collaris</i>	3.1			1.0	2.1			
---	-----	--	--	-----	-----	--	--	--

leguán nosorohý <i>Cyclura cornuta</i>	3.2			0.1	1.0	2.1	I	ESB, RDB
--	-----	--	--	-----	-----	-----	---	----------

čel.: *Agamidae*

agama vousatá <i>Pogona barbata</i>	1.0			1.0				
-------------------------------------	-----	--	--	-----	--	--	--	--

trnorep skalní <i>Uromastix acanthinura</i>	0.0.68			0.0.3	0.0.65		II	
---	--------	--	--	-------	--------	--	----	--

čel.: *Chamaeleonidae*

chameleon Jacksonův <i>Chamaeleo jacksonii</i>	0.1			0.1			II	
--	-----	--	--	-----	--	--	----	--

čel.: *Gekkonidae*

gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	1.1.1	1.1			2.2.1			
--	-------	-----	--	--	-------	--	--	--

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

čel.: *Scincidae*

scink šestipruhý <i>Chalcides sexlineatus</i>	0.0.1				0.0.1		
---	-------	--	--	--	-------	--	--

čel.: *Teiidae*

dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	1.1				1.1		II
--	-----	--	--	--	-----	--	----

čel.: *Helodermatidae*

korovec mexický <i>Heloderma horridum horridum</i>			1.1		1.1		II EEP, RDB
--	--	--	-----	--	-----	--	-------------

čel.: *Varanidae*

varan mangrovový <i>Varanus indicus</i>			1.0		1.0		II
---	--	--	-----	--	-----	--	----

čel.: *Boidae*

anakonda velká <i>Eunectes murinus</i>	2.2				2.2	0.0.2 v deponaci / Loan	II
--	-----	--	--	--	-----	-------------------------	----

hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	0.1				0.1		II
--	-----	--	--	--	-----	--	----

hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	1.0				1.0		II EEP
---	-----	--	--	--	-----	--	--------

krajta tygrovitá <i>Python molurus</i>			0.1		0.1		II
--	--	--	-----	--	-----	--	----

hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria maurus</i>	1.0				1.0		II
---	-----	--	--	--	-----	--	----

krajta diamantová <i>Morelia spilota variegata</i>	1.0				1.0		II
--	-----	--	--	--	-----	--	----

krajta královská <i>Python regius</i>	0.1				0.1		II
---------------------------------------	-----	--	--	--	-----	--	----

čel.: *Colubridae*

užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0.0.2		0.0.1		0.0.1		
---	-------	--	-------	--	-------	--	--

užovka tenkoocasá <i>Orthiophis taeniurus friesei</i>	1.0		1.0				
---	-----	--	-----	--	--	--	--

korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum</i>			0.0.3		0.0.3		
--	--	--	-------	--	-------	--	--

užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	1.0		0.0.2		1.0.2		
---	-----	--	-------	--	-------	--	--

korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>	0.1				0.1		
--	-----	--	--	--	-----	--	--

PTÁCI/AVES

řád: pštrosové (*Struthioniformes*)

čel.: *Struthionidae*

pštros dvouprstý <i>Struthio camelus</i>	2.3		0.1	1.1	1.1	0.1.0 v deponaci / Loan	I
--	-----	--	-----	-----	-----	-------------------------	---

řád: nanduové (*Rheiformes*)

čel.: *Rheidae*

nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.4		0.2		1.2		II
-------------------------------------	-----	--	-----	--	-----	--	----

řád: kasuárové (*Casuariiformes*)

čel.: *Casuariidae*

kasuár přílbový <i>Casuarus casuaris</i>	1.1				1.1	1.0.0 v deponaci / Loan	ESB, RDB
--	-----	--	--	--	-----	-------------------------	----------

čel.: *Dromaiidae*

emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1.5		0.0.1	0.0.4	1.1	0.0.7 v deponaci / Loan	
---	-------	--	-------	-------	-----	-------------------------	--

řád: brodivi (*Ciconiiformes*)

čel.: *Threskiornithidae*

ibis posvátný <i>Threskiornis aethiopicus</i>	2.2.7				2.2.7		III
---	-------	--	--	--	-------	--	-----

řád: vrubozobí (*Anseriformes*)

čel.: *Anatidae*

labuť koskoroba <i>Coscoroba coscoroba</i>	1.1	0.0.2		0.0.2	1.1		II
--	-----	-------	--	-------	-----	--	----

ostralka štíhlá <i>Anas acuta</i>	1.3			1.0	0.3		III
-----------------------------------	-----	--	--	-----	-----	--	-----

kachnička mandarínská <i>Aix galericulata</i>	2.2	1.1.1		0.0.1	3.3		
---	-----	-------	--	-------	-----	--	--

husice magelánská <i>Chloephaga picta</i>	1.1			1.1			
---	-----	--	--	-----	--	--	--

husa labuť - domácí čínská							
----------------------------	--	--	--	--	--	--	--

<i>Anser cygnoides f. domestica</i>	1.2			0.2	1.0		
-------------------------------------	-----	--	--	-----	-----	--	--

labuť malá <i>Cygnus columbianus bewickii</i>			1.1		1.1	1.1.0 v deponaci / Loan	
---	--	--	-----	--	-----	-------------------------	--

řád: dravci (*Falconiformes*)

čel.: *Accipitridae*

káně lesní <i>Buteo buteo</i>	0.1				0.1	0.1.0 v deponaci / Loan	II
-------------------------------	-----	--	--	--	-----	-------------------------	----

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

orel východní <i>Haliaeetus pelagicus</i>	1.1					1.1			II	ESB,RDB
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	0.3.0					0.3.0			II	

čel.: Falconidae

rarah velký <i>Falco cherrug</i>	1.1	0.0.2			0.0.2	1.1	1.0.0 v deponaci / Loan		II	RDB
sokol stěhovavý <i>Falco peregrinus</i>	0.1					0.1			I	

řád: hrabaví (Galliformes)

čel.: Cracidae

hoko červený <i>Crax rubra rubra</i>	1.1					1.1			III	
--------------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	--	--	-----	--

čel.: Phasianidae

křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	2.2	0.0.1		1.2.1		1.0			III	
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	5.2	0.1.1	0.3	0.1.1	1.2	4.3	1.0.0 v deponaci / Loan			
koroptev polní <i>Perdix perdix</i>	1.0				1.0					
orebice chucar <i>Alectoris chucar</i>			1.0			1.0				
krůta domácí <i>Meleagris gallopavo f. domestica</i>			3.0.3	0.0.3		3.0				
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>			0.0.6	0.0.1		0.0.5				
kur domácí <i>Gallus gallus f. domestica</i>			1.4.1		0.0.1	1.4				
kur domácí - kočinka <i>Gallus gallus f. domestica</i>			1.3			1.3				

řád: krátkokřídlí (Gruiformes)

čel.: Gruidae

jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.1					1.1			I	EEP,ISB,RDB
--	-----	--	--	--	--	-----	--	--	---	-------------

řád: měkkozobí (Columbiformes)

čel.: Columbidae

hrdlička chechtavá <i>Streptopelia roseogrisea</i>	1.0		1.3		0.1	2.2			III	
hrdlička divoká <i>Streptopelia turtur</i>	0.1				0.1				III	
hrdlička jihoasijská <i>Streptopelia tranquebarica</i>	1.1				1.1					
holub domácí <i>Columba livia f. domestica</i>			0.0.8		0.0.8					
holub domácí - king <i>Columba livia f. domestica</i>			1.1			1.1				
holub domácí - pávík <i>Columba livia f. domestica</i>	1.1					1.1				

řád: papouščí (Psittaciformes)

čel.: Cacatuidae

kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	1.3	0.1			0.1	1.3	1.0.0 v deponaci / Loan		II	RDB
kakadu růžový <i>Eolophus roseicapillus</i>	1.0					1.0			II	
kakadu Goffinův <i>Cacatua goffini</i>	3.0					3.0			I	
korela chocholatá <i>Nymphicus hollandicus</i>	0.5.1		1.0			1.5.1				

čel.: Psittacidae

nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	1.0		0.1			1.1			II	ESB,RDB
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	0.0.4				0.0.1	0.0.3	2.3.1 v deponaci / Loan		II	
kakariki rudočelý										
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	0.4.8	0.0.6		0.0.5	0.1.2	0.3.7			I	RDB
papoušek zpěvavý <i>Psephotus haematonotus</i>	6.1					6.1	1.0.0 v deponaci / Loan		II	
žako liberijský <i>Psittacus erithacus timneh</i>	10.7			1.0		9.7			II	
traváček ozdobný <i>Neophema elegans</i>	0.2			0.1		0.1			II	
papoušek různobarvý pestrý										
<i>Ecluctus roratus polychloros</i>	0.1					0.1			II	
rosela pestrá <i>Platyercus eximius</i>	0.1					0.1			II	
vaza velký <i>Coracopsis vasa</i>	1.1					1.1			II	
žako velký <i>Psittacus erithacus erithacus</i>	0.4					0.4			II	
agapornis Fischerův <i>Agapornis fischeri</i>	0.0.3					0.0.3			II	
papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	6.7.25	5.5.15	0.0.1	2.2.2	0.0.20	9.10.19	0.0.3 v deponaci / Loan			
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2.0					2.0	0.1.0 v deponaci / Loan		II	

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

řád: šelmy (Carnivora)

čel.: Canidae

liška polární <i>Alopex lagopus</i>	2.7	8.7	0.1	3.2	2.4	5.9			
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	2.3	5.4.2		2.1.2		5.6			I
vlk hnědý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	0.1		1.1		0.1	1.1	0.1.0 v deponaci / Loan		II EEP,ISB

čel.: Ursidae

medvěd lední <i>Ursus maritimus</i>	2.1		1.0		3.0	0.1	2.0.0 v deponaci / Loan		II EEP,ISB,RDB
-------------------------------------	-----	--	-----	--	-----	-----	-------------------------	--	----------------

čel.: Procyonidae

mýval severní <i>Procyon lotor</i>			1.0		1.0				
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	2.0		0.1			2.1			

čel.: Mustelidae

fretka <i>Mustela furo</i>	1.2		0.1		1.0	0.3			
kuna skalní <i>Martes foina</i>	1.0				1.0				
skunk pruhaný <i>Mephitis mephitis</i>	1.0			1.0					
rosomák sibiřský <i>Gulo gulo sibirica</i>	0.1					0.1			EEP,RDB

čel.: Viverridae

binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.0		0.1			1.1			III ESB
--------------------------------------	-----	--	-----	--	--	-----	--	--	---------

čel.: Herpestidae

surikata <i>Suricata suricatta</i>	3.3			0.1		3.2	1.0.0 v deponaci / Loan		
------------------------------------	-----	--	--	-----	--	-----	-------------------------	--	--

čel.: Felidae

kočka pouštní <i>Felis margarita harisoni</i>	1.2	2.1			1.1	2.2	1.1.0 v deponaci / Loan		II EEP,ISB
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	1.1					1.1	1.1.0 v deponaci / Loan		I EEP,ISB,RDB
rys ostrovid <i>Lynx lynx</i>	1.0					1.0	1.0.0 v deponaci / Loan		II ESB
rys kanadský <i>Lynx canadensis</i>	1.0		0.1			1.1	0.1.0 v deponaci / Loan		II
jaguarundi <i>Herpailurus yagouaroundi</i>			0.2			0.2			II
kočka bengálská <i>Prionailurus bengalensis</i>	0.1				0.1		1.1.0 v deponaci / Loan		II
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euphilura</i>	1.0				1.0				II
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	0.1	2.0			1.0	1.1			I EEP,ISB,RDB

čel.: Otariidae

lachtan jihoafrický <i>Arctocephalus pusillus</i>	1.2					1.2			II
---	-----	--	--	--	--	-----	--	--	----

řád: lichokopytníci (Perissodactyla)

čel.: Equidae

kůň domácí - irský kob <i>Equus caballus</i>			2.0			2.0			
kůň domácí - shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	1.6		0.2		0.4	1.4	1.0.0 v deponaci / Loan		
kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>	1.1		4.0		2.0	3.1			
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmani</i>	1.4	2.0			0.2	3.2	2.1.0 v deponaci / Loan		
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	0.3					0.3			I EEP,ISB
kulan <i>Equus hemionus kulan</i>	0.1					0.1			II EEP,ISB,RDB
zebra Grévyho <i>Equus grevyi</i>	1.4	0.1				1.5	0.1.0 v deponaci / Loan		I EEP,ISB,RDB
kiang východní <i>Equus kiang holdereri</i>	2.3					2.3	1.0.0 v deponaci / Loan		II ISB

čel.: Tapiridae

tapír jihoafrický <i>Tapirus terrestris</i>	1.1	0.1			1.0	0.2			II EEP,RDB
---	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--	------------

řád: sudokopytníci (Artiodactyla)

čel.: Suidae

prase domácí <i>Sus domesticus</i>	3.4	4.3.2		0.0.1	7.7.1				
------------------------------------	-----	-------	--	-------	-------	--	--	--	--

čel.: Tayassuidae

pekari bělobradý <i>Tayassu pecari</i>		1.1	2.6		0.1	3.6			II
--	--	-----	-----	--	-----	-----	--	--	----

čel.: Camelidae

guanako <i>Lama guanicoe</i>	0.4				0.4				II
lama krotká <i>Lama glama</i>	1.3				1.3		1.3.0 v deponaci / Loan		
vikuaña <i>Vicugna vicugna</i>			1.0		1.0				I EEP,ISB

SEZNAM CHOVANÝCH ZVÍŘAT

LIST OF ANIMALS KEPT

velbloud dvouhřbý <i>Camelus ferus</i>	2.3	1.0				3.3	1.1.0 v deponaci / Loan		
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	0.1		1.3			1.4			
čel.: Giraffidae									
žirafa síťovaná <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.2	0.1		1.1		0.2			EEP
čel.: Cervidae									
jelen sibiřský <i>Cervus canadensis sibiricus</i>	1.2	0.1		0.1		1.2			
sob <i>Rangifer tarandus</i>	1.5	0.0.1		0.0.1		1.5			
jelen milu <i>Elaphurus davidianus</i>	1.6	3.1	0.1		0.1	4.7	0.2.0 v deponaci / Loan		RDB
los evropský <i>Alces alces alces</i>	2.1		0.1			2.2	0.2.0 v deponaci / Loan		
čel.: Bovidae									
adax nábijský <i>Addax nasomaculatus</i>							2.0.0 v deponaci / Loan	I	EEP, ISB
bizon <i>Bison bison</i>	1.5	2.0	0.1		1.2	2.4			
jak domácí <i>Bos grunniens</i>			1.4			1.4			
paovce hřivnatá <i>Ammotragus lervia</i>	2.5	3.1		1.2		4.4	3.2.0 v deponaci / Loan	II	RDB
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	3.6	3.2		2.0		4.8	3.3.0 v deponaci / Loan		
pakůň modrý <i>Capreolus taurinus taurinus</i>	1.3					1.3	3.2.0 v deponaci / Loan		
ovce domácí - kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	1.7	1.4			2.4	0.7	1.2.0 v deponaci / Loan		
kozy domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	1.7	1.4			2.4	0.7	1.2.0 v deponaci / Loan		
ovce domácí - Jákobova <i>Ovis aries aries</i>	2.3	2.4	1.0	1.1	3.0	1.6	2.2.0 v deponaci / Loan		
ovce domácí - cápová <i>Ovis aries aries</i>	2.0		0.1	1.0		1.1			
ovce domácí - walliská <i>Ovis aries aries</i>	0.2					0.2			
takin indický <i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>	0.3		2.1			2.4		II	ESB, RDB

řád: hlodavci (Rodentia)

čel.: Sciuridae

burunduk <i>Tamias sibiricus</i>	1.0					1.0			
ratuľa černoprstá <i>Ratufa macroura</i>	1.1			1.0		0.1		II	RDB
psylc obecný <i>Spermophilus citellus</i>	2.0		4.7	1.0	0.1	5.6			RDB
psoun přerývý <i>Cynomys ludovicianus</i>	2.1		2.1	1.0		3.2			
psylc Richardsonův <i>Spermophilus richardsonii</i>	1.0					1.0			

čel.: Castoridae

bobr kanadský <i>Castor canadensis</i>	0.2		1.0			1.2			
--	-----	--	-----	--	--	-----	--	--	--

čel.: Cricetidae

křečkůk džungarský <i>Phodopus sungorus</i>	0.0.1				0.0.1				
křečkůk zlatý <i>Mesocricetus auratus</i>	1.1			1.1					RDB
pískomil mongolský <i>Meriones unguiculatus</i>	1.3					1.3			

čel.: Chinchillidae

čičňila vlnatá <i>Chinchilla lanigera</i>	0.1			0.1				I	RDB
---	-----	--	--	-----	--	--	--	---	-----

čel.: Caviidae

marc stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	2.5	0.0.3		0.1	1.1.1	1.3.2			
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>	3.3.4	0.0.9	0.0.23	0.1.1	2.0.33	1.2.2			

čel.: Hydrochaeridae

kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	1.1					1.1	1.0.0 v deponaci / Loan		
---	-----	--	--	--	--	-----	-------------------------	--	--

čel.: Dasyproctidae

aguři Azarův <i>Dasyprocta azarae</i>			1.1			1.1			ESB, RDB
---------------------------------------	--	--	-----	--	--	-----	--	--	----------

čel.: Octodontidae

osmák degu <i>Octodon degus</i>	1.4				1.1	0.3	0.0.4 v deponaci / Loan		
---------------------------------	-----	--	--	--	-----	-----	-------------------------	--	--

čel.: Myocastoridae

řád: zajáci (Lagomorpha)

čel.: Leporidae

králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	4.2.4		0.5.4	2.0	1.5	1.2.8			
králík domácí <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	2.2		1.7		1.5	2.4			

Očkování mláděte vlka / The vaccination of an young wolf

Naše pracoviště věnovalo v roce 2009 – stejně jako v minulých letech – soustavnou pozornost třem oblastem.

Preventivní péče

Preventivní péče spočívala v důsledné sanaci areálů i expozicí, prováděné podle ročního plánu deratizace, dezinfekce a dezinfekce (DDD) i podle aktuální potřeby. Jarní a podzimní parazitologické depistáže, probíhající v kooperaci s Ústavem parazitologie Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity (FVL VFU) v Brně, prokázaly jak účinnost plošné jarní a podzimní dehelmintizace (odčervení), tak i potřebu zvýšených nároků na zoonohygienu a zacházení s odpady živočišné-

ho původu. Největší pozornost je třeba nadále soustavně věnovat dehelmintizaci koňovitých z důvodu opakovaného záchytu škrkavkovitých hlístic druhu *Parascaris equorum* ve střevě. Antiparazitika aplikujeme až šestkrát ročně, u hříbat individuálně od třetího týdne života každý měsíc. Zvýšený důraz dále klademe na dehelmintizaci a sanaci prostředí u malých koček (zaměřenou proti parazitům *Toxocara cati* či *Toxascaris leonina*) a u losů evropských (cílenou proti hlísticím rodu *Trichuris*). K léčbě i prevenci endo- a ektoparazitóz jsme u největšího počtu zvířat medikovali krmnou dávkou – z řady individuálně i plošně použitých preparátů – přípravky Antiverm gran. a Fenbendazol Bioveta

4 % plv. Při možnosti individuálního podání jsme injekčně aplikovali především Dectomax inj., perorálně pak Equest pramox oral gel, Telmin pasta a Noromectin Equine pasta. Preventivní podávání přípravku Baycox 5 % susp. mláďatům vybraných druhů týden po jejich narození zabránilo možným ztrátám způsobeným kokcidiózou.

Opatření v oblasti DDD probíhala dle aktualizovaného plánu. Po likvidaci divokých potkanů v prostorách Dětské zoo jsme již nezaznamenali další výskyt nebezpečných hlodavců. Škůdce jsme likvidovali pomocí přípravků Rodilon s přídatkem rybího tuku. Větší důraz jsme kladli na zabránění přístupu drobných hlodavců do objektu stájí na Dětské zoo a ochraně uskladněných krmiv pomocí plastových uzavíratelných nádob. S patrným efektem jsme opět použili preparáty Cockrox forte a Maxforce white pro hubení švábů v expozicích pavilonu Tropické království. Kromě toho, že švábi mohou přenášet různé infekce, napadají a přitom nebezpečně rozvíjejí původně drobná poranění kůže, k nimž dochází při páření především leguánů.

Rozsáhlá preventivní vakcinace vybraných druhů proběhla v květnu. Psovitě a kočkovité šelmy jsme očkovali v plném rozsahu, velbloudovitě proti tetanu, koňovitě proti tetanu a chřipce, žirafy proti klostridiím.

Kontrolu kvality krmiv provádíme v součinnosti se Státním veterinárním

ústavem (SVÚ) Olomouc, vyšetření biologického materiálu ve spolupráci s VFU Brno, SVÚ Olomouc, Výzkumným ústavem veterinárního lékařství (VÚVL) Brno i soukromými laboratořemi. Při vytváření perspektivních chovných skupin, určení pohlaví i diagnostice závažných onemocnění ptáků, jako je papouščí choroba PBFĐ nebo chlamydióza, spolupracujeme s firmou Genservis. Dodržování zákona o veterinární péči a zákona na ochranu zvířat proti týrání kontrolují čtyřikrát ročně pracovníci Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj. Kladou přitom důraz na vedení dokumentace v souladu s legislativou EU a naplňování metodiky kontroly zdraví dle EpN 100. Mohu konstatovat, že nám nebyly vytknuty závažnější nedostatky a že naše zařízení může být považováno za úředně prosté nebezpečných nálezů.

Léčebná péče

Léčebnou péči jsme soustředili na kmenová zvířata (kromě běžných úkonů jsme provedli 91 zákroků v anestezii, z toho 23 přípravkem Immobilon LA). V záchraném centru jsme vyšetřili 492 přijatých zvířat 73 druhů, v anestezii ošetřili 25 ptáků a savců. Nejčastějšími úrazy ptáků byli zlomeniny způsobené nárazem (většinou do jedoucího auta) či postřelením a otřesy po nárazu do skla. Uspokojení nám přineslo několik úspěšných náprav fraktur u dravců a sov (křídla, končetiny, zobák), které vyžadují

Antiparazitární postřik vlčete / Anti-parasitic treatment of an young wolf

jí specifické přístupy i použití netradičních materiálů. Uplatňujeme zásadu *Vše, nebo nic*. To znamená, že – až na některé výjimky – živočicha přijatého do záchrané stanice buď navrátíme (po ošetření a léčbě) do volné přírody, nebo zvolíme humánní formu euthanasie.

Preventivní opatření a interní léčba tvořily více než 70 % z celkového počtu veterinárních zákroků, pouhá 2 % zákroků pak připadla na poruchy březosti, porodní a poporodní komplikace. Zbývající část pokrývají zákroky chirurgické včetně korekcí paznehtů a kopyt. Ve 35 případech jsme diagnózu stanovili na základě rentgenologického a endoskopického vyšetření.

Případy horšího výživného stavu a snížené životaschopnosti mláďat sobů polárních a losů evropských napravujeme úpravou krmné dávky a trvalým podáváním probiotických kmenů bakterií v granulovaném krmivu (přípravek

Probiostan). Zdravotní stav sobů jsme kontrolovali individuálními odběry krve a její analýzou. Výživové poměry jsme analyzovali pomocí bilančního testu. I u menších druhů exotických zvířat přidáváme do krmné dávky probiotikum Lactiferm L-50. Je prokázáno, že probiotika působí ve prospěch pozitivní mikroflóry, ale dokážou „vytěsnit“ i endoparazity, především kokcidie. K imunomodulaci v průběhu nemoci i preventivně používáme u ptáků a malých primátů s dobrou odezvou Imunoglukan sirup.

Vedle pozitivních údajů bych chtěl zmínit i ztrátu samce žirafy síťované Jamieho. Po krátké symptomatické léčbě zvíře uhynulo. Při pitvě v Ústavu patologické morfologie VFU jsme v ledvinné pánvičce našli ostré kameny velikosti 0,5 cm a masivní urolitiázu v uretře, od esovité kličky po terminální část penisu. Laboratorní analýza kamenů stanovila stoprocentní obsah apatitu. Fatální průběh urolitiázy u žirafích samců jsem nezaznamenal ani při konzultacích s kolegy, ani v literatuře.

Distanční imobilizaci jsme díky modernímu zařízení mohli provádět i na požádání obecních úřadů, policie a lesní správy. Veterinární servis denně zajišťoval soukromý veterinární lékař. V rámci úzké spolupráce s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat se na léčebné péči v Zoo Brno podílel prof. MVDr. Jiří Pikula, Ph.D., aby i v době nepřítomnosti kmenového pracovníka byla zajištěna plnohodnotná veterinární péče.

Vědeckovýzkumná a kulturně propagační práce

Naše záměry v oblasti vědeckého výzkumu a kulturně propagační práce jsme orientovali především na přednáškovou činnost, prováděnou ve prospěch tří ústavů Veterinární a farmaceutické univerzity. Jsme spoluřešiteli grantu přiděleného Agenturou ochrany přírody, který je ve spojení s výukou studentů VFU tematicky zaměřen na péči o hendikepované živočichy a jejich navrácení do volné přírody. Jako externí učitel jsem vedl výuku v rámci státnicových bloků studentů 6. ročníku VFU. Podíleli jsme se na výuce středoškolských studentů i zájemců o kvalifikační kurzy umožňující v rámci profese manipulovat se zvířaty. Oponoval jsem dvě odborné práce zabývající se problematikou volně žijících zvířat. Jsem členem Oborové rady VFU pro obor Choroby volně žijících zvířat, ptáků a malých savců. Přednáškou Zdravotní problematika zvířat zoologických zahrad jsem se podílel na výuce studentů univerzity třetího věku VFU v oboru Člověk a zvíře. V článku Preventivní opatření u kopytníků v podmínkách Zoologické zahrady města Brna (Bioveta News) jsme sumarizovali svoje zkušenosti s preventivním opatřením u vybraných druhů zvířat. Praktická ukázka péče o zvířata v Zoo Brno, odborný výklad a přednáška pro studenty z univerzity v Lipsku (4/2009) byla hodnocena jako nejlepší část programu výměny studentů a odměněna prorektorkou VFU. Z vystoupení pro širo-

kou veřejnost bych připomenul vydařenou besedu s žáky Základní školy na Sirotkově ulici v Brně-Žabovřeskách a přednášku o speciálních zařízeních pro imobilizaci zvířat v Gun Clubu Brno.

*MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D.,
veterinární lékař Zoo Brno*

SUMMARY: *In 2009 – just as in previous years – our zoo permanently focused on three areas. The precautions consisted in consistent decontamination of the premises and exhibits pursuant to the annual plan of rodent control, disinfection and disinfection as well as pursuant to current needs. We had to pay special attention to dehelminthization of the Equidae (or the horse family) due to the repeated occurrence of *Parascaris equorum*. We applied anti-parasitics six times a year. We provided medical care especially to key animals (besides common interventions we performed 91 surgeries under anaesthetics, out of which 23 using Immobilon LA). In the rescue centre we examined 492 animals of 73 species; we gave medical treatment to 25 birds and mammals under anaesthesia. The most frequent accidents in case of birds were fractures caused by collisions (mostly with cars) or shooting and shock in consequence of hitting glass. In the area of scientific research and increasing public awareness we focused especially on lectures for three departments of the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences Brno.*

Rok 2009 se pro Zoologickou zahradu města Brna stal po ekonomické stránce svým způsobem rokem neobvyklým. Návštěvnost se oproti roku 2008 snížila o 77 457 osob, což samozřejmě přineslo nižší tržby ze vstupného i občerstvení. Úbytek návštěvníků zapříčinila jak ekonomická krize, v jejímž důsledku lidé více šetřili, tak i statistický optický klam, způsobený mimořádně vysokou návštěvností v roce 2008, vyvolanou narozením

populárních dvojčat ledních medvědů. Nižší návštěvnost částečně ovlivnil také fakt, že Brněnská přehrada, významný turistický cíl v bezprostřední blízkosti zoo, byla v důsledku boje proti sinicím vypuštěná, a tudíž ani nefungovala lodní doprava, se kterou jsme v předchozích letech spolupracovali.

Hospodaření zahrady i přesto skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši **67 201,65 Kč**.

Návštěvnost (počet osob)

Počet návštěvníků celkem	250 184
z toho zoo	229 393
SAV	20 791

Členění návštěvnosti podle jednotlivých skupin

Skupina	počet osob
Dospělí, senioři	128 359
Děti + studující	121 825
Celkem	250 184

Výnosy

Celkové výnosy činily v roce 2009	72 774 171,- Kč
Členění hlavních výnosových položek	
Příspěvek zřizovatele	41 324 000,- Kč
Účelová dotace MŽP	1 648 068,- Kč
Dotace od úřadu práce	3 479 080,- Kč
Tržby za vlastní výkony a za zboží	21 525 596,- Kč
- z toho tržby ze vstupného zoo	11 329 963,- Kč
tržby ze vstupného SAV	361 370,- Kč
foto, video	113 310,- Kč
poníci	160 500,- Kč
psi	61 240,- Kč
vláček	392 455,- Kč
trampolíny	284 050,- Kč
nájmý	1 458 569,- Kč
restaurace	206 268,- Kč

prodej zboží (UP, občerstvení)	6 716 460,- Kč
ostatní	441 411,- Kč
Změna stavu zvířat	700 787,- Kč
Aktivace krmiva, rostlin a osiva, restaurace, služeb	481 941,- Kč
Ostatní výnosy	3 453 420,- Kč
- z toho tábory v zoo	377 160,- Kč
- reklama	553 676,- Kč
- příspěvky SMP	33 500,- Kč
- zúčtování fondů	2 157 809,- Kč
- úroky	14 911,- Kč
- plnění od pojišťovny	153 737,- Kč
- ostatní	162 627,- Kč
Tržby z prodeje materiálů	161 279,- Kč
- z toho tržby z prodeje zvířat	158 739,- Kč
- ostatní	2 540,- Kč

Náklady

Náklady činily v roce 2009 celkem	72 706 970,- Kč
Členění hlavních nákladových položek	
Spotřeba materiálu	8 014 919,- Kč
- z toho - krmivo	3 081 675,- Kč
- veterinární léky a materiál	224 780,- Kč
- osivo, hnojivo, květiny	57 761,- Kč
- technický materiál	1 270 433,- Kč
- propagační materiál	77 769,- Kč
- nákupní cena zvířat	683 281,- Kč
- pohonné hmoty	465 335,- Kč
- spotřeba DDHM	1 262 412,- Kč
- suroviny kuchyň	65 708,- Kč
- kancelářské potřeby	255 358,- Kč
- ostatní	570 407,- Kč
Spotřeba energie	5 431 078,- Kč
Náкупní cena prodaného zboží	4 060 743,- Kč
Opravy a udržování	1 594 553,- Kč
Cestovné	899 473,- Kč
Náklady na reprezentaci	66 350,- Kč
Ostatní služby	5 974 013,- Kč
Mzdové náklady	27 253 842,- Kč
Zákonné sociální pojištění	8 639 992,- Kč
Zákonné sociální náklady	1 157 984,- Kč
Daně a poplatky	118 765,- Kč
Jiné ostatní náklady	1 073 143,- Kč
Odpisy DHM a DNM	8 422 115,- Kč

Největší část příjmů zoo (52,78 %) tvořil příspěvek na provoz od zřizovatele, tj. statutárního města Brna. Vlastní příjmy (tržby za vlastní výkony a zboží) představovaly 29,58 % z celkových příjmů. V případě účelové dotace od ministerstva životního prostředí to bylo 2,26 % příjmů a příspěvek Úřadu práce na vytvoření 40 veřejně prospěšných míst činil 4,78 % příjmů. V průběhu roku 2009 jsme použili i prostředky rezervního fondu organizace ve výši 2 000 000,- Kč.

Zájem sponzorů a dárců z řad organizací a obyvatel města Brna a okolí byl opět velký. Na finančních darech adoptivních rodičů a sponzorů zoo získala 939 020,- korun, finanční prostředky z veřejné sbírky DMS – opice činily 8 910,- Kč a na veřejnou sbírku Kura Kura bylo vybráno 112 430,- Kč. Souhrn veškerých finančních darů byl 1 060 360,- Kč.

V ekonomické oblasti splnila zahrada prakticky všechny plánované úkoly roku 2009.

Ing. Miroslava Piškulová,
vedoucí ekonomického úseku

SUMMARY: *Taking into consideration the economic aspect, 2009 was an unusual year for the Zoological Garden of the City of Brno. The attendances went down by 77,457 persons in comparison with 2008 so that the receipts from entrance fees and fast food shops fell too. The drop in attendances was caused by the economic crisis in consequence of which people tended to economise as well as the statistical optical illusion given by exceptionally high attendance figures in 2008 thanks to the birth of the very popular polar bear twins. The fact that the Brno Dam, a chief tourist attraction close to the zoo on the outskirts of Brno, was drained to be cleaned and the water transport services were out of operation, also had certain impact on lower attendances as in previous years we closely cooperated in selling so called "mobile entrance tickets comprising tickets for the pleasure boats sailing the Brno Dam and the entrance tickets to the Brno Zoo. In spite of the above the financial results of the zoological garden improved and amounted to CZK 67,201.65.*

Nová expozice surikat / The new exhibit of suricates

Brněnská zoologická zahrada v roce 2009 úspěšně dokončila čtyři větší investiční akce: rekonstrukci plynovodu, vrtu užitkové vody, novou expozici surikat a úpravu vstupní haly správní budovy.

Rekonstrukci středotlakého plynovodu, vedoucího areálem zoo v délce 1978 metrů, financovalo město Brno. Provedení takové akce bylo nezbytné. Původnímu plynovodu, budovanému v akci Z, už končila životnost a navíc se potrubí z předepsané hloubky 90 cm v důsledku eroze místy nacházelo až 20 cm pod povrchem terénu. Rekonstrukce započatá v roce 2008 byla zdárně dokončena 30. dubna.

Částku potřebnou pro stavbu samostatného, tedy vlastního zdroje užitkové

vody pro zoologickou zahradu uvolnilo ze svého rozpočtu také město. Vrt hluboký 75 metrů, zřízený v katastru městské části Kníničky, doplňuje dvacetimetrový záložní vrt, který poslouží jen v případě poruchy či údržby hlavního zdroje. Hloubení obou vrtů začalo v září 2008 a kolaudace se dílo dočkalo v květnu 2009. Podzemní voda čerpaná z hlavního vrtu téměř splňuje požadavky na vodu pitnou. Monitoring její kvality provádí zoo ve vlastní režii.

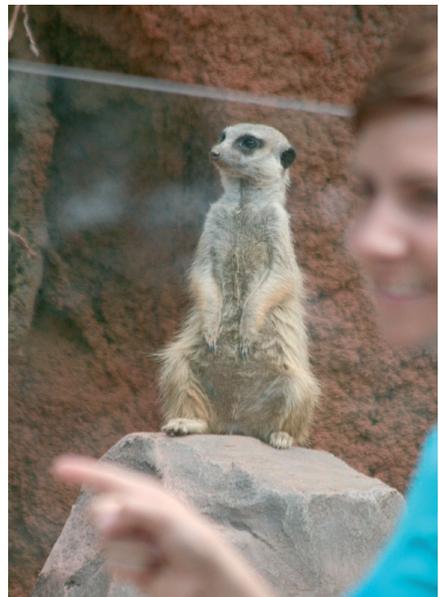
Náklady na stavbu ubikace s výběhem pro surikaty hradila zoologická zahrada z vlastního rozpočtu. Nová expozice vyrostla u dolní části páteřní komunikace, populární šelmičky tak vítají návštěvníky již na začátku prohlídky zahrady.

Nová expozice surikat / The new exhibit of suricates

Ubikace s půdorysem 5,2 x 4,4 m má skleněný průzor a je vybavena přívodem pitné vody, elektrickým osvětlením a vytápěním. Halogenové zářivky doplňují UV zářiče, místnost vytápějí stropní panely i topné balvany uložené v podlaze. Střechu domku lze osázet zelení, jeho povrchy i zadní stranu výběhu o ploše 48 m² tvoří umělé skály, ohrazení směrem k návštěvní trase je ze skla. Surikaty poprvé vkročily do nového domova 3. července.

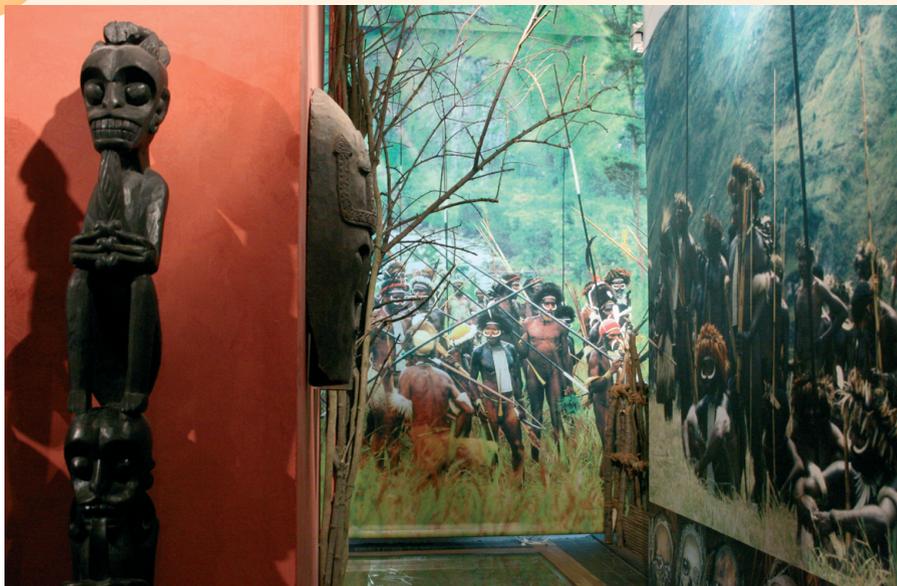
Z vlastních zdrojů zahrada rovněž financovala úpravu vstupní haly správní budovy, která se proměnila v efektní expozici Nové Guineje. Vznikl tak vskutku reprezentativní prostor, sloužící i návštěvníkům.

Surikata / Suricate

Vstupní hala byla upravena jako expozice Nové Guineje / The entrance hall was converted to the New Guinea exposition

Vstupní hala byla upravena jako expozice Nové Guineje / The entrance hall was converted to the New Guinea exposition

K nízkonákladovým akcím financovaným z vlastních zdrojů patří nový výběh pekariů bělobradých. Je umístěný také u páteřní komunikace. Pro chov pekariů bylo třeba zřídit oplocení, zřídit přípojku vody a elektřiny a vytápěnou ubikaci. Práce provedla externí firma. Nová nízkonákladová expozice vznikla také úpravou starší voliéry stojící poblíž dolní otočky vláčku. Nyní slouží nosálům červeným. Nejdůležitější částí úpravy bylo zřízení vytápěné ubikace a přístřešku (takzvaného infrahnízd). Úpravy provedli pracovníci úseku.

Konečnou podobu začala počátkem roku 2009 nabývat největší investiční akce v historii Zoo Brno, kdy dodavatelská firma 25. ledna zahájila stavbu roz-

lehlého výběhu medvědů kamčatských, na něž navazují menší expozice rosomáků sibiřských, lišek polárních, sovic sněžných a několika severských druhů ptáků bahňáků. Projekt expozičního souboru, zkráceně nazvaný Beringie, podpořil Evropský rozvojový fond. Jeho Regionální operační program na realizaci projektu vyčlenil 45 milionů korun, zbytek rozpočtových nákladů doplnilo město Brno do výše 76 milionů korun. Nový areál vyrůstá na ploše přibližně jednoho hektaru v dolní části zahrady, v místech, kde se v prostoru mezi Tygřími skalami a výběhy vlků a bobrů zvedá západní svah Mniší hory. Dodavatelská firma se ve smlouvě s vedením města zavázala, že stavbu dokončí do dvou let, tedy nejpozději 25. ledna 2011. Nový areál se má stát vstupní částí budoucího expozičního komplexu Beringie, který představí zvířenu z obou břehů Beringovy úžiny, oddělující asijský a americký kontinent.

Další stavbou zahájenou v roce 2009 je rekonstrukce pavilonu opic. Proběhne ve dvou etapách. Ta první začala 1. září a skončit má 30. června 2010. V první etapě zvětšíme vnitřní ubikace jejich sloučením s částí návštěvnické chodby, mříže mezi ubikací a touto chodbou nahradí bariéry z bezpečnostních skel. Vznikne též nový venkovní výběh při jižní straně pavilonu, původní ocelové klece odstraníme. Druhá etapa se zaměří už jen na exteriéry. Posláním rekonstrukce, financované městem, je

změna zastaralého chovatelského zařízení z roku 1965 v esteticky vyváženou expozici, která chovaným zvířatům poskytne veškerý komfort a návštěvníkům bezbariérový přístup a nerušený výhled do výběhů i ubikací.

Navážení píce z centrálního seníku na Dětskou zoo usnadní komunikace, po níž bude moci traktor přijet přímo k příručnímu skladu. Novou cestu jsme začali budovat 8. října, dokončíme ji v následujícím roce. I tyto stavební náklady uhradí přírůstek z rozpočtu města.

Po úspěchu se získáním evropských peněz na stavbu vstupní části Beringie hodlá vedení města požádat Evropský rozvojový fond o příspěvek na další čtyři významné investice, kterými jsou pavilon kapustňáků, expozice tradičních plemen hospodářských zvířat Hlubočský dvůr, africká vesnice a nový vstupní areál, jímž se bude do zoo vcházet ve směru od Kníniček. Projekty pro povolení prvních tří staveb byly v roce 2009 dokončeny. Ukončena byla i architektonická soutěž na nový vstupní areál, bude ale vyhlášena soutěž nová, se zadáním rozšířeným o nově získané pozemky.

V roce 2009 jsme rozpracovali nové projektové dokumentace na výběh klokanů, který má vyrůst u páteřní komunikace, a na voliéru orlů bělohlavých a expozici skunků pruhovaných, které doplní stávající expozici bobrů. Obě stavby budou financovány z rozpočtu města.

Nejen velkými investicemi je živ technický úsek. Jeho pracovníci musejí den-

ně v rozlehlém areálu udržovat v nepřerušném provozu přečtená technická zařízení, provádět různé opravy a úpravy. Tak například ve výběhu ledních medvědů ospravili bazén, na povrch okolního terénu navezli písek, ve stinném rohu instalovali výrobce ledové tříště, v níž se medvědi zvláště v horkých dnech s gusem válejí. Pracovníci úseku zavedli vytápění do ubikace vlků hřivnatých, vybavili novou expozici kočkovitých šelem jaguarundi, která vznikla rozdělením větší expozice leguánů kubánských, podíleli se na úpravách vestibulu správní budovy, v sadu zoologické zahrady zřídili chovné zařízení pro sysly obecné, ohrožený druh fauny České republiky...

V nastávajícím období vedení města požádá o příspěvek Evropského rozvojového fondu na stavbu tzv. africké vesnice, Hlubočského dvora a také na přestavbu stávajícího vstupu do zoo. Město také vyhlásí novou soutěž na projekt nového hlavního vstupního areálu v Kníničkách. Pracovníci technického úseku začnou budovat další nové výběhy – pro ovce Jákobovy, vikuně a klokany. Po jejich dokončení už bude celá délka páteřní komunikace lemována expozicemi zvířat.

Ing. Hana Václavková,
vedoucí investičního útvaru
technického úseku

SUMMARY: *A new exposition of merekeets was built on the lower section of our main road, so that the popular carnivores could welcome the visitors early on through their tour of the zoo. Another new exposition, built through 2009 by the zoo's new promenade is for the white lipped peccary. The new exposition was built by reconstruction of the old one, which now serves for the South American coati.*

Since May 2009 the Brno Zoo has drawn quality utility water from underground. It is made possible by a new

75-m-deep water well in the cadastre of the town part Kníničky at the floodplain of the Svratka River. The well is situated on the plot owned by the zoo. Near it, on the town plot, there is a 20m deep backup well available. It shall serve in case of failure or maintenance of the main source. The utility water from underground means large savings now, and its benefits will grow in future. The yield of this source is 7.2 l/sec, which corresponds to the estimated consumption of utility water in the zoo in several future decades.

Stanoviště dětských vozíků / The stand of children's handcars

Výsledky práce obchodního úseku ovlivnilo v roce 2009 několik na sobě nezávislých faktorů a skutečností. Výrazný vliv mělo zejména počasí – stánkový prodej jsme zahájili s téměř měsíčním zpožděním oproti loňskému roku, déšť v červnu způsobil pokles tržeb z prodeje občerstvení a upomínkových předmětů. V roce 2009 jsme nemohli nabízet takzvané pojízdné vstupenky (vstupenka do zoo společná s jízdenkou výletní lodí po Brněnské přehradě), neboť přehradní nádrž byla vypuštěná. To samozřejmě způsobilo úbytek letních turistů, a tím i návštěvníků zoo. V předcházejících letech velmi vytížený stánek s občerstvením U Tygra zdaleka nedosáhl obvyklých tržeb, v jeho bezprostřední blízkosti totiž probíhaly práce na stavbě nové expozice. V září musel stánek stavbě definitivně ustoupit a byl odstraněn.

Prohlídka zoo s dětským vozíkem / Zoo walking tour with a handcart

A co se nám podařilo?

V okolí stánku U Krokodýla jsme upravili venkovní prostranství pro příjemnější posezení návštěvníků, dokoupili jsme sedací nábytek a houpačky, také nábytek pro nejmenší návštěvníky. Prostor u stánku jsme zastínili velkoplošnými slunečníky a v jeho blízkosti zřídili malé pískoviště.

Děti na trampolíně / Children on the trampoline

V roce 2009 jsme začali provozovat trampolínové centrum, odkoupené od bývalého majitele.

U vstupních pokladen jsme nainstalovali samoobslužné boxy na úschovu zavazadel. Pro pohodlnější pohyb malých dětí po areálu jsme nechali vyrobit několik dřevěných vozíků, které jsou zdarma k dispozici na libovolně dlouhou dobu pobytu v zoo.

Nabídku občerstvení jsme rozšířili nákupem grilu a pronájmem automatů na teplé nápoje. Návěstníci prodávali v zoo během letních měsíců kopečkovou zmrzlinu a trdelníky.

A nyní, jako vždy, několik čísel:

Přehled návštěvnosti Zoo Brno v roce 2009

Zoologická zahrada	229 393 osob
Stálá akvarijní výstava	20 791 osob
Celkem	250 184 osob

Automat na pamětní mince / The vending machine for commemorative coins

Hitem v prodeji upomínkových předmětů byly plyšové surikaty a vydry (v minulém roce to byl lední medvěd).

Měsícem s největší návštěvností byl srpen, kdy do Zoo Brno včetně SAV přišlo 41 645 osob, měsícem s nejmenší návštěvností byl leden, kdy zahradu včetně SAV navštívilo 3 969 osob. Bránou zoo projelo 14 997 kočáreků (v roce 2008 to bylo 15 745 kočáreků a v roce 2007 pouze 13 680 kočáreků). Pěti- či desetivstupových permanentních vstupenek jsme prodali 680 (v roce 2008 jsme prodali 629 permanentek a v roce 2007 to bylo 321 permanentek).

V doprovodu svých majitelů přišlo do Zoo Brno 3 062 psů (v roce 2008 přišlo 3 709 psů, v roce 2007 to bylo 2 388 psů). Tržby z prodeje upomínkových předmětů (včetně DPH) činily 2 431 611,60 Kč,

tržby z prodeje občerstvení (včetně DPH) 5 165 720,40 Kč (do tohoto čísla nejsou započítány tržby restaurace U Tygra a stánku U Obrátky vláčku; obě tato prodejní místa byla v pronájmu).

MVDr. Jaroslava Vavřinová,
vedoucí obchodního úseku

SUMMARY: The total number of Brno Zoo visitors was 250 184 in 2009. By the entrance and the main cashiers automatic lockers for luggage storage were installed. Wooden trolleys were made in order to assist families with young toddlers free of charge. Food offer was expanded by buying a new grill and the renting of a hot beverages vending machine.

Výukové programy začínají v audiovizuálním sále / Education programmes start in the audiovisual hall

Na úseku propagace a vzdělávání pracovalo v roce 2009 včetně jeho vedoucí deset lidí: v útvaru spolupráce se školami čtyři, v útvaru styku s veřejností dva, ve Stanici mladých přírodovědců také dva a v útvaru informatiky jeden. Těžištěm práce úseku byly výukové programy, kterých sice oproti minulému období ubylo, ale osvědčil se nový způsob výuky, samoobslužné pracovní listy. Praktická výuka studentů vysokých škol, která již v Zoo Brno probíhá řadu let, bude od roku 2010 rozšířena – v roce 2009 zahrada podepsala smlouvu se třemi brněnskými univerzitami o další spolupráci na tomto poli. Zoo Brno se v roce 2009 také stala pracovištěm, kde praxe studentů Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity může být započítána do studijních osnov.

K dalším významným aktivitám úseku patřila propagace kampaně na ochranu evropských šelem, organizace návštěv onkologicky nemocných dětí, příprava a vedení prázdninového pří městského tábora, návštěvy domovů důchodců s kontaktními zvířaty a organizace návštěv klientů těchto domovů v zoo. Ve Stanici mladých přírodovědců pracovalo sedm odborných skupin, osmou byl Nízkoprahový klub. Pracovníci úseku se také podíleli na přípravě akcí pro veřejnost, probíhajících během celého roku.

Výukové programy

Vzdělávací pracovníci Zoo Brno nabízeli v roce 2009 školám různých typů třináct výukových programů. Bylo to o sedm programů méně než v předcházejícím období – z nabídky jsme vypus-

Paroží jako pomůcka při výuce / The attire as an aid at the instruction

tíli programy, o něž nebyl velký zájem. Avšak pracovníci úseku vytvořili sérii osmi druhů takzvaných samoobslužných pracovních listů, které umožní exkurzi zoologickou zahradou pouze za doprovodu vyučujícího (asistence pracovníka zoo není nutná). O zmíněné pracovní listy byl obrovský zájem, při exkurzi v zoo je využilo 869 žáků.

Výukové programy jsme připravili pro děti z mateřských škol, žáky základních škol a studenty škol středních. Posledně jmenovaní měli k dispozici čtyři výukové programy, žáci z prvního stupně základních škol osm, žáci druhého stupně základních škol rovněž osm a děti z mateřských škol dva výukové programy. Každý program je koncipován do dvou částí, celková délka představuje dvě vyučovací hodiny. První část probíhá v audiovizuálním sále ve správní budově zoo. Přednášku doplněnou dotazy žáků pracovník zoo zpestřuje ukázkou živého zvířete a přírodnin, spouští powerpointovou prezentaci či promítá videosnímek. Druhou část programu děti absol-

vují v areálu zoo, na závěr vyplní pracovní list.

Výchovní pracovníci zoo v roce 2009 také nově sestavili program ke kampani Jak to vidí šelmy, určený žákům základních škol i studentům škol středních. Program blíže seznámí žáky s 12 vybranými druhy ohrožených evropských šelem. Žáci se dozvědí, jak jednotlivé druhy vypadají, kde žijí, jaký mají pro přírodu význam a co je nutné udělat pro to, aby z naší přírody nezmizely.

Základní a střední školy projevovaly největší zájem o výukové programy Naši savci, Etologie a Od jara do zimy, které se týkají fauny České republiky, způsobu chování zvířat a života zvířat v zoologické zahradě v průběhu roku. V roce 2009 proběhlo v Zoo Brno 136 výukových programů, kterých se zúčastnilo 4624 žáků. Společně se samoobslužnými listy využilo vzdělávacích programů 5493 žáků.

Pro studenty vysokých škol připravujeme přednášky a prohlídky zoo s odpovídajícím odborným výkladem. O praktickou výuku studentů Veterinární a farmaceutické univerzity se stará veterinář Zoo Brno MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D. Na odborné exkurze přišli do zoo studenti Přírodovědecké a Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Studenti pedagogické fakulty si v rámci seminární práce sestavili vlastní pracovní list zaměřený na domácí zvířata, jeho vyplnění si vyzkoušeli přímo na dětské zoo. V roce 2009 proběhlo v zoo 18 odborných pro-

Výukové programy probíhají během celého školního roku, takže děti při nich poznají i zimní zoo / Education programmes run during the all school year, at the same time children can see the winter zoo

gramů pro vysoké školy, kterých se zúčastnilo 990 studentů.

Za pomoci dotace Ministerstva životního prostředí se nám podařilo vytvořit sadu nových pracovních listů. Jedná se o pracovní listy k výukovému programu Jak to vidí šelmy, pracovní listy ke kampani Biodiverzita, kterou na rok 2010 vyhlásila Světová asociace zoo (WAZA), a samoobslužné listy Tůňka. Dále jsme využili dotační prostředky k výrobě deseti naučných tabulí. Jedná se o vzdělávací tabuli k tůňce v areálu zoo a devět tabulí shrnující kampaně EAZA. Také jsme sestavili brožuru Výukové ekologické programy v Zoo Brno, informující pedagogické pracovníky o možnostech vzdělávání dětí v zoologické zahradě. V roce 2009 jsme vyrobili a v areálu zoo rozmístili nové popisky k expozicím zvířat, sloužící nejen při výukových programech, ale i široké veřejnosti.

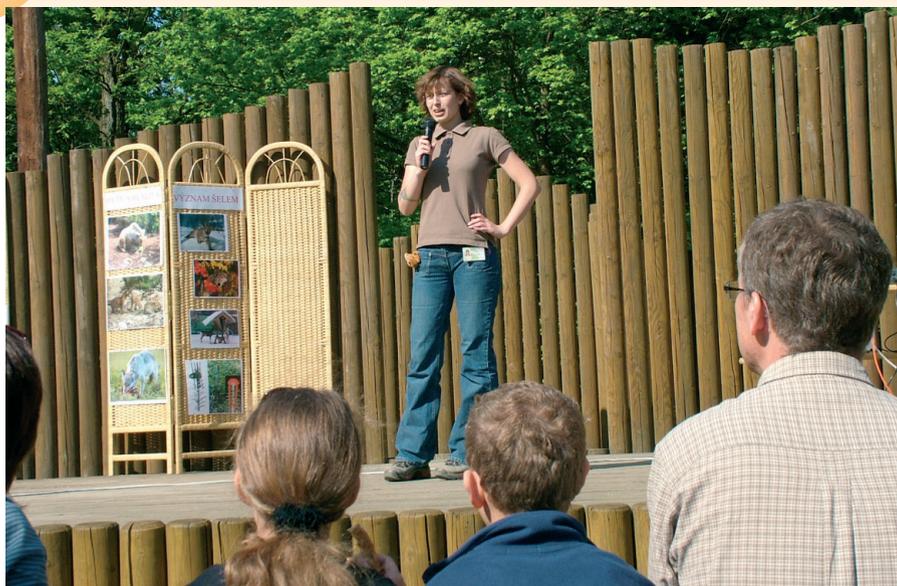
Kampaně Jak to vidí šelmy

Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) vyhlásila v roce 2008 v pořadí již osmou kampaně na ochranu ohrožených živočichů, která je tentokrát zaměřena na evropskou faunu a týká se ochrany všech ohrožených evropských šelem. Při osvětových akcích doprovázejících kampaně ale není možné přiblížit úplně všechny ohrožené druhy. Proto EAZA vybrala dvanáct šelem, které mají jisté charisma, vyvěrající například z tradiční kultury evropských národů. Jsou mezi nimi mj. liška polární, vydra říční, rys ostrovid, kočka divoká, vlk obecný, medvěd hnědý a medvěd lední.

Kampaně oficiálně známá jako EAZA European Carnivore Campaign 2008/2010 (v češtině většinou používáme název Jak to vidí šelmy) byla vyhlášena v září 2008 a bude tentokrát trvat dva roky, tedy až do září 2010. Jejím cílem je

Den Země: hra na třídění odpadu / Earth Day: an edutainment of the domestic waste assorting

Den Země: informace o kampani Šelmy / Earth Day: an info about the Carnivore Campaign

získat peníze do fondu, z něhož budou financovány projekty na záchranu ohrožených evropských šelem. Do zmíněného fondu mohli návštěvníci zoo přispět tím, že si v prodejně suvenýrů U Tygra koupili tričko nebo buton s motivem evropské šelmy.

Jako všechny předcházející, i tato kampaň klade důraz také na osvětu. O ohrožených evropských šelmách informovala naše zoo veřejnost několika způsoby. S různými příčinami ohrožení evropských šelem i s prostředky a cestami, které by mohly vést k nápravě, se návštěvníci mohli seznámit nejen na našem webu, ale i na panelech instalovaných na řadě míst v areálu zoologické zahrady a v prostorách Stálé akvarijní výstavy

v centru města. Nabídku výukových programů určených pro 1. i 2. stupeň základních škol a gymnázia jsme rozšířili o téma ochrany evropských šelem, s důrazem na šelmy České republiky (výukový program Jak to vidí šelmy).

Ke kampani jsme vyhlásili čtyři soutěže: o nejlepší fotopříběh, v němž hraje hlavní roli evropská šelma, o nejhezčího maňáška, představujícího evropskou šelmu, a také výtvarnou soutěž v jakékoli technice, jejímž námětem je evropská šelma, i soutěž literárně-výtvarnou, se zadáním vytvořit leprelo pojednávající o některé evropské šelmě. Zápolicilo se v několika věkových kategoriích: 1. stupeň základní školy, 2. stupeň základní školy, střední školy.

Oficiální vyhlášení výsledků soutěže k ochraně evropských šelem a předání cen výhercům proběhlo při Setkání adoptivních rodičů a sponzorů ze škol, které se uskutečnilo 25. září. Pozvánku na předání cen obdrželo 31 soutěžících, z nichž 25 převzalo ceny. Při této příležitosti jsme uspořádali soutěžní stezku zaměřenou na ohrožené evropské šelmy. Zábavný program setkání doplňovaly vstupy, při nichž zooložka informovala o probíhající kampani. Další podrobnosti o ní mohli zájemci získat od pracovníků zoologické zahrady, kteří na ně čekali ve speciálně připraveném stánku. Vítězná díla z naší soutěže jsme vystavili v prodejně suvenýrů U Tygra, v přednáškovém sále administrativní budovy a v pavilonu exotického practva.

Návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie

Zoo Brno spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně již od roku 1998. Návštěvy malých pacientů se konají od března do prosince, s přestávkou o letních prázdninách. Jedna z návštěv bývá věnována výletu do jiné zoo. V roce 2009 se návštěvy v Zoo Brno uskutečnily 23. 6., 15. 9. a 1. 12., účastnilo se jich 69 dětí v doprovodu 47 dospělých (příbuzných či zdravotnického personálu).

Vzhledem k jejich zdravotnímu stavu se děti pohybují po areálu zoo mikrobussem nebo na elektrických vozících, které na zajímavých místech zastaví a děti si případně na určitou dobu vystoupí. Po prohlídce celé zahrady se občerství v res-

Pacienti kliniky dětské onkologie se svým doprovodem na návštěvě v zoo / Patients from the children's oncology clinic, accompanied by adults, at a visit to zoo

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Pacienty kliniky dětské onkologie povozili kobové / Tinkers have given patients from the children's oncology clinic a ride

Pacienti kliniky dětské onkologie poznají v zoo různá kontaktní zvířata (na snímku s velbloudem) / Patients from the children's oncology clinic have a chance of the direct contact with domestical animals (on the photo: with a camel)

tauraci U Tygra, kde jim výborně chutná. Tam děti také dostávají malý dáreček jako upomínku na návštěvu zoo.

Kromě pracovníků propagačně vzdělávacího úseku se dětem rádi věnují také chovatelé. Děti byly nadšené, když si mohly zblízka prohlédnout kontaktní zvířata. Eva Měráková z úseku propagace a vzdělávání jim ukázala oblíbeného papouška Edu, chovatelka Lubica Hrdinová přišla za dětmi s papouškem kakadu Kokinou a Michal Balcar přinesl z Tropického království hada a želvu paprscitou. Před restaurací U Tygra je chovatelka Simona Blahoňovská povozila na irských kobečích. Děti se s nadšením svezli vláčkem, který je odvezl na nejvyšší místo v zoo, k výběhu Safari, odkud pozorovali žirafy, pakoně, zebry a pštrosy.

V září jsme s dětmi uspořádali výlet do zoo v Praze-Tróji, kde je přivítala vedoucí propagačního úseku Pavla Plchová. Děti jí předaly dar pro pražská zvířátka, nasuše-

né rohlíky, chleba a zeleninu. Do výukového centra chovatelka dětem přivedla kontaktní zvíře skunka Uršulu, která dětem předváděla, jak hledá potravu. Po zahradě děti prováděl průvodce Dan, děti se od něho dozvěděly spoustu zajímavostí. Prohlédly si krokodýla gaviála indického, s jeho výrazně úzkými, dlouhými čelistmi, navštívily oblíbeného hrocha Slávka s jeho družkou Maruškou a nakonec skupinu několika druhů lemurů. Na památku dostaly dárečky.

Poslední návštěva v roce probíhá vždy ve znamení blížících se Vánoc. Mikulášská besídka, které se v doprovodu rodičů a zdravotníků účastnilo 34 dětí, proběhla 1. 12. nejprve v přednáškovém sále správní budovy. Ředitel zoo tam přivítal děti a další hosty, mezi nimiž byli i zástupci pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Vánoční program zahájil čert Vendelín, kterého se děti zpočátku trochu bály. Všechny v sále pobavilo Absolutní divadlo, které zahrálo pohádku K čertu! Pravou vánoční atmosféru divadlo navodilo zpěvem koled. Za dětmi přišel i Mikuláš, anděl a čerti. Děti si nazdobil stromček, a pak je posilnilo připravené pohoštění.

Druhá část vánočního setkání se odehrála na prostranství před restaurací U Tygra, kam chovatelé přivedli poníky, irské koby Cliva a Dannyho a velbloudy Majdu a Alíka. Děti pak samy čtvernohé přátele nakrmily. Vánoční besídku uzavřelo společné foto, zazvonění zvonečku a přání zdraví v roce 2010.

Předvánoční program pro pacienty kliniky dětské onkologie / The pre-Christmas program for patients from the children's oncology clinic

Závěr předvánoční návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie / The ending of the pre-Christmas visit of patients from the children's oncology clinic

Děti s rodiči i lékařským personálem do zoo velmi rády jezdí, pobyt mezi zvířaty na ně blahodárně působí a všechny zúčastněné alespoň na chvíli vytrhne z každodenních starostí. Přestože je organizace návštěvy těžce nemocných dětí velmi náročná, stojí za to v úsilí pokračovat a pomáhat těm, kteří pomoc potřebují. Od roku 1998 proběhlo v Zoo Brno 67 návštěv malých pacientů, deset výletů do jiných zoo a akcí se celkově účastnilo 986 dětí.

Největší zásluhu na organizaci návštěv onkologicky nemocných dětí má od samotného počátku prof. MVDr. Dagmar Ježková, DrSc., která svým citlivým přístupem pomáhá při hladkém průběhu všech akcí a přináší tím radost malým pacientům. Velký dík patří také

Vítězslavu Krapkovi, který po jedenáct let zabezpečuje dopravu dětí na výletech do jiných zahrad, a Mgr. Aleši Jaroškovi a Mgr. Pavlu Petrovi z cestovní kanceláře Al & Pa, kteří od roku 2005 vozí děti sponzorsky autobusem z nemocnice do Zoo Brno, kde je rovněž vozí po areálu zahrady.

Prázdniny v zoo

Brněnská zoo již delší dobu organizuje velice úspěšnou akci – prázdninový příměstský tábor. Pobyty o letních prázdninách měly premiéru v roce 1997. Do osmi týdenních turnusů, které pokryjí oba prázdninové měsíce, přijímáme kolem pětadvaceti dětí ve věku od 7 do 12 let. Také v roce 2009 přicházely děti do zoo od pondělí do pátku v 8 hodin

ráno a rodiče si je vyzvedli ještě týž den v 17 hodin. Náplň jednotlivých dnů připravili a o děti se starali pracovníci propagačně vzdělávacího úseku a v roli pomocných pedagogů jim pomáhali studentky z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Rodiče přihlašovali děti na tábor na internetových stránkách Zoo Brno.

Podobně probíhají i jarní prázdniny v zoo. Rodiče však v tomto případě mohou své děti přihlásit i třeba jen na jeden den v týdnu. Pobytové dny začínají v 8 a končí v 16 hodin.

Prázdnin v zoo se účastnily i děti s mentálním a kombinovaným postižením, o něž pečují dva stacionáře: denní stacionář Domova pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko a denní stacionář Sdružení Veleta. Od 10. 8. do 14. 8. a od 24. 8. do 14. 8. měly vyhrazeny dva prázdninové turnusy, které probíhaly paralelně s běžnými turnusy Prázdnin v zoo. Další turnus navíc měli k dispozici členové Stanice mladých přírodovědců.

Pro děti trávící v zoo prázdniny vždy předem připravujeme velmi pestrý program, k němuž patří pozorování zvířat přímo v areálu zoo, soutěže, hry, zábavné kvízy, celotáborová hra, soutěžní stezka o zvířatech. V přednáškovém sále sledují populární kreslené pohádky o zvířatech, ale i přírodopisné filmy z vydavatelství National Geographic, které přibližují život zvířat všech světadílů. Po promítání se mohou seznámit s kontaktními zvířaty v čele s populárním papouš-

Účastníci Prázdnin v zoo mají k dispozici indiánskou vesničku / Participant of Holiday in zoo at the Indian tee-pee

kem Edou a stejně oblíbeným nosálem Pétou. Děti se mohou projevit i v různých výtvarných disciplínách. Velmi populární je malování na obličej, tzv. face-painting, kterým se v poslední den pobytu děti loučí s táborem při takzvaném indiánském odpoledni.

Výlet do Zoo Zlín / The excursion to Zlín Zoo

Během týdne děti poznají celou zahradu a nahlédnou i do jejího zákulisí. Zblízka například uvidí, jak chutná lachtanům. Chovatelé je na jednotlivých úsecích seznámí se svou prací a odpoví na všechny zvědavé dotazy. Marcela Němečková, chovatelka opic, jim sdělila spoustu zajímavostí o šimpanzech, například i o tom, k čemu v expozici primátů slouží kovové bedýnky. Viděly nejbarevnější opici světa, mandrila rýholícího, Matýska a Žofinku a pozorovaly binturongy, šelmy, které vypadají jako z pohádkové říše. V pavilonu Tropické království jim chovatel Michal Balcar ukázal, co žerou želvy orlicie bornejské, kajmani a čím speciálním se živí jihoamerický ještěr dracéna guayanská. V pavilonu ptáků, kde viděly kromě jiných exotů i nenechavého a chytrého novozélandského papouška keu, jim chovatelka Šárka Klímová ukázala, co dobrého k snědku mají rády drobné opičky kotulů veverovitých přímo z jejich expozice (pavilon exotických ptáků totiž hostí i dva druhy savců). Svezly se po zoo vláčkem,

na Dětské zoo si zajezdily na ponících, pohládily si domácí zvířata a vydováděly se na dřevěných prolézačkách. Obědy měly zajištěny v areálu zoo, v restauraci U Tygra, ze které mohly proskleným výhledem vidět do expozice tygrů sumaterských, na samce Dua a samici Satu.

Jeden den Prázdnin v zoo děti prožily na výletě do zoo Zlín-Lešná, kde mohly poznat další, dosud jim neznámé druhy zvířat. Nejvíce je pobavila expozice supů, kde na dřevěném zábradlí, přímo u dětí, poskakoval zoborožec tmavý. Zhlédly ukázkou výcviku skupiny lachtanů, komentované krmení goril a návštěvu zoo zakončily nezbytnou návštěvou prodejny suvenýrů – každý toužil odnést si něco na památku. Oběd jim číšníci servírovali pod pergolami restaurace u zámku Lešná.

V roce 2009 jsme dětem připravili novinku: dva turnusy příměstského tábora nazvaného Toulky Brnem s krokodýlem. Děti měly možnost poznat kromě naší zoo i některé známé brněnské památky a muzejní a vzdělávací instituce. Navštívily Hvězdárnu a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně na Kraví hoře, kde zhlédly pohádkové představení Zvířata a hvězdy, naučily se poznávat hvězdy na obloze a pod odsuvnou střechou hvězdárny pozorovaly oblohu zrcadlovým dalekohledem. Na hradě Špilberk jim paní průvodkyně Muzea města Brna povykládala o historii Brna, osudech některých jeho obyvatel a v dětské dílně si mohly vyzkoušet historické

kostýmy. V dalších dnech se děti podívaly na Brno z radniční věže a poslechy si známé brněnské pověsti o krokodýlovi a kole. Absolutní divadlo jim v prostorách Staré radnice předvedlo hru O mistru kolářském Birkovi, zpracovávající jednu z brněnských pověstí. V Knihovně Jiřího Mahena si vyrobily vlastní knížku a zahrály si knihovnický sedmiboj, navštívily také jednu z nejvýznamnějších historických památek – kapucínskou hrobku. V kině Scala se seznámily s prací promítače, který jim pak promítl několik kreslených pohádek.

Závěr Prázdnin v zoo patřil jako obvykle Indiánskému dni se soutěžní stezkou, na níž si děti prověřily znalosti, které během týdne získaly od svých vedoucích. Nejúspěšnější soutěžící dostali drobnou odměnu. V replice srubu šamana indiánského kmene Haida Gwaii, postavené u výběhů vlků a bobrů, se pak dozvěděly zajímavosti ze života Indiánů, pomalovaly si po indiánsku obličej a odnesly si vlastnoručně vyrobenou čelenku. Nakonec dostali všichni drobné dárečky na památku.

Příměstský tábor klientů Velety a Srdíčka

Současně s běžným turnusem Prázdnin v Zoo Brno proběhl již počtvrté tábor určený dětem tělesně a mentálně postiženým. V týdnu od 10. do 14. srpna se prázdninové akce zúčastnili i handicapovaní mladí lidé, o něž pečuje občanské sdružení Veleta v Brně-

Kohoutovicích. Ve školním roce 2008/09 pravidelně navštěvovali v zoo speciálně pro ně připravené programy a zvláštní program měli připravený i pro prázdninový týden. Ve středu jeli společně s ostatními účastníky prázdnin v zoo na výlet do Zoo Zlín-Lešná. Zážitků bylo mnoho – nejvíce se líbilo krmení sloňů a lachtanů, a také prohlídka zámku. Ve dnech 27. a 28. srpna jsme pro Domov pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko v Brně na Šelepově ulici připravili „minitábor“, kterého se zúčastnilo vždy pět klientů s těžkým mentálním a tělesným postižením (byli mezi nimi i tři nevidomí). Přijeli v doprovodu dvou sociálních pracovníků a po celý den se jim věnovala pracovníce úseku a tři členové Přírodovědné skupiny Stanice mladých přírodovědců. K největším zážitkům patřila jízda vláčkem a návštěva kontaktní dětské zoo. Také tento tábor navazoval na speciální programy, kterých se klienti Srdíčka ve školním roce 2008/09 v zoo pravidelně účastňovali.

Příměstský tábor členů Stanice mladých přírodovědců

Jeden týdenní příměstský tábor – ve dnech 13. až 17. července – měli k dispozici i členové Stanice mladých přírodovědců, patřící do skupiny Přírodovědné, Malých tygříků a Klokánků. Nejmladším účastníkům bylo 5 let, nejstarším 13.

Tábor probíhal v klubovnách Stanice mladých přírodovědců, které jsou umís-

těny v areálu zoo. Děti měly vedle standardního programu, při němž se mj. blíže seznámily s některými expozicemi a nahlédly i do jejich zákulisí, na starosti také péči o kontaktní zvířata chovaná ve stanici. Ti nejstarší pomáhali pracovníci stanice nejen při krmení zvířat, ale i při čištění voliér a terárií. Každý den však byl jiný, plný zážitků z her, soutěží a nových poznatků o chovaných zvířatech. Všichni se těšili na výlet do Zoo Zlín-Lešná. Zámek, který se nachází v areálu zoo, byl pro přírodovědce milým překvapením. Průvodce měl v zásobě spoustu hádanek a zajímavostí, dokázal upoutat všechny bez rozdílu věku.

Noc snů

Mezinárodní akce Dream Night at the Zoo – Noc snů proběhla v roce 2009

v Zoo Brno popáté. Handicapované a dlouhodobě nemocné děti v doprovodu příbuzných hostila naše zoo v pátek 5. června od 18 do 22 hod. Byly pro ně připraveny expozice s komentovaným krmením, po soumraku nasvícené, stejně jako cesty vedoucí areálem, čekal je také zábavný program s občerstvením, výtvarná dílna a malý dárek – upomínka na mimořádnou návštěvu zoo.

O oblíbenosti Noci snů v Zoo Brno svědčí časté dotazy, kladené již od dubna, které zjišťují, zda a kdy se tato akce opět uskuteční, jaký bude program a jestli nezapomeneme tazatele opět pozvat. Mezi pozvanými byli v roce 2009 například klienti Sdružení pro pomoc mentálně postiženým (SPMP Brno), Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých (SONS Brno), klienti do-

K Noci snů patří i ukázka sokolnictví / The program of Dreamnight includes also a demonstration of falconry

PROPAGAČNĚ VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

PROMOTIONAL AND EDUCATIONAL DEPARTMENT

Hlavní program Noci snů probíhal na pódiu U Velblouda / The main program of the Dreamnight has run on the platform „At the Camel”

Vystoupení souboru Mimi Fortunae / The performance of the chorus line Mimi Fortunae

Vystoupení souboru Abanico / The performance of the chorus line Abanico

movů pro osoby se zdravotním postižením Neumánek, Tereza, Srdíčko, Domino, Gaudium, ale také členové Ligy za práva vozíčkářů. Noci snů se účastní nejen Brňané, se svými rodiči přijíždějí i handicapované děti z Kyjova, Kroměříže, Vyškova, Žďáru nad Sázavou...

Pro účastníky akce byl připraven bohatý program, který zahájil ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., společně s místostarostkou Brna-Bystrce Mgr. Eliškou Kovářovou. Od 18 do 22 hod. vystoupila country kapela Zimour, Absolutní divadlo a taneční formace Mimi Fortunae, Abanico a Komíňáček.

Tanečníci z Abanika zdraví diváky / Dancers of the Abanico salute viewers

Na ponydromu v režii společnosti Equcom probíhaly ukázky práce s koňmi a různé soutěže s „koňskou“ tematikou. Členové Stanice mladých přírodovědců předvedli výcvik lam a dravých ptáků a Klub kynologů ze Šlapanic práci se služebními psi. Děti si mohly v prostorách Dětské zoo pohladit králíky, morčata, kozy, ovce a lamy. Dále bylo pro ně připraveno kontaktní místo s přírodninami, kde si mohly např. potězkat parohy či pštrosí vejce nebo si prohlédnout svlečky hadů. Pro ty odvážnější byla připravena jízda na ponících. Na památku si odnášeli ve výtvarné dílně vlastnoručně vyrobený dárek a na obličejích namalované zvířátko. U výběhů šimpanzů, surikat, lachtanů a bobrů probíhalo komentované krmení.

Účastníci Noci snů vozil po zoo vláček, takže se do horních partií zahrady, kde probíhalo hlavní dění, dostali i méně pohybliví a vozíčkáři. K největším zážitkům Noci snů patřil pobyt v zahradě nasvícené loučemi a jízda svítícím vláčkem.

Stanice mladých přírodovědců

Stanice mladých přírodovědců, do níž přicházejí děti ve věku od 5 do 18 let, pracovala v roce 2009 v osmi odborných skupinách, do nichž docházelo celkem 76 dětí. Kromě vlastní práce v kroužcích členové stanice pomáhali při téměř všech akcích pořádaných zoologickou zahradou pro veřejnost. Například asistovali při exkurzích do expozice trvale handi-

Členové Stanice mladých přírodovědců v klubovně / Members of the Station of young scientists in their clubroom

capovaných jedinců ze Záchrané stanice, pomáhali zdravotně postiženým dětem, které se účastnily příměstského prázdninového tábora v zoo. Při Noci snů předvedli výcvik lam i dravých ptáků a přichystali kontaktní místo s přírodninami, kde si návštěvníci mohli například potěžkat parohy či pštrosí vejce nebo si prohlédnout svlečky hadů. Dále kupříkladu skupinám malých pacientům onkologické kliniky, kteří pravidelně navštěvují zoo, předváděli kontaktní zvířata...

Skupina Malí tygřici je určena pro děti od 5 do 7 let, náplní její práce je povídání o přírodě a procházky po zoo, hry a soutěže. Schůzky se konají 1x měsíčně. Skupina Od A do Ž pro děti od 7 do 10 let má všeobecné zaměření na přírodovědné obory, faunu i floru Mniší hory i širšího okolí, soutěže a hry. Schází se 1x týdně. Skupina Přírodovědná pro děti od 9 do 13 let pečuje o zvířata v koutku živé přírody, věnuje se též hrám a soutěžím. Schází se 1x týdně. Skupina Přírodovědná – Klokánci je mladší oddělení předcházející skupiny, má stejnou náplň a je určena dětem od 6 do 9 let. Skupina Domestikce se věnuje základním zootechnickým praktikám v chovu alpák a poníků. Pracuje v ní mládež od 13 do 18 let, schází se 1x týdně. Skupina P.A.N. pečuje o zájmové chovy savců a ptáků ve stanici, blíže se zajímá o zvířata chovaná v zoo a přírodu Mniší hory. Nezapomíná na hry a soutěže a významnou částí jejich aktivit jsou zájezdy a ex-

kurze do jiných zoo a na místa s přírodními či kulturními památkami. Schůzky dětí ve věku od 10 do 15 let se konají 1x za dva týdny, výlety 1x za měsíc. Skupina Mladí průvodci si prohlubuje znalosti o zvířatech a dokumentuje jejich životní projevy. Vypomáhá při akcích pořádaných stanicí i zahradou, podniká zájezdy do jiných zoologických zahrad a učí se provádět návštěvníky zoo. Schůzky členů, jejichž věk se pohybuje v rozmezí od 10 do 18 let, se konají 1x za čtrnáct dnů. Skupina Pavučinka se zaměřuje na výtvarné techniky ve spojení s všeobecným přírodovědným vzděláním. Její členové pozorují a poznávají zvířata v zoo a svoje zkušenosti uplatňují v různých výtvarných technikách, jako jsou koláže, drhání, paličkování, práce s korálky atd. Schůzky děvčat od 6 do 18 let se konají 1x týdně.

Nízkoprahový klub

Nízkoprahový klub, založený jako součást Stanice mladých přírodovědců (SMP) Zoo Brno v prosinci 2001, slouží dětem ve věku 8–18 let, které pocházejí ze znevýhodněného prostředí, z rodin sociálně slabých či jinak rizikových. Frekventanty klubu jsou většinou chovanci dětských domovů či diagnostických ústavů. Scházejí v klubovně SMP ve správní budově zoo a v areálu zahrady každé úterý od 15.30 do 18 hodin. Klienti klubu se pohybují v areálu zoo vždy s doprovodem pracovníků klubu. Náplň činnosti klubu je orientována na

přírodu, životní prostředí, zvířata žijící ve volné přírodě i chovaná v zoologických zahradách. Klienti využívají osobní počítače s tiskárnou s připojením na internet, kde si mohou vytvořit vlastní emailovou adresu. K dispozici mají videohry a videoprogramy od zábavných her pro menší děti, přes strategické hry, jako např. budování vlastní zoologické zahrady, až po naučné videoprogramy a encyklopedie zaměřené především na přírodu. Klub jsme vybavili značným počtem přírodovědných knih. Klienti klubu mají k dispozici videopřehrávač či kinosál s bohatou kolekcí videokazet a DVD, s pracovníky klubu poznávají areál a zákulisí zoo, besedují s odborníky. Využívat také mohou areál Dětské zoo. V roce 2009 bylo nejdůležitějším úkolem pracovníků Nízkoprahového klubu oslovit další ústavy a organizace a nabídnout jim účast na práci klubu, který u dětí prohloubí zájem o přírodu, zvířata a zoologickou zahradu. Výsledkem snažení je docházka 200 klientů z těchto organizací: Dětský diagnostický ústav Hlinky, Diagnostický ústav pro mládež Veslařská, Občanské sdružení Ratolest a Domov mládeže Údolní.

Adventní setkání seniorů

Adventní setkání seniorů, pořádané pod názvem Vánoce, Vánoce přicházejí..., proběhlo 26. listopadu. Do audiovizuálního sálu správní budovy se dostavilo přibližně šest desítek seniorů z domovů důchodců na ulicích Okru-

Adventní setkání seniorů / The advent encounter of seniors

žní, Věstonická, Nopova, Kamenná a Vychodilova, přišli i členové Sjedenocené organizace nevidomých a slabozrakých s doprovodem. Hostem svátečního setkání byla místostarostka Městské části Brno-Bystrc Mgr. Eliška Kovářová. Přítomné uvítal ředitel zoo MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a informoval je o aktuálním dění v zahradě. Poté byl promítnut krátký film představující dění v zoo během celého roku. V kulturním pásmu, kde zazněly především koledy, zazpívali členové dětského folklorního souboru Komíňáček a smíšený pěvecký sbor Antea. Na závěr vystoupili členové Kynologického klubu ve Šlapanicích s ukázkou výcviku psů. Se psy se pak mohli hosté blíže seznámit, když si některé přítulné čtvernožce pohladili či nakrmili. Příjemně prožité odpoledne, plné neobvyklých zážitků, si senioři velmi pochvalovali a těšili se na příští setkání, která se v zoo uskutečňují od roku 2005.

Bc. Jana Hadová,
vedoucí propagačně vzdělávacího úseku

SUMMARY: *Workers from education centre of Brno's zoo offered during the year of 2009 13 study programs for schools on various subjects. 136 study programs were realized, in which 4624 students participated. On the zoo's educational questioner, which is accessible throughout the zoo's areal, 5493 students took part on study activities. In the year 2009 18 special programs for universities were realized as well and were attended by 990 students.*

Since 1998, patients from the children's oncology clinic take part in the zoo's activities. Through 2009, 69 children, accompanied by 47 adults visited the zoo on 23rd of June, 15th of September and 1st of December.

With the participation of public, through the 14th and 15th of February the farewell party from Tom and Bill took place, under which the polar bear cubs were sent to other zoos, media participation was noted as well. Under the open eye of the media and public, we celebrated the birth of six new wolfes pups. With the participation of the famous swing singer Laděa Kerndl we celebrated the birth of three desert cats as well as the birth of one South American Tapir on the 30th of June.

To the Carnivore Campaign's fond visitors to the zoo could join by buying at

the souvenir store a shirt with a motif of a European predator on it. We have expanded the zoo's educational programs with the theme known as: "How to save the European predators . People with interest on the subject could revise, through our internet site, as well as on our permanent aquarium display, a variety of ideas and activities in which they could participate. An example to such an activity was the possibility of children at grade school age to participate in four different contests related to the matter. Through fond raising to those prizes offered to the winning children on the four contests we were able to assist also by means of financial aid to the projects we were involved with on this specific matter.

Since 1997 we organize through the summer grade school vacation, summer camps at our zoo. To eight week cycles, we form a group of 25 kids aging from seven to twelve. Similar activities take place throughout our zoo since 2005 also during the spring break. Through the different 2009 vacations participated also, in specific arranged groups, children with special needs. Lastly a unique group of children was formed by those children who participate in the zooes activities throughout the year, such as our young nature explorer project.

Datum Akce pro veřejnost – interní

14. a 15. 2. Rozloučení s Billem a Tomem. Odjezdy medvědát do jiných zoo za účasti návštěvníků a pracovníků médií
7. 3. Maškarní bál pro děti
4. 4. Den ptactva pro návštěvníky. Soutěžní stezka
11. 4. Velikonoční dílna. Ukázky paličkování ozdob, zdobení kraslic
13. 4. Velikonoční pondělí. Ukázky velikonočních mláďat, soutěžní stezka, zábavný program na pódiu
25. 4. Den Země. Zahájení kampaně Jak to vidí šelmy
23. 5. Zvířátka také nekouří. Osvětový a zábavný program ke Světovému dni bez tabáku
29. 8. Setkání adoptivních rodičů a sponzorů
25. 9. Setkání adoptivních rodičů ze škol
24. 10. Halloween. Soutěž o nejhezčího Dobrého ducha zoo, vyrobeného z dýně
26. 11. Adventní setkání seniorů
24. 12. Štědrodopolední krmení zvířat

Datum Akce pro veřejnost – externí

23. 1. Výjezd s kontaktními zvířaty do DD Mikuláškovo náměstí
6. 3. Zoobál
16. 5. Výjezd s kontaktními zvířaty na Noc kejklířů v Denisových sadech
26. 6. Prezentace kontaktních zvířat na výstavě Propet na BVV
13. 9. Prezentace kontaktních zvířat na muzejní akci Kouzlo tradic v Paláci slechticů
17. 9. Výjezd s kontaktními zvířaty na Dětský den Městské policie na brněnské Riviéře (Empík)
11. 12. Prezentace zoo na Vánočních trzích na výstavišti
23. 12. Prezentace zoo na Nové radnici v Brně
- 1x za 14 dní Výjezd s kontaktními zvířaty se zvláštním programem do speciální školy ELPIS

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST

PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Rozloučení s Billem a Tomem proběhlo za účasti veřejnosti a médií / Visitors and Journalistes followed the act of farewell with Bill and Tom

SEZNAM AKCÍ PRO VEŘEJNOST

PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Datum	Akce pro děti a mládež - interní	Počet akcí/účastníků
23.2.–1. 3.	Jarní prázdniny v zoo	102
1. 4.	Den ptactva pro školy	112
5. 6.	Noc snů. Prohlídka expozic, komentované krmení a kulturní program pro pozvané handicapované děti a jejich rodiče	500
13.–17. 7.	Prázdninový pobyt dětí ze Stanice mladých přírodovědců	31
10.–14. 8.	Prázdninový pobyt dětí z ústavu Veleta	7
24.–28. 8.	Prázdninový pobyt dětí z ústavu Srdíčko	5
7. 7.–28. 8.	Letní prázdniny v zoo	8/209
1. 12.	Mikulášská besídka pro pacienty kliniky dětské onkologie	34
	Exkurze pro školní družinu Laštůvkova	16/176
	Výukové programy pro mateřské školy	8/248
	Výukové programy pro základní školy	73/2234
	Výukové programy pro střední školy	17/1020
	Samoobslužné pracovní listy	869
	Exkurze pro střední, základní a mateřské školy	22/946
	Exkurze pro vysoké školy	18
	Speciální programy z ústavů Veleta a Srdíčko	1x za 14 dní/13

Maškarní bál / Fancy-dress ball

Photo by Milan Kříž

Zoobál / Zooball

SEZNAM AKCÍ PRO VĚŘEJNOST

PROGRAMMES FOR OUR VISITORS

Soubor Komíňáček / The chorus line Komíňáček

Soubor Mimi Fortunae / The chorus line Mimi Fortunae

Vyhlášení výsledků soutěže ke kampani Šelmy bylo spojeno s kulturním programem / The declaration of The Carnivore campaign competition results was connected with a cultural program

Každá zoologická zahrada se může úspěšně rozvíjet, jen pokud udržuje bohaté styky se zahraničím a cílevědomě vyhledává nové odborné kontakty. Praxe dobrých vzájemných styků se významně úročí především v následných výměnách zvířat, které jsou pro sestavování vhodných chovných skupin nezbytné, dále pak v získávání chovatelských zkušeností i zkušeností v oboru ekologické osvěty.

Brněnská zoo je členem několika mezinárodních zoologických organizací a na jejich výroční, případně i jiná další zasedání vysílá své zástupce, její pracovníci doprovázejí transporty zvířat do jiných zahrad, kde současně navazují odborné kontakty, aby získali nové poznatky o chovu vzácných druhů či předávali vlastní zkušenosti. Novým prvkem v za-

hraničních stycích brněnské zoo je projekt Kura Kura – Želvy v ohrožení, vypracovaný pro zřízení edukačního centra a záchranné želví stanice v Indonésii.

Projekt Kura Kura – Želvy v ohrožení

Slavnostní dokončení 1. etapy stavby záchranné želví stanice se vzdělávacím centrem se uskutečnilo 5. srpna 2009 na ostrově Nusa Penida v Indonésii. Nositelem projektu, na jehož základě stanice v Indonésii vzniká, je Unie českých a slovenských zoo, hlavními účastníky projektu jsou Zoo Brno, Zoo Praha a indonéská nadace Yaysan Kura Kura Nusa Penida.

Krajský úřad Jihomoravského kraje vydal osvědčení pro Zoo Brno na období od 10. 9. 2006 do 10. 8. 2009 na ko-

Oficiální zahájení provozu záchranné stanice Kura Kura / The official opening of the rescue station Kura Kura working
Photo by Vladislav T. Jiroušek

Budova záchranné stanice Kura Kura / The rescue station Kura Kura building

Photo by Vladislav T. Jiroušek

Bazény pro želvy v záchranné stanici Kura Kura / Water tanks for turtles in the rescue station Kura Kura

Photo by Vladislav T. Jiroušek

nání veřejné sbírky za účelem vybudování vzdělávacího centra na indonésckém ostrově Nusa Penida, ležícím východně od ostrova Bali. Další sbírka, určená pro následující etapu výstavby, má být vyhlášena v roce 2010. Vzdělávací centrum

a záchranná stanice pro želvy zabavené z nelegálních obchodů má na ostrově Nusa Penida sloužit pro vzdělávání turistů, kteří do Indonésie přijíždějí z celého světa, dětí v místních školách, obyvatel vesnic i místních ochránců přírody.

Emblém záchranné stanice Kura Kura / The rescue station Kura Kura logo Photo by Vladimír T. Jiroušek

Smlouva o sdružení mezi nadací Yaysan Kura Kura Nusa Penida a Uníí českých a slovenských zoo (UCSZ) byla uzavřena 2. listopadu 2007. Účelem sdružení je spolupráce na vybudování, provozování a organizaci edukačního centra. Dále pak spolupráce na ochraně ohrožených želv Indonésie a jejich následné reintrodukci. Smlouva mezi nadací Yaysan Kura Kura Nusa Penida, Zoo Brno a UCSZ o použití částečného výtěžku veřejné sbírky ke stanovenému účelu byla uzavřena 20. června 2008.

Stavba oplocení areálu s dvanácti karanténními bazény, kde bude probíhat odchov mladých, zraněných či nemocných zvířat, byla zahájena v lednu 2008. Poté v září téhož roku začala výstavba záchranného a vzdělávacího střediska, ubytovacích prostorů pro personál, laboratoří a nezbytného technickým zázemí. Záměr byl úspěšně zakončen v prvním pololetí roku 2009.

Nově vzniklé vzdělávací středisko a záchranná želví stanice na ostrově Nusa Penida u Bali se stává důležitým prvkem v ochraně divoké přírody a podmořské-

ho světa v Indonésii. Jedná se o první česko-indonéský projekt svého druhu. Tým pracovníků centra bude pořádat přednášky, které upozorní na rozmanitost a bohatství indonéského podmořského světa a vysvětlí důvody, proč je třeba přírodu včetně mořských želv společnými silami chránit.

Záchranná stanice bude přijímat převážně mořské, ale i sladkovodní želvy pocházející z černého trhu (zabavené buď na celnících, nebo v nelegálních obchodech a tržištích). V karanténních bazénech je odborníci vyšetří, ošetří, a pokud to bude třeba, zahájí léčbu. Na ni naváže rehabilitace a vypuštění do míst původního výskytu. Mořské želvy, které budou v dobré kondici, se zprvu ocitnou v chráněné mělčině Toyapakehské zátoky (v hloubce od 1 do 3 metrů), kde budou mít k dispozici prostor o rozměru 20_20 metrů, obehnaný sítí na tyčích zapuštěných do dna zátoky. V okamžiku, kdy budou pravidelně přijímat potravu a jejich plavání bude bezproblémové, je čluny odvezou do oblasti, kde jsou podmínky pro návrat do přírody nejlepší.

Konference mezinárodních organizací

Do mezinárodní spolupráce lze zařadit i aktivity **Unie českých a slovenských zoo** (UCSZ). Tato organizace svolává pracovní komise pro chov určité skupiny druhů, na jejich jednání pak dojíždí i pracovníci Zoo Brno. Například na práci komisí pro primáty a kočkovité šelmy se ve dnech **14.–16. dubna** ve slo-

venském Senci podíleli zoolog specialista Mgr. Jiří Dobiaš a revírník z úseku šelem Ing. Miloslav Walter. Z bohatého programu seneckého setkání uvedme dva příklady. Komise malých koček podala zprávu o stavech chovu jednotlivých druhů v členských zoo a prezentovala projekt návratu dvou mláďat rysů evropských, uměle odchovaných v Zoo Ostrava, do volné přírody. Kolegy též seznámila s projektem repatriace kočky divoké na Slovensku, jehož cílem je vypuštění sedmi párů koček divokých, odchovaných v Zoo Děčín, Chomutov, Jihlava a Ostrava. Tato komise rovněž představila projekt návratu dvou mláďat rysů evropských, uměle odchovaných v Zoo Ostrava, do volné přírody. Z jednání komise velkých koček byl pro Brno nejprínosnější referát o odchovu levhartů cejlonských v Zoo Ostrava.

Na výročním zasedání **Euroasijské asociace zoo a akvárií** (EARAZA), které proběhlo **22. a 23. května** v Zoo Kyjev na Ukrajině, brněnskou zahradu reprezentoval její ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., společně se svým asistentem RNDr. Bohumilem Králem, CSc. Oba se účastnili všech jednání konference a s šéfy ukrajinských zahrad v Kyjevě, Nikolajevu, Rovnu, zoo v moldavském Kišiněvu a Terarijního centra Bion v Kyjevě podrobně prodebatovali možnosti tvorby moderních expozic a způsoby odchovu vzácných zvířat. RNDr. Král, jehož služební cesta na Ukrajinu byla delší (16.–25. 5.), se se-

známil s novými expozicemi a chovatelskými úspěchy zoologických zahrad v těchto městech: Kišiněv, Čekessy, Nikolajev a Rovno. Samozřejmě tam také sondoval možnosti zisku zvířecích druhů vhodných pro brněnské expozice.

Všech plenárních i odborných zasedání 16. kongresu **Latinskoamerické asociace zoo a akvárií** (ALPZA) se ve dnech **26. až 29. května** v Ciudad de Panamá účastnil ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D. Ve Střední a Jižní Americe blíže poznal řadu zoologických zahrad, například hostitelskou Summit Zoo v Panamě, a navázal kontakty s jejími pracovníky. Hovořil s nimi především o záměru Zoo Brno zbudovat komplexní expozici Karibik. Navštívil také několik národních parků, jako je Delta del Orinoco ve Venezuele, kde studoval životní podmínky tamní fauny.

Na výroční konferenci **Evropské asociace zoo a akvárií** (EAZA), která se uskutečnila od **16. do 19. září**, dorazilo do zoologické zahrady v dánské Kodani pět pracovníků Zoo Brno: ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., asistent ředitele RNDr. Bohumil Král, CSc., zoolog-specialista Mgr. Jiří Dobiaš, provozní zoolog Jiří Vítek a specialistka pro welfare Marcela Sládková. Jejich účast na konferenci byla završením služební cesty konané ve dnech 4.–20. září, při níž poznali dvanáct zoologických zahrad především v Pobaltí a Skandinávii: Zoo Opole (Polsko), Zoo Kaliningrad (Rusko), Zoo Kaunas (Litva), Zoo Riga

Pracovníci Zoo Brno před vchodem do Zoo Nordens Ark / Brno Zoo workers at the Nordens Ark entrance

Photo by Jiří Dobiaš

(Lotyšsko), Zoo Tallinn (Estonsko), Zoo Helsinky, Zoo Ranua (Finsko), Skansen-Akvariet, Skansen-Zoo, Nordens Ark (Švédsko) a Randers Regnskov (Dánsko). Kromě těchto zahrad navštívili i mořské muzeum v litevské Klajpedě, národní rezervaci Kurská kosa na rozhraní Litvy a ruské enklávy Kaliningrad, finské národní parky Urho Kekkonena a Lemmenjoki a přírodní rezervaci Saariselkä v laponské části Finska. Pracovníci Zoo Brno se účastnili všech plenárních zasedání konference E-AZA i vybraných zasedání sekcí (EEP, TAG). Kladli přitom důraz na druhy, které naše zoo chová a je v nich zapojena

do Evropských záchranných programů (EEP). Při setkáních s řediteli, resp. vedoucími zoology všech navštívených zoologických zahrad konzultovali rozšíření výměny informací o vzdělávání a osvětě při práci s veřejností a zejména pak o možnostech získávání nových zvířat pro doplnění stávajících chovných skupin či nových druhů pro plánovaně nové expozice. V Zoo Opole bezplatně získali pár vzácných jihoamerických koček jaguarundi – v příští sezoně může Zoo Brno odtud dovézt i klokánky krysí. Sysel obecný vymizel z volné přírody Polska již před několika lety a Zoo Opole – podobně jako naše zahrada –

vypracovává metodiku chovu tohoto druhu v umělých podmínkách. Proto byly pro naše pracovníky velmi důležité informace o rozmnožování syslů v opolské zoo. Kolegové v Zoo Kaliningrad jim představili dokonale vybavený sál pro osvětovou a vzdělávací práci, který pojme více než 300 osob. V zoologické zahradě v Kaunasu se mohli seznámit s velmi funkčně zařízenou líhni a odchovnou dravých ptáků. Ředitel zoologické zahrady v Rize se jim právem pochlubil nově vybudovanou moderní centrální kuchyní pro přípravu krmiv a podrobně je seznámil s detaily jejího provozu. Z chovatelských zařízení zaujal v řížské zoo zejména zcela nový pavilon žiraf. V této zoo dohodli poskytnutí dvou mladých samic soba lesního. V Rize se naši pracovníci ujistili, že z rozsáhlých chovů tamní zoo lze získat nádherné pestře zbarvené jihoamerické žáby listovnice červenooké a víckovnice zlatooké, jakož i asijské létavky obecné a čolky císařské. Kolekci našich australských vačnatců mohou v budoucnu z chovů Zoo Riga rozšířit i vakoveverky létavé. Zoologická zahrada v estonském Tallinnu patří k nejúspěšnějším chovatelům vzácných druhů zvířat, zvláště sudokopytníků. Naší zoo poskytla dvě mladé samice jaků a nabízí pár velmi vzácných labutí malých. Kolegové z Tallinnu jsou připraveni v příštích letech nám poskytnout skupinu himálajských ovcí modrých a od nás dostanou čtyři želvy pardálí a dvě kočky pouštní. Zcela základní význam

měla návštěva Zoo Helsinky. Hlavní zoolog Leif Blomqvist je nejen koordinátorem EEP-programu a vedoucím plemenné knihy pro levharty sněžné, ale i pro soby lesní a rosomáky evropské. Po rozsáhlé diskusi, při které přislíbil početné stádo sobů lesních (jediných čistě divokých sobů v Evropě) a pár rosomáků evropských, byla naše zoo zařazena mezi nepočetné účastníky EEP-programů obou těchto druhů. Z laponské Zoo Ranua přivezeme mladou samici losa a několik sobů lesních. Pracovníci této zoo doporučili velmi cenný kontakt na dodávky lišejníku dutohlávky sobí, která je důležitou složkou potravy, nutnou pro dobrý zdravotní stav sobů. Zoo Brno naopak slíbilo dodat kolegům v Zoo Ranua kontakty na získání přenosové kamery na noční vidění pro sledování ledních medvědů. Ve Skansen-Akvariet ve Stockholmu se naši pracovníci seznámili s některými ekologickými postupy při zakládání velkých terárií a expozic pro malé opice. Ředitel J. Walström jim přislíbil skupinku amerických zemních veverek čipmanků běloocasých. Ve Skansen-Zoo ve Stockholmu se Brňané zajímali o nejhodnější způsob skladování dutohlávky sobí v nearktických podmínkách. Velmi silné zážitky, ale i bohaté zkušenosti nabyli v unikátní švédské zoologické zahradě Nordens Ark. Získali tam velké pochopení pro své chovatelské i expoziční cíle. Ředitelka L. Lindén jim nabídla skupinu kanadských kamzíků běláků a letošní odchovky rosomáků

a puštíků bradatých. Inspirativní byla venkovní terária tuzemských obojživelníků a plazů. Nordens Ark chová převážně zvířata Vysokého severu, zabývá se odchovem a vypouštěním původních druhů do švédské přírody a chová a vystavuje ohrožená tradiční plemena skandinávských domácích zvířat.

Účelem služební cesty do USA, kterou ve dnech 3.–19. října podnikl ředitel MVDr. Martin Hovorka, PhD., byla účast na zasedání 64. výroční konference Světové asociace zoo a akvárií (WAZA) v Zoo Saint Louis ve státě Missouri. Tématem kongresu WAZA byla problematika zachování biodiverzity, ochrana životního prostředí ohrožených druhů zvířat a vliv klimatických změn na záchranné programy. Na konferenci ředitel navázal pracovní kontakty s odborníky zejména severoamerických zoologických zahrad (byli to kupříkladu J. Bonner a L. Bradshaw ze Zoo Saint Louis, M. Crowther ze Zoo Indianapolis, H. Hashikawa ze Zoo Nagoya, S. Hunt ze Zoo Perth, S. Johnson z The Living Desert, J. Lalumiere ze Zoo de Dranby, M. Masui ze Zoo Yokohama, C. Piper ze Zoo Denver a R. Wisthoff ze Zoo Kansas City) a prodebatoval s nimi možnou spolupráci na plánované výstavbě našeho expozičního komplexu Karibik. V USA se seznámil se zoologickými zahradami a národními parky a s tamním způsobem chovu zvířat a jejich prezentace, studoval specifické životní podmínky živočichů této oblasti se zřetelem k zmi-

ňované výstavbě komplexu Karibik. V Yellowstone národním parku poznal zákonitosti činnosti gejízrů a vulkanických vývěřů, pozoroval divoká zvířata, zejména bizony, v extrémních podmínkách parku. To vše byly poznatky využitelné při budování brněnské expozice kamčatských medvědů i celého komplexu Beringie. Navštívil také národní parky Shelbyville, Salt Lake a Rocky Mountains a zoologické zahrady v Saint Louis, Indianapolisu, Cincinnati, Cicagu, Denveru a Kansas City. Pro další výstavbu a zlepšování expozic Zoo Brno byl významný zejména pobyt v Zoo Cincinnati, která je známá chovem kapustňáků.

Transporty zvířat

Služební cestu do německé Zoo Stuttgart (oficiální název: Wilhelma Zoologisch-Botanischer Garten) podnikli ve dnech **26. až 28. srpna** asistent ředitele RNDr. Bohumil Král, CSc., a provozní zoolog Jiří Vítek. Hlavním účelem cesty byl dovoz dvou chovných samců lamy alpaky. Pracovníci brněnské zoo se dále ve Stuttgartu mj. informovali o specifikách chovu alpak a vikuní, o technickém řešení filtrace a úpravy vody v expozičních bazénech medvědů ledních, bobrů a lachtanů kalifornských, a také si podrobně prohlédli expozici Amazonie a seznámili se s technologií velkoplošného zasklívání tropických pavilonů. S ředitelem Zoo Stuttgart hovořili o dalších možných dovezech zvířat ze

Stuttgartu do Brna. Při návratu do Česka vyložili jednu alpaku v Zoo Ústí nad Labem, která hradila odpovídající část transportu.

Naše zoo v roce 2009 uskutečnila 56 dalších odvozů, dovozů či výměn zvířat s dalšími tuzemskými i zahraničními zahradami. Například v únoru jsme vyvezli jedno mládě ledního medvěda do Prahy a druhé do německého Gelsenkirchenu, odkud se současně do Brna vrátil otec uvedených mláďat Umca. V dubnu jsme z Berlína dovezli osmi-

člennou skupinu pekariů bělobradých, v květnu samce tygra sumaterského z maďarského Veszprému, v červenci aguti Azarovy z holandského Amersfoortu. V říjnu dorazilo z Berlína dvanáct kalaňů plavých a z finské Ranuy los evropský. V listopadu jsme dovezli pár vlků hřivnatých ze zoo v německém Heidelbergu a vyvezli čtyři želvy pardálí a dvě kočky pouštní do estonského Tallinnu.

Bc. Eduard Stuchlík

SUMMARY: *A new beginning in the form of a foreign project, on which our zoo takes an active part, as well as, sponsoring it, is Kura Kura sea turtles at risk. The project was made in order to form and run an Indonesian based center for the protection of namely, the green sea turtle, which lays its eggs on the island of Nusa Penida, through the education of local population, as well as, through active protection and reconditioning of weaker*

turtles. The project was approved and accepted by the Czechoslovak zoos union which has appointed on his part two main representative zoos to the project Brno zoo and Prague zoo as well, from the Indonesian side participate the Yaysan Kura Kura Nusa Penida organization.

Our zoo also participated on international conventions such as ALPZA, WAZA, EAZA and EARAZA.

Dotace z programu ministerstva životního prostředí Příspěvek zoologickým zahradám, zahrnutého do dotačního titulu Zapojení českých zoologických zahrad do systému ochrany přírody České republiky, čerpala naše zoo v roce 2009 při účasti na třech ochrannářských projektech:

Experimentální ověření polopřirozeného chovu sýslů obecných

Zoo Brno se ochranou sýsla obecného zabývá od roku 2005, kdy zahájila spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK) ČR. Ta iniciovala přípravu Záchraného programu sýsla obecného, v roce 2008 přijatého ministerstvem životního prostředí. Hlavním záměrem tohoto programu je zachovat stávající populace na co největším počtu lokalit České republiky a tamtéž vytvořit pět metapopulačních systémů. Zdrojem vzniku metapopulací má být jednak podpora šíření sýsla přirozenou cestou a dále založení nových kolonií vysazováním jedinců odchovaných v polopřirozených chovech v blízkosti již existujících kolonií. Pro vypracování metodiky a fungování polopřirozených chovů, se kterými dosud není mnoho zkušeností, mají zoologické zahrady velký potenciál.

Sýsel obecný je příkladem původně běžného živočicha, který se vlivem člověka dostal na pokraj vyhynutí. Vyhláška č. 395/1992 Sb. tento druh řadí do kategorie kriticky ohrožený a jako takový je rovněž uveden v červeném seznamu

*Vyjmutí sýsla z pasti na letišti ve Vyškově / The taking a ground squirrel out of the trap on the Vyškov airport
Photo by Jiří Dobiaš*

*Odběr chlupů pro genetický rozbor / A hair sampling for the genetic analysis
Photo by Jiří Dobiaš*

*Sexace odchyceného sýsla / A sex determination of a ground squirrel
Photo by Jiří Dobiaš*

Vážení odchyceného sysla / A weighing of a ground squirrel
Photo by Jiří Dobiaš

ohrožených druhů obratlovců ČR. V roce 2007 byl výskyt sysla obecného zaznamenán na 34 více či méně izolovaných lokalitách. Právě izolovanost a většinou malá početnost kolonií jsou hlavními příčinami ohrožení.

Naše zahrada zřídila nové odchovné zařízení pro sysly obecné v přírodním prostředí mimo návštěvnícké trasy zoo. Tvoří je voliéra o rozloze 102,51 m² (délka 20,1 m, šířka 5,1 m, výška 1,8–1,9 m), zabezpečená proti podhrabu. Zdrojem jedinců vhodných pro chov byl odchyt čtyř samců a šesti samic z populace, která se nachází na ploše letiště ve Výškově. Dle monitoringu z roku 2008, provedeného realizačním týmem záchranného programu, je početnost výškovské populace odhadována na 650 jedinců. Lze předpokládat, že odběr cca 25 jedinců ve dvouletém období neo-

vlivní vývoj početnosti a životaschopnost kolonie. Odchyt provedli v červenci 2009 odborníci z týmu záchranného programu s pracovníky Zoo Brno. Nastražili přitom živochytné pasti a provazová oka. Pasti pravidelně kontrolovali a s jedinci zacházeli tak, že veškeré stresové faktory byly minimalizovány.

Odchycení sysly byli po odběru vzorků pro genetickou analýzu označeni mikročipy a převezeni do Zoo Brno, kde jsme je v odchovném zařízení vypustili do předem předvrtaných děr, jejichž ústí jsme pak zakryli. Tento způsob se osvědčil při zakládání polopřirozeného chovu v Zoo Praha a umožnil tak úspěšnou adaptaci na nové prostředí. Jeho výhodou je, že zvířata nejsou vystavena stresujícímu pobíhání po odchovném zařízení bez možnosti úkrytu v době, kdy si ještě nestačila vybudovat vlastní systém nor. Ten začali sysly vytvářet již během prvních dní po vypuštění a brzy přestali uměle vyhloubené vypouštěcí tunely používat docela. V odchovném zařízení během sezony sysly pravidelně příkrmujeme mrkví, ovocem, zrninami a hmyzem. Od doby vypuštění jsme nezaznamenali žádný úhyn a dle průběžného monitoringu lze předpokládat, že skupina tuto sezónu zdárně přežila. Od poloviny října již nadzemní aktivita zcela ustala a skupina zahájila fázi hibernace.

Po aklimatizaci a rozmnožení syslů v následném několikaletém období odchovné zařízení otevřeme a zejména mladým jedincům tak umožníme osídlit te-

Vypouštění sýslů do voliéry v Zoo Brno / A release of ground squirrels to an aviary in the Brno Zoo

Photo by Jiří Dobiaš

rén i mimo zoo a založit přirozeně fungující populaci. Pro zachování podmínek vyhovujících biologii sýslů bude nutné okolí odchovného zařízení udržovat sečením. Průběžně budeme výskyt sýslů monitorovat a po zhodnocení výsledků a sumarizaci zkušeností vypracujeme metodiku zakládání a provozování polopřirozených chovů sýslů obecných.

Na konci roku nás kontaktovala nizozemská zoo Gaia Park Kerkrade, kterou náš projekt zaujal. Projevila zájem o spolupráci především ve vzdělávací části, naše zkušenosti se nizozemští kolegové rozhodli publikovat prostřednictvím fondu Gaia Nature Fund, který provozují. Ve spolupráci s nimi jsme vydali letáky

v češtině i angličtině, informující o sýslu obecném, jeho ochraně v České republice a projektu jeho ochrany v Zoo Brno.

Utěsnění předvrtané nory / An opturate of a ground squirrel barow

Photo by Jiří Dobiaš

Českou mutaci naše zoo používá při svých osvětových akcích, anglickou budou dobrovolníci Gaia Nature Fondu distribuovat v zahraničí.

Partnerem pokračování projektu je i nadále Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Praha a středisko Brno. Dalším subjektem, který by měl na projektu spolupracovat, je Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně. Výstupy projektu budou zveřejněny v odborných materiálech a pro laickou veřejnost na vzdělávací tabuli v areálu zoologické zahrady, na webových stránkách Zoo Brno a v dalších médiích.

Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě

Trvalý úbytek sýčků obecných v přírodě ČR lze zastavit především obnovou biotopů, instalací bezpečných budek a posilováním divoké populace jedinci z umělého odchovu. Projekt Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě navazuje na výsledky aktivit v předchozích třech letech, během kterých byla monitorována populace sýčků obecných v zájmovém území, vyrobeny a instalovány speciální budky, analyzovány lokality vhodné pro případné vypouštění odchovaných sýčků, zaškolená vybraná skupina dobrovolných spolupracovníků – studentů Veterinární a farmaceutické univerzity (VUF) v Brně – a propagována ochrana sýčků mezi širokou veřejností.

V roce 2009 pokračovalo mapování výskytu sýčků, zaškolování dobrovolní-

ků, výroba a instalace hnízdních budek chráněných proti predátorům. Do tří voliér, připravených pro sýčky v roce 2008, jsme v následujícím roce pořídili další ptáky a zkompletovali tři chovné páry. Chovné zařízení, umístěné v zóně bez přístupu návštěvníků zoo, jsme technicky zdokonalili.

Prohloubení znalostí a praktických dovedností skupiny dobrovolníků je předpokladem pro zapojení většího počtu osob do ochranných opatření. Propagace ochrany sýčků na internetu a v dalších médiích přispívá ke zvyšování ekologického vědomí veřejnosti a posiluje zájem o ochranu životního prostředí. Víceletý projekt se v roce 2009 dostal do 4. roku své realizace.

V průběhu roku 2009 byl sledován výskyt sýčků obecných na dvanácti loka-

Sýček obecný / Little owl

Photo by Libor Opluštil

Budka pro sýčky / A nesting box for little owls

Photo by Libor Opluštěl

litách v okresech Břeclav, Brno-venkov a Znojmo. Současně byly zkoumány i okolní lokality v obcích v okruhu do 5 km od lokalit potvrzeného výskytu, které mohli obsadit mladí sýčci pocházející z úspěšných hnízdění. Monitoring prováděla partnerská organizace – Český svaz ochránců přírody, pobočka Břeclav. Kontaktní osobou je Mgr. Libor Opluštěl (telefon: 724 578 678, e-mail: libor.oplustil@email.cz), který je zároveň členem Mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum a ochranu sýčků obecných (ILOWG – International Little Owl Working Group) a koordinátorem Skupiny pro výzkum a ochranu sýčků obecných v ČR, založené při České společnosti ornitologické.

Práce v terénu probíhaly zejména v nočních hodinách podle osvědčené metodiky provokace pomocí hlasových nahrávek samců sýčků. Na vybraných lokalitách monitoring probíhal společně s dobrovolníky (studenty VFU Brno),

kteří se tak zdokonalili v metodice sledování sýčků.

Webové stránky Zoo Brno a informační tabule v areálu zahrady přibližují problematiku ochrany sýčků a jejich životního prostředí a aktivity Zoo Brno zaměřené na ochranu těchto silně ohrožených sov.

Sýček v budce / Little owl in the nest box

Photo by Libor Opluštěl

Podpora ochrany bobra evropského

Bobr evropský byl na území České republiky již dvakrát vyhuben a jen díky jeho důsledné ochraně a projektům reintrodukce se opět stal součástí naší fauny.

Jeho schopnost přetvářet prostředí však může v hustě osídlené krajině působit střety s lidskými zájmy. Cílem úspěšné ochrany bobra evropského by mělo být také podávání informací o způsobu jeho života, příčinách konfliktních situací a způsobech, jak jim předcházet. Projekt Podpora ochrany bobra evropského probíhá ve spolupráci s odborníky České zemědělské univerzity v Praze a Univerzity Palackého v Olomouci, provádějícími terénní monitoring a podléajícími se na návrhu programu péče pro tento druh v České republice.

Brněnská zoo v květnu 2009 instalovala zařízení pro on-line přenos z lokality výskytu bobrů u Tovačova. Přenos na web Zoo Brno obstarávala pouze externí

kamera, a tak v červenci bylo zahájeno jednání s CHKO Litovelské Pomoraví o hledání vhodnější lokality pro umístění kamery uvnitř bobřího hradu, která by přinášela dostatečné záběry bobří aktivity. Podobná jednání jsme pak vyvolali s CHKO Pálava a Lesy ČR. Do expozice bobrů kanadských v Zoo Brno jsme v září umístili kameru pro ověření technologie záznamu a přenosu. V říjnu jsme vstoupili do dialogu s Centrem ekologických aktivit Sluňákův s žádostí o spolupráci na projektu a o poskytnutí podkladů a pomůcek pro výukový program o bobru evropském. Během nepříznivého zimního období nadále prověřujeme technologii přenosu: v expozici bobrů kanadských jsme umístili kameru do bobřího doupete a hodláme instalovat další, která bude pořizovat záběry pod vodou.

*Mgr. Jiří Dobiaš,
zoolog-specialista*

SUMMARY: In 2009 the Brno Zoo participated in three projects supported by the Ministry of the Environment aimed at the protection of local fauna. The zoo built a new breeding facility in a natural habitat away from the trails for visitors for the purpose of checking whether the experiment employing unorthodox methods for semi-natural breeding of the European ground squirrel

would be successful. Four males and six females from a population living at the airport in Vyškov were captured as animals suitable for future breeding. The captured ground squirrels were released in an area containing previously bored burrows, the entrances to which were subsequently covered. This enabled successful adaptation of the animals to the new habitat as they were not exposed to

stressful scurrying around without any possibility to hide away until they have dug their own system of burrows. After some time, or more precisely several years, needed to acclimatize and reproduce, the breeding facility will be opened so that especially young animals can start a natural population living in a habitat outside the zoo.

Another project is the Protection of the Little Owl in South Moravia. In 2009 we continued to focus on mapping the habitats of the Little Owl, training volunteers monitoring the habitats, and making and installing nesting boxes preventing the access of predators. We managed to acquire new birds and release them in three aviaries prepared in 2008; it was therefore possible to make three breeding pairs. We also carried out some technical improvements to the breeding facility located outside the paths for visitors. The promotion of the Little Owl protection on the internet and via other media contributes to encouraging environmental awareness of the public and exciting interest in environmental and wildlife protection. This long-term project has been running for four years. In the course of 2009 we were monitoring

the little owl in twelve habitats and simultaneously we made a research in surrounding areas within a radius of five kilometres which could be populated by young little owls. This monitoring was carried out by a cooperating agency – Czech Union for Nature Conservation.

The third project is the Protection of the European beaver. It is aimed at providing information about the way of life of beavers, the causes of conflicts and ways to prevent them. The project is carried out in cooperation with specialists from Czech University of Life Sciences Prague and Palacký University Olomouc conducting field research. In May 2009 the Brno Zoo installed equipment enabling online transmission from the habitat of beavers close to Tovačov. In September we installed a camera checking the technology of recording and transmission in the enclosure of the North American beaver in the Brno Zoo. During the adverse weather conditions in winter we continue to check the transmission technology: we have placed a camera in the beavers' lodge and we plan to install another one taking shots below the water surface.

Sponzoři přispívají na chod brněnské zoologické zahrady již od jejího založení a adoptivní rodiče se k nim přidávají již dvanáctým rokem. Aktuální statistika hodnotící výši příspěvků není sice příliš příznivá (patrně jde o důsledek současné ekonomické krize), zoo je však vděčná za každou snahu pomoci, vždyť nemusí vždy jít jenom o peníze: smyslem adoptivního rodičovství je také budování těsnějšího vztahu mezi zoo a veřejností, provázené šířením znalostí o ochraně přírody.

V roce 2009 jsme zaznamenali mírný úbytek přispěvatelů z řad soukromých osob, jejich celkový počet činil 235 oproti 263 v roce 2008. Stejně tak ve stejném období mírně poklesl počet přispívajících firem – ze 48 na 30. Mírný nárůst jsme zaznamenali u přispěvatelů

z řad školních kolektivů a neziskových organizací: 64 v roce 2008 a 67 v roce 2009. Službami poskytovanými zdarma přispělo zahradě 15 firem, což je o jednu více než v roce 2008.

Úhrn finančních a věcných darů, který v roce 2008 činil 1 546 666 Kč, v roce 2009 poklesl na 1 142 717 Kč.

Stále přibývá případů, kdy adopce zvířátka poslouží jako dárek blízké osobě, především v období Vánoc.

Doufáme, že nastanou lepší časy v celé společnosti a tím také v zoo.

Všem adoptivním rodičům a sponzorům je třeba poděkovat za laskavou pomoc naší zahradě. Věříme, že nám i nadále zachovají milou přízeň.

Ing. Pavel Hruška,

vedoucí útvaru styku s veřejností

SUMMARY: *Sponsors have been contributing to the operation of the Brno Zoo since its foundation and adoptive parents for twelve years. The latest statistics indicating the amounts of contributions are not very optimistic: the total financial and material donations amounted to CZK 1,546,666 in 2008 and fell to CZK 1,142,717 in 2009*

probably due to the economic crisis. However, the zoo is grateful for any support and effort to help; after all it does not necessarily have to be just money: one of the purposes of adoptive parents is to develop close relations between the zoo and the general public encouraging the spread and sharing of knowledge of nature protection.

Seznam adoptivních rodičů a sponzorů

List of Adoptive Parents and Sponsors

Hvězdička () před jménem označuje dárce, který přispívá opakovaně.*

ADOPCE do 500 Kč

*Ing. Dana Bubníková, Brno	neofema ozdobná
Eva Chatrná, Brno	rozela pestrá
*Vendula Turková, Brno	želva nádherná
*Barbora Holešovská, Omice	kachnička mandarinská
*Radka Hořínková, Brno	rozela pestrá
*Věra Kadaňková, Lipník nad Bečvou	tereka hnědá
*Mgr. Hana Ševečková, Brno	rosnička včelí
*SFK Pochmurná neděle, Brno	piraňa Colosoma sp.
Chris Fazey, Brno	piraňa Colosoma sp.
Iva Nováková, Střelice	korela chocholatá
*Gymnázium Křenová, Brno, třída 3.D4	páv korunkatý
*Gymnázium Křenová, Brno, třída 2.B4	piraňa Colosoma sp.
*Gymnázium Křenová, Brno, třída 3.C4	piraňa Colosoma sp.
*Martin Kozlovský, Brno	páv korunkatý
*Jana Žitňáková, Svitavy	želva čtyřprstá
*Sjednocená org. nevidomých a slabozrakých, Brno	želva ostnitá
Michael Piskor, Brno	piraňa Colosoma sp.
*Gábinka Šianská, Brno	rozela pestrá
Rodina Lapešova, Brno	páv korunkatý
*Mateřské centrum Studánka o.s., Tišnov	rosnička včelí
*Helena Marešová, Brno	zebříčka šedá
*Valerie Durcová, Rajhrad	piraňa Colosoma sp.
Jiří Povolný, Brno	kachnička mandarinská
Zuzana Divišová, Dražice	páv korunkatý
Pavčina Odehnalová, Kuřim	papoušek vlnkovaný
Josef Hypr, Brno	piraňa Colosoma sp.
*Veronika Trkanová, Jiří Luska, Malhostovice	želva nádherná
Ing. Ladislav Havel, Přepychy	papoušek vlnkovaný-andulka
ZŠ a MŠ Dolní Dubňany	želva zelenavá
*Kateřina Skřivánková, Brno	páv korunkatý
*Ing. Adam Koňářík, Brno	želva čtyřprstá
*ŠD při ZŠ Na Městečku, Veverská Bítýška	rozela pestrá

*Sdružení rodičů při ZŠ Nám. 9. května, Boskovice	piraňa Colosoma sp.
*Eva Habartová, Židlochovice	rozela pestrá
*Lea, Jakub a Nella Habartovi, Vojkovice	rosnička včelí
*Iva Zdráhalová, Brno	papoušek zpěvavý
*MUDr. Barbora Ondrová, Říčany u Brna	piraňa Colosoma sp.
*Eva Habartová, Židlochovice	rozela pestrá
*Ladislav Hloušek, Brno	zebríčka šedá
Roman Hrbek, Brno	rosnička včelí
*Filip Urbánek, Brno	želva paprscitá
Blanka a Šimon Chudobovi, Brno	hrdlička chechtavá
*Vladka, Michal a Veronika Vraní, Brno	kakariky rudočelý
*ŠD při ZŠ na Bílém potoce, Veverská Bítýška	rozela pestrá
*Radim Rada a Lenka Veselá, Slavkov u Brna	hrdlička chechtavá
Martina Talianová, Prievidza	osmák degu
*Martin Koudelka, Mohelnice	kakariky rudočelý
Tomáš Chylík, Brno	papoušek zpěvavý
Renata Hrabínová	osmák degu
Mgr. Jan Růžička, Šlapanice	želva uhlířská
Radka Trávníčková	želva zelenavá
Kateřina Janečková, Brno	piraňa
Radek Janeček, Brno	páv korunkatý
Jiří Kubálek, Strážnice	piraňa
MUDr. Libor Komínek	rosnička včelí
Jiří Bednář, Nesvačilka	papoušek zpěvavý
Marek Studnař	kakariky rudočelý
Žáci ZŠ Havlíčkova, Opava	bazilišek zelený
Hana Slepíčková, Brno	želva nádherná
Tomáš Kozlovský, Brno	osmák degu
Lenka Fialová, Brno	terečka hnědá
Veronika Vávrová, Brno	terečka hnědá
Manželé Jarmila a Jaroslav Jelínkovi, Brno	páv korunkatý

do 2000 Kč

*Ing. Ilja Kalášek, Brno	amazonan modrobradý
Brother International CZ s.r.o., Brno	hoko červený
*Ing. Dagmar Matějková, Brno	nosál červený
*Jan Humpolíček, Brno	kožnatka floridská

ZŠ Nedvědice, třída 5.A	leguán madagaskarský
PROVEON a.s., Brno	liška polární
Jitka Ohrablová, Praha	leguán madagaskarský
*ŠD při ZŠ Úvoz, Brno	liška polární
*ZŠ nám. 28 října, třída 6.A, Tišnov	želva pardálí-samička
*ZŠ Riegrova, Svitavy	želva nádherná
Jana Panáčková, Blansko	klokánek králíkovitý
Lenka Ratajská, Brno	korela chocholátá
*Mgr. Alena Švomová, Lelekovice	liška polární
Andulka Kellerová, Brno	liška polární
People.cz, Praha	psoun prériový
*Gymnázium Křenová, Brno, třída 4.A8	leguán madagaskarský
*Gymnázium Křenová, Brno, třída 2.C4	klokánek králíkovitý
*JUDr. Helena Sýkorová, Brno	papoušek šedý-žako
*Mgr. Alena Švomová, Lelekovice	liška polární
*MŠ Na Kopečku u zvonečku, Motýlci, Zajíčci a Veverky	jeřáb mandžuský
*Helena Piskovská, Brno	liška polární
*Sdružení PRÁH, Brno	klokánek králíkovitý
Sdružení VELETA o.s., Brno	fretka
Martina Zahrádková, Brno	psoun prériový
23. skautský oddíl Junáka „A JE TO“, Brno	liška polární
Dring Consulting s.r.o., Brno	bazilišek zelený
*RNDr. Michal Masařík, Ph.D., Bílovice nad Svitavou	psoun prériový
*Klára a Hana Škopkovy, Brno	hoko červený
Svatoslav Suchomel, Vyškov	psoun prériový
*Martin Poledník, Brno	užovka taiwanská
*Darja Klementová, Brno	puštk obecný
Alexandr Klement, Brno	hoko červený
*Dagmar Strachoňová, Znojmo	moták pochop
*rodina Strublova, Brno	leguán madagaskarský
Sylva Posádková, Brno	želva pardálí
*Petra Čtvrtečková, Brno	klokánek králíkovitý
*Ing. Jiří a Dagmar Kuncovi, Brno	surikata
Ing. Aleš Nevařil, Brno	liška polární
Jana Pilařová, Brno	psoun prériový
ZŠ Zeiberlichova, Brno	želva pardálí
Drahomíra Zatloukalová, Brno	kachnička mandarinská

Alena Trenzová, Brno	želva pardálí
Novomanželé Michaela a David Frybortovi, Brno	klokánek králíkovitý
*Kristýna a Květoslav Reinhardovi, Brno	želva ostnitá
*Víta Pospíšil, Brno	želva pardálí
Barbora Skokanová a Martin Němec, Rychnov	liška polární
*ZŠ Pastviny, třída 3.A, Brno	liška polární,
	piraňa Colosoma sp.
*Ing. Hana Novotná, Brno	anolis rytířský
*Mgr. Richard Viduna	leguán madagaskarský
Roman Nádvorník, Praha	bazilišek páskovaný
*Radka Böhmová, Brno	želva pardálí
*Radka a Roman Niebauerovi, Brno	liška polární
*Paint Ball Club Brno	papoušek šedý-žako
*Svatava a Zdeněk Moravcovi, Brno	liška polární
*Ing. Lubomír Fojt, Brno	čukvala zavalitá
Alena Kříživá a pan Talpa, Brno	liška polární
*Ondřej Pavlacký, Moravský Krumlov	leguán madagaskarský
Monika Trebichalská, Velké Pavlovice	klokánek králíkovitý
*Kolektiv MŠ při FdN Brno	ara marakána
*Ing. arch. Ladislav Brožek	sýček obecný
Markéta Kosová, Brno	neoféma ozdobná
Filip a Iveta Němcovi, Brno	klokánek králíkovitý
*Jitka Kotzianová, Brno	liška polární
*Eva Nevěřilová, Brno	psoun prériový
*Klienti domova pro seniory, Věstonická, Brno	psoun prériový
Robert Hoffmann a kolektiv, Brno	kachnička mandarínská
*ZŠ Horácké nám., Brno	klokánek králíkovitý
Barbora Kozová, Želešice	psoun prériový
Ing. Jindra Bezdová, Brno	agapornis Fišerův
Marta Bílková, Brno	papoušek žako
ZŠ a MŠ Pramínek, třída Mgr. Krčálové, Brno	ara ararauna
Tomáš Slanina, Brno	surikata
Sdružení Práh, Brno	klokánek králíkovitý
Eva a Zdeňka Štěpánovy, Brno	klokánek králíkovitý
Čenda a Lotka Najserovi, Brno	ara zelenokřídlý
Rodina Mityskova, Těšany	vaza velký
Michaela Kuklová, Ořechov	ara ararauna

Ing. Erik Měkyňa, Písečná u Jeseníku

kakariki rudočelý,

želva uhlířská

Ondřej Mendl, Brno

želva pardálí

Lucie Komůrková, Jevišovice

ara ararauna

Pavel Nehyba, Blansko

korálovka sedlatá

František Valíček, Šitbořice

leguán madagaskarský

do 5000 Kč

*Miroslav Šišák, Bučovice

surikata

*Ing. Emílie Němcová, Brno

želva pardálí, želva paprscitá,

želva ostnitá, tereka hnědá, surikata

*Dana Pohanková

sova pálená

*Jiří, Marcela, Maruška, Amálka Holešovští, Brno

nestor kea

Ing. Štěpán Štarha, Štěpánov nad Svratkou

moták pochop

S-GUIDE s.r.o., Brno

surikata

*MUDr. Eva Cejnarová, Brno

papoušek šedý, nestor kea

*Mgr. Hana Mašlaňová, Svitavy

tamarin žltoruký

*ZŠ Kanice, Bílovice nad Svitavou

tygr sumaterský

*Gymnázium Křenová, Brno, třída 1.A6

surikata

*Gymnázium Křenová, Brno, třída 1.C4

surikata

*Gymnázium Křenová, Brno, třída 1.B4

lama alpaka

*Miroslav Marek, Brno

puštítk obecný

*Kateřina Hloušková, Brno

ovce kamerunská

*MŠ Pastelky, Brno

kosman zakrslý

Rodina Martinů, Ostopovice

surikata

*Mgr. Lenka Černošková, Prostějov

kasuár přilbový

*Ing. Ivana Langerová, Brno

surikata

Renata Kocábová, Zbýšov

surikata

SOŠ a SOU strojírenské a elektrotechnické,

leguán kubánský,

Trnkova 113, Brno

želva nádherná,

ibis posvátný

Dan Kalousek, Brno

kalous ušatý

*Rosalind Miranda, Alcalali, Spain

korela chocholátá

Manželé Chaloupkovi, Brno

kozorožec sibiřský

*Soňa Matulová, Brno

leguán kubánský

*Ing. Vendula Macková, Brno

kotul veverovitý

*Petra, Jakub, Štěpán, Dorotka Koudelkovi

výřeček malý

*Malamité v.o.s., Moravské Prusy	emu hnědý
*Dana Navrátilová, Brno	ara ararauna
*Marek Tichý, Brno	mara stepní
Vlasta Plochová a Radmila Řehulková, Brno	kasuár přílbový
*Aleš Váša, Kuřim	vasa velký
*MUDr. Vladimír Škoda, Bučovice	kalous ušatý
*Marcela Štěpánková, Brno	psoun prériový,
	klokánek králikovitý
*Karolína Vorálková, Střelice u Brna	jeřáb mandžuský
*JUDr. Jana Sedláčková, Brno	rosomák
*Žáci ZŠ Masarova 11, Brno	surikata
*Krojovaná skupina Komínáček, Brno	surikata
Lamy z Londýnského náměstí, Brno	lama krotká
*Lentus agilis, spol. s r.o., Kobyly	ara ararauna
*GRIL SPZ – spolek přátel zvířátek, Brno	rosomák
CZ. NIC, z. s. p. o., Americká 23, Praha	kasuár přílbový
*Veronika a Valentýna Kupská, Brno	sokol stěhovavý
*Hana a Stanislav Čěškovi, Brno	kosman zakrslý
*DRAKAS s.r.o., Plachty 512/2, Brno	nosál červený,
	psoun prériový
*Byznys servis, s.r.o., El. Krásnohorské 18, Brno	kočka pouštní
*Doc. RNDr. Eva Drozdová, Ph.D.	kočka pouštní
*Jitka Bahulová, Bechyně	kotul veverovitý
Novomanželé Olga a Petr Hykelovi, Brno	surikata
*Josefína Slámová, Brno	bobr kanadský
*Kolektiv cytogenetické laboratoře při FN Brno	ratufa cejlonská
*Helena Nekvapilová, Brno	kakadu Goffinův
Daniela a Michal Krejčí, Brno	kosman zakrslý
Michaela Šudáková, Brno	kosman bělovousý
*Studenti PdF MU, obor přírodopis, I. ročník	nosál červený
*MUDr. Irena Hamtilová, Brno	kočka pouštní
*Obč. sdruž. ABANICO, Brno	vystoupení v zoo (surikata)
ZŠ Křivánkovo nám., Brno	ara ararauna
MVDr. Petra Beierová, Brno	kočka pouštní,
PATREAL s.r.o., Brno	ara ararauna,
Studenti VFU, Brno	kakadu bílý, papoušek žako
	vlk arktický

MZLU Brno, Lesní podnik Křtiny	kalous ušatý
ZŠ a MŠ Pramínek, třída Mgr. Kristenové, Brno	ara zelenokřídlý
Jana Haičmanová, Hrušovany n. J.	ara ararauna
MOLEX B.V. zast. p. Belžikem, Brno	bobr kanadský
Radomír a Hana Hanákovi	ara zelenokřídlý
Tereza Hosová	surikata
MUDr. Jiří Komínek, Brno	ostralka štíhlá, čukvala zavalitá
Hana a Martin Hromadovi, Brno	psoun prériový, osmák degu
Veterinární ordinace Viniční 20, Brno	sova pálená
Filip Nový, Brno	kakadu bílý
Aabottom Robin, Louňovice	lemur běločelý
Ing. Blanka Černá, Brno	bobr kanadský
Marie Hutáková, Brno	surikata
Helena Komínková, Brno	lemur běločelý
Zuzana Komůrková, Jevišovice	surikata
Luděk Fadrhons, Brno	kočka pouštní
Anna Venhudová, Žabčice	surikata
MZŠ a MŠ Zemědělská, Brno	kočka pouštní

do 10 000 Kč

*Jan Kmuníček, Bílovice nad Svitavou	tapír jihoamerický
Mgr. Libor Štástka, Brno	sob polární
Vlastimil Zhoř – Vírivky ARCTIS SPAS, Ledce	rys kanadský
*ZŠ J. Babáka, Brno	lama alpaka
Fanoušci HC Bobří Valašské Meziříčí	bobr kanadský
Cígler Software a.s., Brno	rys evropský
*JUDr. Zuzana Malaníková, Brno	výřeček malý
Účastníci akce „Noc s Andersenem“	surikata, ara marakána
ZŠ Kuřim Jungmannova	tamarin žltoruký,
	anakonda velká
ZŠ Sirotkova, Brno	rosomák
Honza „Tapír“ Preisler, Lelekovice	tapír jihoamerický
Novomanželé Jiřinka a David Blažkovi, Brno	klokan Bennettův
*Diana Wiczorková, Letovice	vlk arktický
Klub zastupitelů města Brna a brněnských	surikata, mara stepní
městských částí zvolených za KSČM	
*Jiří Kostelník a Lucie Benešová, Brno	klokan Bennettův

*ODS Brno-Řečkovice a Mokrá Hora	želva uhlířská, nandu pampový, kapybara
*Ing. Iva Marsová, Brno	orel kamčatský
*MUDr. Dagmar Hrubá, Brno	rys evropský
HOFYLAND. CZ a HATTRICK, Brno	lama alpaka
*ZŠ Laštůvkova, Brno	surikata, krajta koberecová, leguán madagaskarský
*KDU-ČSL Brno-město, Starobrněnská 20	klokan Bennettův, sova pálená
TS NO FEET, Brno	vystoupení na akcích zoo (klokan Bennettův)
JUDr. Jiří Sýkora, Brno	orel kamčatský
Ludmila Šrotířová, Brno	sova pálená, sovice krahujová
Rafaela Šimková	psoun preriový, bobr kanadský
Mgr. Stanislava Štencová, Chrudim	vlk arktický, liška polární
Hanka Tichá	sob polární

do 20 000 Kč

*ŠIMEK 96 s.r.o., Herčíkova 17, Brno	lama krotká, mara stepní, surikata, želva paprscitá
*MUDr. Lenka Doležalová, Brno	lemur běločelý, nosál červený, ratufa cejlonská
PŘEMYSL VESELÝ s.r.o., Brno	velbloud dvouhrbý sýček obecný dracéna guayanská
*ZŠ Rosice, žáci 1. a 2. stupně	páv korunkatý, klokanek králikovitý, ara zelenokřídlý, labuť koskoroba
VOLVOKLUB ČR, Praha	los evropský
*C & W Noví Kaskadéři, Brno	zebra Grévyho
Vladimír Kendík, Nosislav	vlk arktický
*ČSCH – ZO Brno 36, chovatelé koček	rys evropský, rys kanadský, kočka pouštní
*Country kapela ZIMOUR, Brno	surikata
*VAFR s.r.o., Kobylnice	kočka pouštní, rys evropský, rys kanadský
*ZŠ, ZUŠ a MŠ Lomnice u Tišnova	vlk arktický, rys evropský
*Luboš Cvilínek, Brno	bizon americký
*Tomáš Zeman	los evropský, ledňák obrovský

Faster CZ spol. s.r.o., Brno

nestor kea, puštík obecný,
surikata, lama alpaka,
bazilišek zelený

do 50 000 Kč

*TOI TOI sanitární systémy s.r.o., Slaný

lachtan jihoafrický,
mandril rýholící

*AneT – Advanced Network Technology s.r.o., Brno

lední medvědice Cora
skupinka surikat

*KVV ČSSD JMK, Masarykova 31, Brno

*DOPPELAMYR lanové dráhy, spol. s r. o.

lachtan jihoafrický

Príspevky na chov do 500 Kč

*Jana Andrašková, Mšené-lázně

kakariky rudočelý, osmák degu
leguán zelený

Jana Šebelová a Petr Růžička, Znojmo

Jana Kandalcová, Brno

klokánek králíkovitý
tereka hnědá

*Marek Měřínský, Opatovice

Dagmar Prchalová, Brno

papoušek šedý-žako

*Gymnázium Křenová, Brno, třída 2.D4

kachnička mandarínská

*rodina Štrosova, Brno

pštros dvouprstý

*Petra Durcová, Rajhrad

tygr sumaterský

Jiří Povolný, Brno

tygr sumaterský

Lukáš Janáč, Rýmařov

pekari páskovaný

Jiří Škraňka, Březová nad Svitavou

andulka

*Lenka Branná, Praha

želva nádherná

*Roman Růžička, Brno

lachtan jihoafrický

ZŠ T. G. Masaryka, Hrušovany u Brna

příspěvek na chov

*Martin Mikša, Brno

ovce kamerunská

Martin Houdek a Olga Gazárková, Stavešice

kotul veverkovitý

*Ing. Lucie Kleinová

surikata

RNDr. Jaroslav Prachman

psoun prériový

Jana Pokorná, Modřice

želva ostnitá

Pavla a Barbora Pokorné, Modřice

dželada, nestor kea

Adámek, Eva a Miroslav Králíkovi, Brno

kotul veverovitý

Hana Koběrská, Kuřim

kotul veverovitý

Karel Černý, Sejřek

šimpanz

do 2 000 Kč

*Václav Kundera, Brno	vlk arktický
*Klienti domova pro seniory, Mikuláškovo nám. 20, Brno	ara ararauna
*Barbora a Martin Krejčovci, Smolenice	rys evropský
*rodina Bortlova, Brno	nandu pampový
*MUDr. Naděžda Formánková s rodinou, Blansko	vlk arktický
*Linda a Daniel Honsovi, Brno	tamarín žlutoruký
*Rodina Chrástova, Brno	mara stepní
Jan Ocetek, Brno	koza domácí - kamerunská
ZŠ Horní 16, Brno	vlk arktický
*Studentský parlament při ISS-COP, Olomoucká, Brno	kosman zakrslý
Lukáš Hrdlička, Brno	psoun prériový
*Josef Jonáš, Letkovice	surikata
*MŠ Studánka, Brno-Kníničky	klokan bennetův
*rodina Strublova, Brno	tygr sumaterský
Dáša a Berucha Beranovi, Brno	beran kamerunský
ZŠ nám. 28. října, Tišnov, třída 6.B	klokánek králikovitý
*Centrum pro rodinu a soc. péči, Josefská, Brno	pavián anubi
*Lenka Smílková, Brno	levhart cejlonský
*Tereza Vyoralčková, Kuřim	žirafa síťovaná
*Sdružení přátel školy při MŠ Ostopovice	žirafa síťovaná
František Pinc, Havlovice u Úpice	psoun prériový
Jiří Částka, Brno	pes hřivnatý
*Mgr. Pavla Tomanová Petrová, Ph.D., Valtice	kulan
Natálka Bublová, Brno	kůň Převalského
*Ing. Vladimíra Petrová, Brno	sovice sněžní
MŠ Lelekovice	binturong
Petr Jedlička, Brno	surikata
*Martina Pilková a Jan Vopička, Brno	příspěvek na chov zvířat
*Andrejka Chocholáčová, Ivančice	kůň domácí - pony
*Lenka Boháčková, Boskovice	leguánovec obojkový,
	piraňa Colosoma sp.
*Alena Sýkorová, Brno	tygr sumaterský,
	klokan Bennettův
Hana Kroupová, Brno	vlk arktický
*Jarmila Sýkorová, Brno	surikata
*Marek Pernička, Brno	surikata

*Jarmila Kafoňková Kouzelnická spol. Duo LOGAREX, Hrušovany u Brna Markéta Kopečná, Brno Robin Novotný, Omice *Studenti PdF MU, obor učitelství, Mgr. H. Jedličková	kasuár přilbový kosman zakrslý ovce kamerunská liška polární jelen milu, mara stepní, lama alpaka, paovce hřivnatá, leguán kubánský
Dominika Křenková, Polička Ing. Miroslav Los, Blansko Marcela Dolejská, Mladoňovice Zdeněk Kubáň, Brno Rodina Chalupníková, Brno Jakub Špiřík, Ivančice	vlk arktický los evropský tygr sumaterský psoun prerieový žirafa sítovaná lední medvěd

do 5 000 Kč

*Dore Luth, Berlin STEL-INVEST, Brno *Ing. Jana Bartíková, Brno *Žáci ZŠ Masarova 11, Brno Dětský sbor PRIMAVERA, Brno *Michaela Řihánková, Brno	kiang věcný dar do tomboly medvěd lední žirafa sítovaná vystoupení na akcích zoo kotul veverovitý
---	--

do 10 000 Kč

Hana Bubeníčková, Brno MP-SOFT, Jatka Ivančice PLAČEK s.r.o., Poděbrady Brněnské písničkové tetiny Taneční divadlo MIMI FORTUNAE, Brno	žirafa sítovaná dodávka vepřových nožek granulované krmivo vystoupení na akcích zoo vystoupení na akcích zoo
--	--

do 20 000 Kč

INTEGRA a.s., Zemědělská 53, Žabčice	krmení pro zvířata
--------------------------------------	--------------------

do 50 000 Kč

ARKTIDA s.r.o., Brno	medvěd lední
----------------------	--------------

Zoologická zahrada města Brna,

příspěvková organizace
(zřizovatel: Statutární město Brno)

U zoologické zahrady 46

635 00 Brno

tel.: 546 432 311

fax: 546 210 000

e-mail: zoo@zoobrnno.cz

www.zoobrnno.cz

Otevírací doba:

listopad až únor 9–16 hod.

březen a říjen 9–17 hod.

duben až září 9–18 hod.

Vstupné:

dospělí 70 Kč

rodinné vstupné (2 dospělí, 3 děti) 180 Kč

důchodci, děti do 15 let, studenti 40 Kč

děti do 3 let zdarma

Výroční zpráva Zoo Brno, 2008

Vydala: Zoologická zahrada města Brna

Editor: Bc. Eduard Stuchlík

DTP: Grafické studio Bronislava Bursáková

Fotografie (pokud není uvedeno jinak): Eduard Stuchlík

První strana: tapíří jihoameričtí

Poslední strana: kakadu bílý

ZOO
BRNO

ZOOLOGICKÁ ZAHRADE MĚSTA BRNA

příspěvková organizace

zřizovatel: Statutární město Brno

U zoologické zahrady 46, 635 00 Brno

tel.: 546 432 311, fax: 546 210 000

e-mail: zoo@zoobrna.cz

www.zoobrna.cz